

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE**  
**FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD**

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

**Diplomová práce**

**2016**

**Bc. Jiří Jaroš**

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE**  
**FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD**

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

**Jiří Jaroš**

**Mediální obraz změn na Václavském  
náměstí v kontextu urbanismu a jejich  
architektonické kvality**

*Diplomová práce*

Praha 2016

Autor práce: **Bc. Jiří Jaroš**

Vedoucí práce: **Doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc**

Oponent práce:

Rok obhajoby: **2016**

## **Bibliografický záznam**

JAROŠ, Jiří. *Mediální obraz změn na Václavském náměstí v kontextu urbanismu a jejich architektonické kvality*. Praha, 2016. 86 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí práce Doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.

## **Abstrakt**

Hlavním cílem diplomové práce Mediální obraz změn na Václavském náměstí v kontextu urbanismu a jejich architektonické kvality je analyzovat mediální pokrytí důležitých architektonických a urbanistických změn Václavského náměstí mezi lety 1997 a 2015.

Dvě hlavní témata vybraná pro analýzu jsou revitalizace Václavského náměstí a stavba paláce Euro. Účelem analýzy je odpovědět na otázku: “Mají čtenáři všeobecně zaměřených periodik přístup k objektivním informacím o architektonických a urbanistických tématech?”

Abych tuto otázku zodpověděl a potvrdil, že jsou mediální obsahy nezaujaté a objektivní, použiji kvantitativní obsahovou analýzu. Poté budeme mít možnost říci, že v případě Prahy jsou nebo nejsou architektonická témata dostatečně pokrytá a čtenáři mají nebo nemají šanci utvářet vlastní názory.

## **Abstract**

Primary objective of master's thesis named Media image of changes at Wenceslas Square in the context of urbanism and architectural quality is to analyse the media coverage of important architectural and urban changes of Wenceslas Square between 1997 and 2015.

The two main topics chosen for the analysis are the Revitalisation of Wenceslas Square and the development of Euro Palace. The purpose of the analysis is to answer the following question: "Do readers of generally oriented periodicals have an access to objective information about architectural and urban projects?"

I will apply a quantitative content analysis to answer this question and prove that media contents are unbiased. After that, we would be able to say in case of Prague the architectural topics are covered enough and readers have a chance to form their own opinions or not.

**Klíčová slova (česky):**

masová media, architektura, urbanismus, Václavské náměstí, veřejný prostor

**Klíčová slova (anglicky):**

mass media, architecture, urbanism, Wenceslas Square, public space

**Rozsah práce:** 130 824 znaků

**Prohlášení:**

1. Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 1.1.2016

Bc. Jiří Jaroš



## **Poděkování**

Děkuji Doc. PhDr. Barbara Köpplové, CSc. za vedení této diplomové práce a její vřelý přístup. Zvláště oceňuji stručné a jasné odpovědi na mnohdy nejasné otázky.

Děkuji redakci týdeníku Echo a on-line magazínu Echo24 za bezplatné zpřístupnění archivu článků při práci na kapitolách týkajících se stavu české architektury a veřejného prostoru a zájmu veřejnosti o ně.

Děkuji panu Eugenu Kuklovi za zodpovězení otázek, které jsem mu položil na základě našeho setkání na festivalu 4+4 dny v pohybu. Rád bych ocenil jeho přístup a lidskou polohu, ze které vnímá pražské velkoměsto a dokáže ho zachytit svým fotoaparátem.

**Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK**  
**Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce**

**TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:**

**Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:**

Jaroš Jiří

**Razítko podatelny:**

**Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:**

2012

**E-mail diplomantky/diplomanta:**

jaros@jirijaros.cz

**Studijní obor/forma studia:**

Mediální studia/kombinovaná forma

**Předpokládaný název práce v češtině:**

Mediální obraz změn na Václavském náměstí v kontextu urbanismu a jejich architektonické kvality.

**Předpokládaný název práce v angličtině:**

Media image of changes at Wenceslas Square in the context of urbanism and architectural quality.

**Předpokládaný termín dokončení** (semestr, akademický rok – vzor: *ZS 2012/2013*)

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

**ZS 2014/2015**

**Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování** (max. 1800 znaků):

Václavské náměstí je ústřední, ale problematické místo, které bylo a je dějištěm důležitých událostí a jeho návštěvě se prakticky nikdo nevyhne. Jeho několikasetletý vývoj dospěl do podoby 682 metrů dlouhého bulváru s velmi hodnotnými nemovitostmi s vysokým komerčním potenciálem. Stalo se z něj dějiště kulturních akcí, protestů a je živým symbolem sametové revoluce. Je místem setkávání lidí i jejich konfliktů.

Během posledních let bylo medializováno několik diskuzí nad plánovanými úpravami Václavského náměstí, které zahrnovaly mimo jiné návrat tramvajové dopravy nebo soutěž na návrh jeho revitalizace. Názory na ně se různí napříč odbornou veřejností a média mezi nimi vybírají. Důležitý je i komerční potenciál náměstí, který často vzbuzuje vášnivé diskuze nad záměry developerů. Posledním známým případem je demolice nároží Opletalovy ulice a sousedící tiskárny. Mezi ty dřívější dnes patří stavba nového nároží z roku 2002 nesoucí název Euro.

V mé práci se zaměřím na to, jakým způsobem jsou podobné změny médií prezentovány a jak hluboce se problematikou zabývají. Rád bych odpověděl na otázku, zda média řeší témata v kontextu kvalitní architektury a urbanismu a zda je pro ně plnohodnotným společenským tématem nebo prostředkem pro zdůraznění kontroverze a vyvolání emocí.

Na téma bych rád nahlížel ze dvou pohledů. Prvním je pohled čtenáře, na kterého působí mediální sdělení a představuje mu různá znění problému a argumenty. Druhým by byl pohled nezaujatého odborníka, který klade důraz na faktickou kvalitu realizací a projektů bez ohledu na subjektivní vkus nebo emoce.

**Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy** (max. 1800 znaků):

Cílem práce je na základě analýzy obsahů vybraných médií zjistit, jak se zabývaly realizovanými nebo plánovanými změnami na Václavském náměstí. To znamená, jak hluboce rozebíraly problematiku urbanismu a kvality architektury a jakým způsobem je představovaly publiku.

V práci bude popsán historický vývoj a role Václavského náměstí a budou představeny jednotlivé projekty na jeho revitalizaci, modernizaci dopravy nebo diskutované demolice.

Výsledkem bude ucelený přehled témat věnujících se změnám na Václavském náměstí, mediální obraz těchto změn a odpověď na otázku, zda se vybraná média mohou usnadnit pochopení architektonických a urbanistických témat široké veřejnosti a předávají jim kromě subjektivních názorů i neutrální popis dané situace, příklady a vysvětlení. Práce by tak měla usnadnit případný výzkum vlivů na vytváření veřejného mínění v oblasti architektury.

**Předpokládaná struktura práce** (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

Úvod

Teoretická východiska práce

Vymezení tématu práce, problematiky, definování pojmů

Teoretické koncepty

Metodologie

Architektura a urbanismus

Veřejnost a architektura

Veřejnost a urbanismus

Současná česká architektura

Změny na Václavském náměstí

Vývoj Václavského náměstí a život na něm

Palác Euro

Kritika a ocenění stavby

Kontrast nové a původní architektury

Revitalizace Václavského náměstí

Devět let vítězného návrhu

Pěší zóna ve spodní části náměstí

Návrhy na řešení severojižní magistrály

Demolice historické tiskárny a nároží ulice Opletalova

Kapacita vs. kvalita architektury – Květinový dům

Návratu tramvajové dopravy

Předkládání argumentů pro urbanistické zásahy

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy – operativně

**Vymezení podkladového materiálu** (např. titul periodika a analyzované období):

Sledovaná media:

On-line archiv České televize – reportáže zpravodajství ČT zařazené do rubrik regiony a kultura pořad Praha město věží, Architektura, proStory

Hospodářské noviny, Respekt, MD Dnes, Lidové noviny, Právo.

Období bude vždy stanoveno s ohledem na vybraný projekt či realizaci:

Palác Euro, 2000 – 2003

Revitalizace Václavského náměstí, 2005, 2013

Návrhy na řešení severojižní magistrály, 2010 - 2013

Demolice historické tiskárny a nároží ulice Opletalova, 2013

Návratu tramvajové dopravy 2005, 2011-2013

#### **Metody (techniky) zpracování materiálu:**

studium dokumentů

analogie jednotlivých témat

obsahová analýza

**Základní literatura** (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

LANGE, Alexandra. *Writing about architecture: Mastering the language of buildings and cities*. 1st ed. New York: Princeton Architectural Press, 2012, 192 p. ISBN 978-161-6890-537.

Kniha je příručkou o tom, jak efektivně a kriticky psát o současném městě a nabízí nejlepší díla kritiky architektury dvacátého století. Vysvětluje některé z nejuspěšnějších metod přístupu ke kritice architektury. Kniha je napsaná na základě zkušeností autora získaných z kurzů na New York University.

SCHULZ, Winfried. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2., přeprac. vyd. Překlad Barbara Köpplová. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2004, 149 s. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze, 2. ISBN 80-246-0827-8.

Kniha poskytuje úvod do problematiky politické komunikace a obsahové analýzy masově mediovaných textů. První část uvádí čtenáře do problematiky vztahu médií a veřejné sféry, ukazuje způsoby kvantitativního rozboru masově mediovaných sdělení a vyhodnocování zpravodajství. Druhá část přináší výsledky projektu, který se zabýval zobrazováním tzv. vánoční krize v České televizi na přelomu let 2000 a 2001 ve zpravodajství Českého rozhlasu.

ZEVI, Bruno. *Jak se dívat na architekturu*. Praha: Československý spisovatel, 1966. Otázky a názory (Československý spisovatel), sv. 60.

Kniha se zabývá všeobecnou neznalostí, nezájmem a neporozuměním moderní architektuře. Cílem je naučit čtenáře dívat se na moderní architekturu a objasnit pojem časoprostor a jeho význam v jednotlivých prostorových koncepcích. Další stať je věnována rozboru jednotlivých architektonických teorií a závěr se zabývá dalším vývojem a perspektivou moderní organické architektury.

FOJTÍK, Pavel. *Tramvaje a tramvajové tratě*. 1. vyd. Litomyšl: Paseka, 2010-2011, v. <3>. ISBN 97880875590173.

Kniha je zaměřena na tramvajovou dopravu v historickém centru města a v Holešovicích, tedy na území, které tvořilo Prahu před rokem 1900. Zabývá se vývojem tramvajových tras a ukazuje tratě, které už zcela zmizely.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 293 s. ISBN 978-807-3676-834.

Kniha seznamuje čtenáře s metodami užívanými při výzkumu médií. Svou koncepcí obsahuje jak zásady komerčního, tak i akademického výzkumu. Jednotlivé metodické postupy jsou rozebrány na praktických příkladech z českých médií.

**Diplomové a disertační práce k tématu** (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

1. O architektuře a médiích, FF UK, dizertační práce, 2013, Mgr. Bc. Simona Juračková, Ph.D.

**Datum / Podpis studenta/ky**

24. února 2014

.....

# Obsah

ÚVOD.....	3
1    TEORETICKÁ ČÁST.....	4
1.1    Časové vymezení.....	6
1.2    Vymezení cíle.....	6
1.3    Stanovení hypotéz.....	8
1.4    Metodologie.....	8
1.5    Shromažďování informací.....	9
1.6    Výběr mediálních výstupů.....	10
1.7    Význam pojmů.....	10
1.7.1    Architektura.....	11
1.7.2    Urbanismus.....	12
1.7.3    Architektura jako téma sociologie a psychologie.....	12
1.7.4    Kvalitní architektura.....	13
1.7.5    Veřejný prostor.....	15
1.7.6    Kvalita veřejného prostoru.....	16
1.7.7    Centrum města.....	17
1.7.8    Doprava.....	17
2    VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ.....	18
2.1    Charakteristika Václavského náměstí.....	18
2.2    Kvalita Václavského náměstí dle J. Gehla a W. H. Whyta.....	19
2.3    Vývoj Václavského náměstí a života na něm.....	22
2.3.1    Václavské náměstí 47.....	24
3    ARCHITEKTURA A URBANISMUS Z POHLEDU VEŘEJNOSTI.....	24
3.1    Word of Mouth.....	25
3.2    Komentátoři architektury.....	26
3.2.1    Adam Gebrian.....	26
3.2.2    Arch Vader.....	27
3.2.3    Eugen Kukla.....	29
3.3    On-line média věnující se architektuře.....	31
3.3.1    Archiweb.cz.....	31
3.3.2    Earch.....	32
3.3.3    Architural.....	32
3.3.4    ArchiMAG.....	33
3.3.5    ASB-portal.cz.....	33
3.4    Tištěná periodika věnující se architektuře.....	34
3.4.1    Stavba.....	34
3.4.2    Era 21.....	34
3.4.3    ASB.....	35
3.4.4    Zlatý řez.....	35
3.5    Současná česká architektura.....	35
4    REVITALIZACE VÁCLAVSKÉHO NÁMĚSTÍ.....	37
4.1    Vítězný návrh.....	38
4.2    Pěší zóna ve spodní části náměstí.....	39
4.3    Návrat tramvajové dopravy na Václavské náměstí.....	39
4.4    Situace Severojižní magistrály.....	40
4.5    Medializace projektu: Architektonická soutěž v roce 2005.....	41

4.5.1	Vyhlášení architektonické soutěže na řešení podoby .....	41
4.5.2	Průběh soutěže .....	43
4.5.3	Vyhlášení výsledků .....	46
4.6	Medializace projektu: Deset let vítězného návrhu .....	50
4.7	Zhodnocení mediálního obrazu projektu .....	55
5	PALÁC EURO .....	56
5.1	Situace kolem návrhu a realizace stavby .....	56
5.2	Charakteristika stavby .....	57
5.3	Medializace projektu .....	58
5.3.1	Představení projektu .....	58
5.3.2	Ujasnění podoby paláce .....	60
5.3.3	Změna vedoucích projektantů, stavba a otevření paláce .....	67
5.4	Zhodnocení mediálního obrazu stavby .....	70
6	ANALÝZA NALEZENÝCH MEDIÁLNÍCH OBSAHŮ .....	71
6.1	Revitalizace Václavského náměstí .....	72
6.1.1	Analýza: Architektonická soutěž v roce 2005 .....	72
6.1.2	Analýza: 10 let vítězného návrhu .....	73
6.2	Palác Euro .....	74
7	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ ANALÝZY .....	75
7.1	Ověření hypotéz .....	76
	ZÁVĚR .....	77
	SUMMARY .....	78
	SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY .....	79
	OBRAZOVÉ PŘÍLOHY .....	82

## ÚVOD

Diplomová práce si klade za cíl představit problematiku medializace kvality architektury a veřejného prostoru. Veřejný prostor je jako samostatné téma zkoumán a zájem o něj v posledních letech výrazně stoupá. Jedním z východisek práce je tvrzení, že o architekturu a její kvalitu se musí někdo zasadit a jen tak pro ni vznikne příznivé prostředí. Práce toto tvrzení vrací o pomyslný krok zpět a vychází z toho, že prostředí pro vznik kvalitní architektury potřebuje diváky, kteří se o architekturu zajímají a dokáží ocenit její směřování a hodnoty. Pro toto prostředí stanovuji **dva předpoklady**.

První je, že architektura a veřejný prostor jsou natolik významná témata, že se jim dostatečně věnují i všeobecně zaměřená media. Proto v nich vyhledávám relevantní výstupy. Jelikož není v možnostech práce postihnout všechna všeobecně zaměřená média, zaměřuji se pouze na výstupy tištěných periodik a on-line verzí deníků.

Druhým předpokladem je objektivita, jak ji *PhDr. Tomáš Trampota, PhD.* definuje v knize *Zpravodajství*. Pracuji s uceleným soupisem mediálních výstupů, které slovně hodnotím a podkládám výsledky **kvantitativní obsahové analýzy**.

Pro potřeby práce jsou vybrána témata spojená s Václavským náměstím. Stavba paláce Euro díky kontrastu moderní architektury a historického jádra hlavního města Prahy. A revitalizace Václavského náměstí díky tomu, že, navzdory jednoznačné kvalitě projektu a jeho příslibu, Praha 1 stále nezapočala jeho realizaci. Oba projekty jsou detailně představeny včetně popisu jejich architektonických kvalit. Za zásadní považuji činnost komentátorů architektury, které detailně představují včetně prezentace jejich názorů a činnosti.

Mým přáním je, aby práce potvrdila svůj smysl a byla návodem k hlubšímu zkoumání architektonických témat, které jsou dle mého názoru zásadní pro kvalitní život a rozvoj moderní a zdravé společnosti.



# 1 TEORETICKÁ ČÁST

Tato práce vzniká v letech 2013 až 2015, kdy byly znovu projednávány plány na obnovu některých, z důvodu stavby Severojižní magistrály zrušených<sup>1</sup>, tramvajových tratí spojujících Vinohrady, Václavské náměstí a hlavní vlakové nádraží. Živým tématem byly stále nedořešené spory kvůli demolici a přestavbě nároží Opletalovy ulice a Václavského náměstí, která od roku 2010 vzbuzovala diskuze o hodnotě původních staveb a potřebě jejich kvalitní náhrady. Na veřejné schůzi konané v paláci u Stýblů, která byla součástí festivalu 4+4 dny v pohybu, probíhající v říjnu 2014<sup>2</sup>, se veřejně diskutovalo na téma revitalizace Václavského náměstí. Vítězný a doposud nerealizovaný návrh, který získal první cenu v ideové architektonické soutěži vyhlášené městskou částí Prahy 1 v roce 2005, slaví 10. výročí. Objevuje se několik návrhů na rehabilitaci okolí Severojižní magistrály a její zklidnění hlavně v okolí Národního muzea<sup>3</sup>. Projednávány a potom odloženy jsou nové pražské stavební předpisy<sup>4</sup>, které by měly za cíl snížit rychlost rozpínání Prahy do periferních oblastí, stavbu kapacitních silnic uvnitř města a obnovení postupu stavby městských bloků z doby, kdy vznikaly městské čtvrti Vinohrady, Žižkov či Holešovice<sup>5</sup>.

Vzniká otázka, do jaké míry jsou tato témata zásadní pro ty, kterých se přímo dotýkají – obyvatelé měst. A pokud ano, do jaké míry jsou přístupná a jak nepředpojaté a hodnotné informace o nich přinášejí masová média? Výše zmíněný výčet témat je pouze zlomkem kauz a diskuzí, které probíhaly v celé České republice v letech 2013 a 2015. I v dalších krajských městech vznikaly kontroverzní projekty a rezonovala velká témata.

---

<sup>1</sup> Stavba Severojižní magistrály probíhala v letech 1973 – 1980. Druhá etapa, protínající Václavské náměstí, byla dokončena v roce 1978.

<sup>2</sup> Festival se koná od roku 1996 s cílem prezentovat současné inovativní umělecké projekty, každoročně na festivalu vystoupí zhruba 20 souborů z celého světa. Dostupné z: <http://www.ctyridny.cz/o-ctyrech-dnech/>

<sup>3</sup> OPPELT, Robert. 2013. Pod zemí, nebo ne? Praha řeší podobu magistrály u Národního muzea. Metro.cz [online]. Praha: Mafra, a.s., 2013-06-07 [cit. 2016-01-01]. Dostupné z: [http://www.metro.cz/pod-zemi-nebo-ne-praha-resi-podobu-magistraly-u-narodniho-muzea-pvz-/co-se-deje.aspx?c=A130606\\_155515\\_co-se-deje\\_row](http://www.metro.cz/pod-zemi-nebo-ne-praha-resi-podobu-magistraly-u-narodniho-muzea-pvz-/co-se-deje.aspx?c=A130606_155515_co-se-deje_row)

<sup>4</sup> Předpisy byly vytvořeny Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy, který vzniknul v roce 2013. Dostupné z: <http://www.iprpraha.cz/>

<sup>5</sup> KAUZA PSP. 2015. Archwars: Facebook [online]. online: Archwars, 2015-01-15 [cit. 2016-01-01]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/Archwars/videos/867557539932943/>

V Plzni proběhlo v roce 2013 referendum<sup>6</sup>, které rozhodlo o zastavení projektu stavby nákupního centra a byl zrealizován projekt městského divadla, který se dočkal významně kritických<sup>7</sup> ohlasů. V Brně se nadále vedly spory o přesun hlavního nádraží zamítnutý nezávazným referendem v roce 2004<sup>8</sup>. Prostor před ním v ulici Nádražní mezitím doplnil obchodní dům Letmo s výraznou bílou fasádou nahrazující reklamou zakrytý vyhořelý dům kasina<sup>9</sup>.

Jelikož je téma změn veřejných prostorů a kontrastu různých architektur široké, mohlo by se vztahovat na mnoho příkladů z celé České republiky. Proto je pro potřeby práce vybráno několik změn Václavského náměstí. To v práci platí za příklad veřejného prostoru, jehož významnost, role v novodobých dějinách a umístění kontrastuje s problémy, s nimiž se potýká – kriminalita, zdokumentovaná nekvalita a prokazatelná neuspokojivost aktuálního stavu. Jedná se o problematiku kvality veřejného prostoru.

Důvodem pro zkoumání dostupnosti kvalitních a objektivních informací o změnách veřejného prostoru a developerské činnosti na území hlavního města je také prezentace činnosti odpovědných lidí. Lidí, kteří mají ve své moci realizaci těchto projektů a mají na ní vliv. Mezi osoby a uskupení schopné reálně ovlivnit vznik staveb v práci řadím jejich vlastníky, tj. fyzické nebo právnické osoby s cílem budovu postavit a profitovat z ní (investoři, developeři), stavební a památkový úřad a město Prahu či stát, veřejná hnutí a kluby. Dle mého názoru by měl popis jejich práce a činnosti být součástí výstupů věnujících se urbanistickým a architektonickým projektům.

---

<sup>6</sup> PETR, Miroslav. 2013. Obyvatelé Plzně odmítli stavbu nákupního centra. Zamítavé jsou i výsledky dalších referend. *IHNed.cz*[online]. Praha: Economia, a.s., 2013-01-12 [cit. 2016-01-01]. Dostupné z: <http://domaci.ihned.cz/c1-59111750-vysledky-referend-plzen-zamitla-nakupni-centrum>

<sup>7</sup> DIVADLO PLZEŇ - DRAMA ROKU 2014. 2014. *Archwars: Facebook* [online]. online: Archwars, 2014-09-30 [cit. 2016-01-01]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/Archwars/videos/806533386035359/>

<sup>8</sup> Referendum o přesunu hlavního nádraží bylo zbytečné. 2004. *Novinky.cz* [online]. Praha: BORGIS a.s., 2004-10-09 [cit. 2016-01-01]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/ekonomika/41537-referendum-o-presunu-hlavniho-nadrazi-bylo-zbytecne.html>

<sup>9</sup> Obchodní dům Letmo otevřel. Z brněnského domu hrůzy je mrkající ementál Zdroj: [http://brno.idnes.cz/obchodni-dum-letmo-v-brne-se-otevrel-db5-/brno-zpravy.aspx?c=A130502\\_1923688\\_brno-zpravy\\_ekr](http://brno.idnes.cz/obchodni-dum-letmo-v-brne-se-otevrel-db5-/brno-zpravy.aspx?c=A130502_1923688_brno-zpravy_ekr). 2013. *IDNES.cz* [online]. Brno: Mafra, a.s., a.s., 2013-05-02 [cit. 2016-01-01]. Dostupné z: [http://brno.idnes.cz/obchodni-dum-letmo-v-brne-se-otevrel-db5-/brno-zpravy.aspx?c=A130502\\_1923688\\_brno-zpravy\\_ekr](http://brno.idnes.cz/obchodni-dum-letmo-v-brne-se-otevrel-db5-/brno-zpravy.aspx?c=A130502_1923688_brno-zpravy_ekr)

Myslím, že by konzument masových médií měl mít možnost získat přehled o názorech kritiků z řad odborné veřejnosti, procesech potřebných pro schválení či zamítnutí projektů ze strany úřadů, motivaci a plánech investorů.

### 1.1 Časové vymezení

Pro potřeby této práce bylo vymezeno období od roku 1997 do roku 2015. To zahrnuje medializaci výrazných změn Václavského náměstí, které jsou v případě paláce Euro realizované, v případě revitalizace Václavského náměstí a stavby Květinového domu plánované.

#### **Přehled časového vymezení práce:**

- 1997 - představení návrhu paláce Euro s pracovním názvem „Astra II“
- 2002 - dokončení paláce Euro
- 2005 - hlavní město Praha vyhlašuje ideovou architektonickou soutěž na návrh revitalizace Václavského náměstí a představuje vítězný návrh
- 2010 - představení vizualizace Květinového domu
- 2013 - vznik Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy
- 2015 - 10 let od návrhu revitalizace Václavského náměstí

Jako blízká témata lze v těchto letech doplnit i přestavbu části **Severojižní magistrály a znovuzavedení tramvajové trati**. Ta jsou však velmi úzce navázána na činnosti spojené s revitalizací Václavského náměstí<sup>10</sup>.

### 1.2 Vymezení cíle

Součástí práce bude analýza publicity vybraných změn na Václavském náměstí a přehled všech tiskových výstupů nalezených ve vybraných českých médiích za stanovené období. Dle získaného přehledu zhodnotím, zda měl čtenář možnost získat objektivní informace o kvalitách projektů, seznámit se s hlediskem odborníků a zda měl na výběr z pohledů a tvrzení všech aktérů. Toto hodnocení podložím výsledkem kvantitativní obsahové analýzy.

---

<sup>10</sup> Kapitola 4. Revitalizace Václavského náměstí

### Cílem práce je odpověď na otázku:

*Měl čtenář všeobecně zaměřených periodik s denní či týdenní periodicitou přístup k objektivním výstupům informujícím o vybraných architektonických a urbanistických projektech?*

Objektivita obsahu může být zjištěna pomocí zhodnocení dvou složek, na které se dělí: **faktičnost** a **nestrannost**<sup>11</sup>. **Faktičnost** je složená z kritérií **pravdivosti** a **relevance**. **Pravdivost** zahrnuje správnost a věcnost informací. **Relevance** postihuje to, zda výstup obsahuje všechny informace spojené s tématem, všechny aktéry a zároveň zda je přínosná pro publikum.

POSOUZENÍ OBJEKTIVITY OBSAHU			
faktičnost		nestrannost	
pravdivost	relevance	vyváženost	neutrální prezentace

**Tabulka 1:** Posouzení objektivity obsahu

**Nestrannost** se potom zabývá zpracováním informací a zda zpravodajství poskytuje rovný a nezkreslený pohled. K posouzení slouží dvě kritéria - **vyváženost** a **neutrální prezentace**. **Vyváženost** hledí na rovnoměrný přístup aktérů do zpráv a **neutrální prezentace** sleduje nehodnotící zpracování.

Pokud mají všechny strany relevantní pro dané téma prostor pro vyjádření svých názorů a výstupy zahrnují fakticky přesné a výživné informace - splňují-li výstupy předpoklady pro objektivitu dle výše zmíněné definice, je otázka zodpovězena kladně. V opačném případě bude odpověď záporná. V obou případech bude cíl práce splněn. Posouzení, zda výstupy v mediích toto splnily bude podloženo zjištěním vlastní obsahové analýzy<sup>12</sup>.

<sup>11</sup> 2006. TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Vyd. 1. Praha: Portál, s. 145-147. ISBN 80-7367-096-8.

<sup>12</sup> Kapitola 6. Analýza nalezených výstupů

### 1.3 Stanovení hypotéz

Po splnění cílů tato práce odpoví na dvě hypotézy. První hypotéza je založená na přání architektů a propagátorů architektury, aby obyvatelé měst měli větší zájem o architekturu kolem sebe a aby jim záleželo na kvalitě prostředí. To znamená, aby se chovali jako interaktivní publikum a kromě přejímání informací od názorových vůdců, sami informace vyhodnocovali a utvářeli názory<sup>13</sup>. Primární hypotéza tedy řeší, zda toho je člověk schopný docílit pomocí výstupů tištěných deníků, týdeníků a on-line medií nezaměřených na architekturu či stavebnictví - tj. všeobecně zaměřených periodik s denní či týdenní periodicitou:

- **Primární hypotéza:**

*Pomocí výstupů tištěných a on-line medií, které nejsou primárně zaměřeny na odbornou veřejnost nebo se nezabývají stavebnictvím a architekturou, nelze získat dostatek informací pro vytvoření podloženého názoru na architektonický nebo urbanistický projekt.*

Sekundární hypotéza odpovídá na téma **problematiky veřejného prostoru**, které je v rámci rozhovorů o urbanismu a architektuře upřednostňováno hlavně v poslední třech letech (2013 - 2015), kdy vznikají projekty tvůrců Adam Gebrian, Arch Vader a kdy uplynulo 10 let od návrhu vítězného projektu na revitalizaci Václavského náměstí:

- **Sekundární hypotéza**

*Čtenář těchto výstupů nezíská přehled o ekonomickém a sociálním přesahu těchto projektů a vlivu na veřejný prostor a život ve městech.*

Po ověření platnosti těchto hypotéz bude možné porovnat situaci ve vymezených časových periodách, do kterých dané projekty spadají.

### 1.4 Metodologie

Pro splnění cíle, který následně umožní i ověření hypotéz, jsem využil metodu **kvantitativní obsahové analýzy**. Výsledek bude zároveň východiskem pro možný další

---

<sup>13</sup> 2009. JIRÁK, Jan a Barbara KOPPLOVÁ. *Masová média*. Vyd. 1. Praha: Portál, s. 225. ISBN 978-80-7367-466-3.

výzkum na přesněji specifikovaném výběrovém vzorku a pro budoucí **kvalitativní analýzu**. **Kvantitativní analýza** je podložena výběrovým souborem tak, jak to popisuje Helmut Scherer<sup>14</sup>. Výběr je proveden ve čtyřech rovinách, ve kterých bylo potřeba postupně určit:

1. vybraná média
2. obsahy vybraných médií
3. časové období výběru
4. mediované jednotky

**Výběr médií** a jejich **obsahů** je popsán v kapitole *1.8. Výběr mediálních výstupů*. *Časové období* je stanoveno obecně od roku 1997 do roku 2015 a je upřesněno pro každé vybrané téma v kapitol *4. Revitalizace Václavského náměstí* a *5. Palác Euro*. **Mediované jednotky** budou pro všechna témata shodné. Předmětem kvantifikace budou:

- **neanonymní vyjádření k tématu** - tj. všechny citace a parafráze nezaujatých osob dotázaných autorem článku.
- **všechna vyjádření logicky zaujatých osob** - tj. osob spojených s investorem nebo autorem.

Doplním, že z analýzy publicity vybraných témat vyplývají souvislosti s aktuálním děním ve společnosti či politice, práce jim ale nepřikládá důležitost ani záměr a posouzení nechává na čtenáři. Všechny jmenované osobnosti a autoři jsou buď citováni nebo parafrázováni bez záměru je zviditelnit.

## 1.5 Shromažďování informací

Všechny analyzované výstupy byly vyhledávány pomocí systému Newton Media MediaSearch<sup>15</sup>. Ten umožnil v původně tiskových výstupech deníků a týdeníků vyhledávat dle klíčových slov jejich elektronický přepis. Klíčová slova byla pro vyhledávání třeba definovat a testovat u nich jejich relevanci. Důvodem bylo, že některé projekty neměly jednotný název nebo označení během sledovaného období medializace.

---

<sup>14</sup> 2011. REIFOVÁ, Irena a Winfried SCHULZ. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, s. 35. ISBN 978-80-246-1980-4.

<sup>15</sup> MediaSearch, <http://mediasearch.newtonmedia.cz.ezproxy.is.cuni.cz/>, NEWTON Media, a.s.

V některých případech naopak došlo k významové shodě a bylo třeba rozklíčovat relevantnost výsledků vyhledávání. Cílem testování klíčových slov bylo nalezení co největšího počtu relevantních článků.

### **1.6 Výběr mediálních výstupů**

Pro potřeby výzkumu byly vybrány všechny mediální výstupy, které byly věnovány danému tématu. To znamená, že byly nalezeny pomocí zadávaných klíčových slov<sup>16</sup> a splňovaly níže zmíněná kritéria:

- výstup se věnoval výhradně vybranému tématu
- nebyl jen výčtem realizovaných projektů
- byl delší než 150 znaků

Výstupy byly zařazeny do analýzy jen pokud byly nalezeny v médiu, které odpovídalo níže zmíněné charakteristice:

- tištěné periodikum nebo on-line medium
- denní nebo týdenní periodicitu
- celostátní, pražské nebo středočeské periodikum
- v případě on-line media se nejedná o web rozhlasové nebo televizní stanice
- není oborově specializovaným periodikem
- nezabývá se převážně stavebnictvím a architekturou

Výstupy byly vyhledávány v omezeném časovém období, které je vždy určeno pro každé téma zvlášť.

### **1.7 Význam pojmů**

Tato práce pracuje s odbornou terminologií, kterou je třeba definovat. Také využívá pojmy zažitá v běžné řeči, těm je třeba dodat jejich odborný význam. Zabývá se vysvětlením a rozbořením mediálních obsahů a nabídky článků a komentářů, osvětlujících kvalitativní vlastnosti městské zástavby a veřejných prostorů. Speciálně se zabývá

---

<sup>16</sup> Použitá klíčová slova jsou uvedena u daných kapitol.

změnami Václavského náměstí a dotýká se tak oblasti **architektury** pozemních staveb a jejich uspořádání, tedy **urbanismu**.

### 1.7.1 Architektura

Architektura ve svém nejširším významu zahrnuje vše výše zmíněné. Patří do ní jak samotná hmota staveb, tak její umělecký přesah. Zahrnuje postup stavby i její materiály. Zároveň důvody jejich použití, včetně jejich kulturního přesahu. V neposlední řadě se zabývá i vnitřním prostorem budov. Popisuje začlenění všech těchto prvků do nejbližšího okolí budovy, její komunikaci s okolím i ty nejširší důsledky a dopady na rozvoj města či psychiku lidí.

Podle Bruna Zeviho<sup>17</sup> je podstatou architektury prostor, který architektura vymezuje<sup>18</sup>. Uvádí dva pojmy - **architektura s vnitřním prostorem** a **architektura bez vnitřního prostoru**. Přitom dodává, že architektura bez prostoru (nevymezující prostor) je uměleckým dílem, může být dokonce veledílem, ale není architekturou.

**Architekturu s vnitřním prostorem** představují všechny obytné, průmyslové, městské, sakrální i jiné stavby, které nějakým způsobem vymezují prostor. Při jejich stavbě tak vznikají dva momenty architektury. Jeden pohledový, často ovlivněný architektonickým slohem nebo stylem, ve kterém je stavba pojata, druhý vnitřní. Tvar prostoru vytvořeného stavbou je sám o sobě architekturou. V případě průmyslových staveb je ovlivněn hlavně užitnou hodnotou prostoru a technologickými potřebami. Kulturní a sakrální stavby využívají prostor jako reprezentativní, ale i funkční.

**Architektura bez vnitřního prostoru** zahrnuje stavby monumentů a stavebních prvků spojených s modelací krajiny či městského prostoru - například solitérní sochy, oblouky, morové sloupy, schodiště a mosty. Tyto typy staveb mají stejně významný dopad na kvalitu sociálního prostředí a možnosti života v něm, jako stavby obytné. Usměrnují pohyb ve městech a zpříjemňují jej. Dávají lidem pocit stísnění nebo svobody. Historicky se vepsaly jako označení významného místa a jejich absence může budit dojem chybějícího centra města, jako se tomu děje v nových městech Spojených států,

---

<sup>17</sup> Bruno Zevi - Italský architekt a historik (1918-2000)

<sup>18</sup> 1966. ZEVI, Bruno. *Jak se dívat na architekturu*. 1. Praha: Československý spisovatel, s. 21.



kteřá vznikla na západním pobřeží v 18. století.<sup>19</sup> To je jednoduchým naznačením vlivu jednotlivých architektur na celek. Celkem, tedy sídlem, a jeho tématy se zabývá **urbanismus**.

### 1.7.2 Urbanismus

**Urbanismus** se jako architektonická disciplína zabývá převážně návrhem a rozvojem architektonických celků - budov, veřejných prostorů a infrastruktury. Usiluje také o ekologickou rovnováhu, ochranu kulturního dědictví a udržitelný rozvoj území.<sup>20</sup> Ty dohromady tvoří lidská sídla, města či vesnice, které v závislosti na kvalitě urbanistických měřítek vykazují určité vlastnosti a přináší výhody či nevýhody jeho obyvatelům.<sup>21</sup> V urbanistických celcích lze potom nacházet nedostatky ekonomické, logistické či jen pocitové. Urbanismus jako obor se jimi zabývá, popisuje je a také je řeší.

Tato práce chápe Václavské náměstí jako ústřední bod hlavního města Prahy a jeho urbanismus jako uskupení a komunikaci jednotlivých architektur, která má vliv na život obyvatel.

### 1.7.3 Architektura jako téma sociologie a psychologie

Architektura je kromě technických a estetických hledisek hodnocená také ze sociologického pohledu. V něm je dokonce velmi významným tématem. Architektura nepřímou ovlivňuje chování i zdravotní stav obyvatel sídel skrze jejich emotivní zážitky.<sup>22</sup> Proto lze u staveb pozorovat fyzické, mechanicky funkcionální, psychické a sociální aspekty. V tomto důsledku je zkoumána možnost prevence sociální patologie právě architekturou. Jejím výsledkem by měl být pozitivní vliv architektury na zlepšení stavu kriminality nebo vandalismu.<sup>23</sup>

---

<sup>19</sup> 2012. LANGE, Alexandra. *Writing about architecture: mastering the language of buildings and cities*. 1st ed. New York: Princeton Architectural Press, s. 93-103. Architecture brief series. ISBN 978-1-61689-053-7.

<sup>20</sup> Urbanismus. 2003. *Npu.cz* [online]. Praha: Národní památkový ústav, 2015-12-28 [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: <http://www.npu.cz/pro-odborniky/pamatky-a-pamatkova-pece/zakladni-odborne-specializace/urbanismus/>

<sup>21</sup> Kapitola 1.7.6. Kvalita veřejného prostoru

<sup>22</sup> 2001. *Sociologie v architektonické a urbanistické tvorbě*. Vyd. 2. Brno: Z. Novotný, s. 175. ISBN 80-238-6582-X.

<sup>23</sup> 2001. *Sociologie v architektonické a urbanistické tvorbě*. Vyd. 2. Brno: Z. Novotný, s. 176. ISBN 80-238-6582-X.

#### 1.7.4 Kvalitní architektura

Ve veřejné diskuzi se setkáváme s pojmem **kvalitní architektura**. Tato práce se spojením pracuje jen ve vztahu s veřejným prostorem a veřejnými stavbami, které byly takto označeny v rámci analyzovaných tiskových výstupů. Termín však patří mezi východiska práce. Termín kvalitní architektura není definován v odborné literatuře a o definici se nesnaží ani masová média. Po rešerši televizních a rozhlasových rozhovorů, článků na odborných i neobdobných webech lze definici sestavit. Projekt nebo stavba mohou být hodnoceny jako kvalitní architektura ze dvou hledisek - **hledisko technické** a **hledisko sociologické**, které zahrnuje i estetická měřítka:

##### **Technické hledisko kvalitní architektury:**

- splňuje všechny zásady a předpisy pozemního stavitelství
- vyhovuje lokálním stavebním a památkovým předpisům a vyhláškám
- prostředky vynaložené na její stavbu jsou adekvátní k její roli a funkci
- správně využívá materiálů
- estetice budovy nikdy neustupuje základní funkce stavby

##### **Sociologické hledisko kvalitní architektury:**

- rozměrově i esteticky odpovídá své roli
- neignoruje okolí a není sobecká vůči veřejnému prostoru
- obohacuje život ve svém nejbližším okolí

Součástí výčtu **sociologických hledisek** není samostatně uvedena **estetika stavby**. Ta je zahrnuta ve všech třech bodech. Estetika stavby je subjektivní hledisko, které nelze generalizovat příručkou nebo předpisem a v hodnocení odborníků se s ním setkáváme zřídka. Estetika stavby je určena rozložením její hmoty, barvou fasády a použitými materiály. Pokud všechny tyto prvky vyhovují požadavkům sociologického hlediska kvalitní architektury, bude možné estetické hledisko považovat za splněné a názor na vzhled stavby ponechat subjektivnímu hodnocení veřejnosti. Nemožnost měřit estetickou hodnotu vyvozují z absence architektonických stylů, které by v současnosti definovaly podobu staveb.<sup>24</sup>

---

<sup>24</sup> Kapitola 3.5. Současná česká architektura

V této práci zmiňuji<sup>25</sup> vliv komentátorů architektury, kteří termín kvalitní architektura využívají. Často je za důvod, který přispívá k nedostatku kvalitní architektury v Praze, označováno to, že nejsou vyhlašovány veřejné architektonické soutěže. To se jako problém ukázalo například v Plzni. Na nevyhlašování soutěží upozornil článek iDNES.cz<sup>26</sup> a jako problém to uvedl Adam Gebrian pro pořad Host Radiožurnálu<sup>27</sup> při narážce na kvalitu Nového divadla v Plzni. Stejnému tématu se věnoval také web Archwars<sup>28</sup>.

Jako další důvod bývá označeno to, že o architekturu se musí někdo zasadit. To je vidět na příkladu, který ukázal Adam Gebrian v pořadu Gebrian versus<sup>29</sup>. Starosta obce Líbeznice Mgr. Martin Kupka se zde zasadil o využívání dotací a navázal spolupráci s věhlasnými architekty studia Projektil. Dodává k tomu, *"Když se investují veřejné peníze, je samozřejmé, že mají být vynaloženy efektivně, smysluplně, bez zbytečného plýtvání, ale hodnota za ně získaná musí přispět ke zlepšení prostředí."*

Takto lze definovat politické prostředí, které pozitivně podporuje vznik kvalitní architektury:

#### **Pozitivní prostředí pro vznik kvalitní architektury:**

- politici, zastupitelé a investoři podporují organizaci veřejných architektonických soutěží
- vždy za všech okolností panuje snaha o nalezení nejlepšího možného řešení
- architektura a její architektura je považována za věc veřejného zájmu

---

<sup>25</sup> 4.2 Názorový vůdci v oblasti architektury

<sup>26</sup> Mnohé stavby v Plzni vznikly bez soutěže architektů, argumentem je cena. 2014. *IDNES.cz* [online]. Praha: Mafra, a.s., 2014-11-24 [cit. 2015-12-26]. Dostupné z: [http://plzen.idnes.cz/architektonicka-soutez-plzen-stavby-architekt-frv-/plzen-zpravy.aspx?c=A141127\\_085716\\_plzen-zpravy\\_pp](http://plzen.idnes.cz/architektonicka-soutez-plzen-stavby-architekt-frv-/plzen-zpravy.aspx?c=A141127_085716_plzen-zpravy_pp)

<sup>27</sup> Kam kráčí česká architektura? Stále neumíme přijímat nové věci, připomíná Adam Gebrian. 2015. *Www.rozhlas.cz* [online]. Praha: Český rozhlas, 2015-12-26 [cit. 2015-12-26]. Dostupné z: [http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/host/\\_zprava/kam-kraci-ceska-architektura-stale-neumime-prijimat-nove-veci-pripomina-adam-gebrian--1562578](http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/host/_zprava/kam-kraci-ceska-architektura-stale-neumime-prijimat-nove-veci-pripomina-adam-gebrian--1562578)

<sup>28</sup> *Archwars* [online]. 2014. online: Archwars, 2014-9-30 [cit. 2015-12-26]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/Archwars/>

<sup>29</sup> Rozhovor s Mgr. Martinem Kupkou, starostou Líbeznic. 2015. *Gebrian versus: Stream.cz* [online]. Praha: Seznam.cz, 2015-11-12 [cit. 2016-01-01]. Dostupné z: <https://www.stream.cz/gebrianvs/10008096-rozhovor-s-mgr-martinem-kupkou-starostou-libeznic>

Lze předpokládat, že postupem času bude toto prostředí snadno rozpoznatelné i napodobitelné a snaha měst povede k jeho vytváření. Architektura pak bude v České republice standardně dosahovat kvality západních demokratických zemí.

### 1.7.5 Veřejný prostor

Definici **veřejného prostoru** formulovala Vladimíra Šilhánková ve své publikaci *Veřejné prostory v územně plánovacím prostoru*:

- „*Veřejné prostory jsou všechny nezastavěné prostory ve městě, které jsou volně (bezplatně) přístupné všem obyvatelům a návštěvníkům města, buď nepřetržitě nebo s časovým omezením (např. Parky zavírané na noc). Základní charakteristikou veřejného prostoru je jeho obyvatelnost spojená s užitečností pro obyvatele, tj. musí sloužit obyvatelům města k provozování nejrůznějších činností pohybových (chůze, jízda na kole) a pobytových (sezení, hry).*“<sup>30</sup>

Rozsáhleji se problematikou veřejného prostoru zabývá také Petr Kratochvíl v publikaci *Architektura a veřejný prostor*<sup>31</sup>. Při definicích navazuje na svou spolupráci s Anwarem Nussejbehem<sup>32</sup>, kdy se společně snažili přijít na to, jak může viditelný urbanistický návrh sloužit jako **politický projekt demokracie** a co je na demokracii urbánního. Jako příklad uvádí Athény mezi 600 až 350 př. n. l.<sup>33</sup>.

V původních Athénách se demokracie tvořila ve dvou navzájem odlišných veřejných prostorech. Jedním bylo náměstí zvané **agora**. Tento typ prostoru umožňoval setkávání lidí různých kultur. Probíhaly zde trhy, soudy i obchodní setkání. Druhým prostorem byl amfiteátr na pahorku **Pnyx**. Zde docházelo k důležitým politickým rozhodnutím.

---

<sup>30</sup> ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Veřejné prostory v územně plánovacím procesu*. Vyd. 1. Brno: VUT, 2003, s. 9. ISBN 80-214-2505-9

<sup>31</sup> KRATOCHVÍL, Petr (ed.) a Richard SENNETT. 2012. *Architektura a veřejný prostor: texty o moderní a současné architektuře IV*. Vyd. 1. Praha: Zlatý řez, 164 s. ISBN 978-80-903826-4-0.

<sup>32</sup> Tehdejší ředitel Východojeruzalémské elektrické společnosti

<sup>33</sup> KRATOCHVÍL, Petr. *Architektura a veřejný prostor: texty o moderní a současné architektuře IV*. Vyd. 1. Praha: Zlatý řez, 2012, s. 20-21. ISBN 978-80-903826-4-0.

### 1.7.6 Kvalita veřejného prostoru

Kvalita architektury, zmiňovaná v předchozích odstavcích, je na rozdíl od kvality veřejného prostoru nesnadno ověřitelná. O veřejných prostranstvích jako jsou náměstí, pěší zóny a parky vzniklo mnoho výzkumných prací a publikací. Lze to přisuzovat antropologickým vlivům na chod města. Pokud si společnost představíme jako stát, jeho buňkou bude město a všechno dění uvnitř bude záviset na chování a rozhodnutí lidí. Na ty má vliv právě prostředí, ve kterém žijí. Společně pak žijí ve veřejných prostorech.

Jak popsat kvalitní veřejný prostor popsal Ing. arch. Miloslav Sohr. Ve své práci<sup>34</sup> zhodnotil a porovnal rekonstruované veřejné prostory krajských měst. Při hodnocení vycházel z průzkumů týmů Jana Gehla<sup>35</sup> a Williama H. Whyta<sup>36</sup>, kteří se dlouhodobě věnovali právě veřejným prostorům.

Z jejich poznatků a poznatků týmů, které na ně navázaly, vytvořil přehledy faktorů ovlivňujících kvalitu veřejných prostorů<sup>37</sup>:

1. Sezení - přímá úměrnost mezi počtem míst k sezení a počtem lidí
2. Existence předzahrádek
3. Lidé a proud lidí
4. Pohyb a sezení se vzájemně doplňují
5. Přítomnost lidí ve veřejném prostoru - další zde setrvávají
6. Motorová doprava - nejlépe vyloučená
7. Atraktivní parter - kolem míst bez obchodů lidé pouze procházejí
8. Pohoda - příznivé mikroklima určené lidskými vjemy
9. Budovy co nejbližší prostoru s jednotnou orientací vstupu
10. Věková a sociální rozmanitost
11. Lidský způsob uvažování - hierarchie míry veřejnosti prostoru

---

<sup>34</sup> SOHR, Miloslav. 2005. *Rekonstrukce náměstí v centrech krajských měst v ČR po roce 1989*. Brno. Disertační práce. VUT.

<sup>35</sup> Jan Gehl (1936, Kodaň) - dánský architekt

<sup>36</sup> William H. Whyte (1917, West Chester) - americký urbanista a sociolog

<sup>37</sup> 2005. *Rekonstrukce náměstí v centrech krajských měst v ČR po roce 1989: Rehabilitation of public spaces in the urban centres of regional capitals after 1989*. 1. [Brno: VUTIUM], s. 9-10. ISBN 80-214-2906-2.

V kapitole věnující se charakteristice Václavského náměstí ilustračně aplikuji tyto faktory přímo na Václavské náměstí, které není v práci Miloslava Sohra zahrnuto. Aplikaci diagramu místa<sup>38</sup> a jím vybrané metody hodnocení však záměrně nepoužívám. V případě rozsáhlé revitalizace Václavského náměstí podle projektu, který je v této práci rovněž uveden, věřím, že autor svou práci sám doplní. Zkoumání a posuzování kvality není hlavním cílem této práce.

### 1.7.7 Centrum města

Kolem centra města se zpravidla nachází i nejhustěji zastavěné části města. Pro jeho přesné určení je však třeba odborný odhad vycházející například z polohy středověkého jádra. Centrální zóna je většinou prostorovým těžištěm a přirozeným jádrem. Z toho důvodu je i komerčně vyhledávané, prestižní a reprezentativní. Důležitým faktorem je nejvyšší koncentrace lidí<sup>39</sup>.

### 1.7.8 Doprava

Dopravní infrastruktura je nedílnou součástí urbanistického plánování a živého města. Plní primární funkci přemístování zboží a obyvatel. **Vedlejší funkce dopravy**<sup>40</sup> uvádí Jan Eisler jako:

- **stimulační** - oživení ekonomiky
- **sociálně stabilizační** - vývoj celé ekonomiky a společnosti
- **substituční** - podpora vzniku služeb díky kvalitní infrastruktuře
- **komplementární**

Dopravní infrastruktura je součástí každého urbanistického řešení. Pro výše zmíněné centrum města to platí především, protože se zde setkávají uzly osobní dopravy, veřejné dopravy, zásobování a pěší.

---

<sup>38</sup> 2005. Rekonstrukce náměstí v centrech krajských měst v ČR po roce 1989: Rehabilitation of public spaces in the urban centres of regional capitals after 1989. 1. [Brno: VUTIUM], s. 6. ISBN 80-214-2906-2.

<sup>39</sup> 2005. Rekonstrukce náměstí v centrech krajských měst v ČR po roce 1989: Rehabilitation of public spaces in the urban centres of regional capitals after 1989. 1. [Brno: VUTIUM], s. 11. ISBN 80-214-2906-2.

<sup>40</sup> EISLER, Jan. 2008. *Podnikání v dopravě*. Praha. VŠE.

## 2 VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ

Václavské náměstí je nejznámější **veřejný prostor** spojovaný s novodobými dějinami, změnou politického uspořádání Československa v roce 1989 a dalšími důležitými státopornými událostmi.

### **Státoporné události a další historické milníky spjaté s Václavským náměstím<sup>41</sup>:**

- 1918 - vyhlášení samostatnosti Československa
- 1939 - ohlášeno zřízení protektorátu
- 1942 - Češi přísahali věrnost Německé říši
- 1945 - ohlášen konec války, znárodnění těžkého průmyslu a bank
- 1948 - demonstrace a shromáždění v souvislosti s komunistickým pučem v Československu
- 1968 - na Václavské náměstí dorazily jednotky Varšavské smlouvy
- 1969 - před Národním muzeem se upálil student Jan Palach
- 1988 - na náměstí proběhlo několik demonstrací proti komunistickému režimu
- 1989 - mohutná shromáždění na podporu Sametové revoluce

Nachází se v městské části Praha 1, která je centrální oblastí hlavního města Prahy. Její rozlohou největšími částmi jsou Hradčany, Malá Strana, Nové Město a Staré Město<sup>42</sup>. Václavské náměstí vzniklo při příležitosti založení Nového Města Karlem IV., které je největší ze jmenovaných oblastí.

### **2.1 Charakteristika Václavského náměstí**

Václavské náměstí tvoří praktické centrum města. Spojuje Královské Vinohrady, nejhustěji zabydlenou městskou část, s městskou částí Prahy 1 a navazuje na ulici 28. října, která je pokračováním ulice Národní třída k Národnímu divadlu. Vede z něj Vodičkova ulici, která jej spojuje s Karlovým náměstím. Ulice Na Příkopě ho propojuje

---

<sup>41</sup> ŘÍMANOVÁ, Radka. 2014. Václavák před sto lety: zdejší alej chodili okusovat zajíci z Vinohrad Zdroj: <http://idnes.cz/rANEd.IDNES.cz> [online]. Praha: Mafra, a.s., 2014-14-04 [cit. 2015-12-30]. Dostupné z: <http://idnes.cz/rANEd>

<sup>42</sup> Dle oficiálního webu Prahy 1: <http://www.praha1.cz/cps/praha-1-demografie.html>

s Náměstím republiky. Ulice na Můstku vede ke Staroměstskému náměstí a ulice Jindřišská poskytuje tramvajové spojení k oběma nejdůležitějším železničním nádražím - Masarykovu nádraží a Hlavnímu nádraží.

- **Václavské náměstí v číslech<sup>43</sup>:**

délka	700 m
šířka	60 m
rozloha	42 000 m <sup>2</sup>
rok založení	1348
počet domů	63

Důvodem mého zájmu o Václavské náměstí je odborná diskuze, která se v médiích a veřejném životě vede kvůli jeho roli a kvalitě. To je k posouzení ve východiscích práce. Nebudu posuzovat, jaká je nyní role Václavského náměstí jako symbolu a zda je správná. Lidé se shromažďovali tam, kde je k tomu přiměl instinkt, výjimečná expozice a dostatečný prostor. Je to otázka pro sociology a historiky a odpověď bude patrně o mnoho složitější.

Pro tuto práci je důležitá role všedního veřejného prostoru. Tu ovlivňují zcela jiné důvody, procesy a postupy, které lze plánovat a tedy i hodnotit. Stačí, pokud Václavské náměstí chápeme jako veřejný prostor. Pro ten existuje řada vysvětlení a analytických postupů.

## **2.2 Kvalita Václavského náměstí dle J. Gehla a W. H. Whyta**

Kvalitou veřejných prostorů se dlouhodobě zabývali Jan Gehl<sup>44</sup> a William H. Whyte<sup>45</sup>. Z jejich prací vzešlo několik přehledů podstatných faktorů ovlivňujících kvalitu prostoru a aktivit, které obyvatelé měst při pobytu v něm vyhledávají.

---

<sup>43</sup> Václavské náměstí je po Karlovu náměstí (80 550 m<sup>2</sup>) druhé největší v České republice.

<sup>44</sup> Jan Gehl (1936, Kodaň) - dánský architekt

<sup>45</sup> William H. Whyte (1917, West Chester) - americký urbanista a sociolog



### **Venkovní aktivity podle Jana Gehla<sup>46</sup>:**

**Nezbytné aktivity** - *nucené aktivity vyžadované účastníky nebo jejich okolím – většinou je to chůze s nějakým cílem – škola, práce, úřad. Probíhají za každých podmínek.*

**Volitelné aktivity** - *aktivity vyplňující volný čas. Patří sem sezení, slunění a pozorování okolí. Jsou závislé na venkovních materiálních podmínkách – neprobíhají pokud pro ně není vytvořeno prostředí.*

**Společenské aktivity** - *závislé na činnosti jiných lidí než samotných účastníků. Zpravidla probíhají tam, kde je pro ně lepší prostředí – materiální, prostorové i legislativní podmínky*

Pro posouzení kvality prostoru Václavského náměstí by bylo vhodné využít všech metod, které z jejich výzkumu vycházejí<sup>47</sup>. To však není cílem této práce. Pro potřeby této práce využiji přehledu, který vychází z výsledků výzkumů týmu Jana Gehla a Williama H. Whyta. Ten slouží jako výčet podmínek pro kvalitní veřejný prostor a poměr splněných a nesplněných podmínek je směrnici pro zhodnocení kvality prostoru. K hodnocení využívám poznatků získaných vlastním pozorováním<sup>48</sup>:

### **Stav Václavského náměstí dle hodnocených kritérií:**

#### **Sezení**

Na Václavském náměstí se lavičky nacházejí pouze ve středovém pásu jeho horní poloviny. Po obou stranách je stále umožněno parkování a osobní motorová doprava. Tyto faktory neumožňují přirozený vstup a působí rušivě.

---

<sup>46</sup> 2000. GEHL, Jan. *Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství*. Vyd. v češtině 1. Boskovice: Albert, s. 13-14. ISBN 80-85834-79-0.

<sup>47</sup> 2005. SOHR, Miloslav. *Rekonstrukce náměstí v centrech krajských měst v ČR po roce 1989: Rehabilitation of public spaces in the urban centres of regional capitals after 1989*. 1. [Brno: VUTIUM], s. 8-9. ISBN 80-214-2906-2.

Problematikou se zabýval Ing. Arch. Miloslav Sohr ve své práci *Rekonstrukce náměstí v centrech krajských měst v ČR po roce 1939*. Výčet kritérií je v jeho práci uveden. Součástí výčtu je i přehled faktorů neovlivňujících kvalitu prostoru.

<sup>48</sup> Pozorování probíhalo 23. listopadu 2015 mezi 16:00 a 17:30 na Václavském náměstí.

### **Existence předzahrádek**

Stálou předzahrádku má pouze hotel Jalta v horní polovině Václavského náměstí, poblíž ulice Opletalova.

### **Lidé a proud lidí**

Ve všech částech Václavského náměstí je pohyb lidí velmi aktivní a hustý.

### **Pohyb a sezení se vzájemně doplňují**

Tyto faktory jsou v případě Václavského náměstí zcela odděleny. Místa k sezení nijak nenavazují na pohyb náměstím. Neleží na spojnici žádných dvou bodů - ani turistických, ani občanských.

### **Přítomnost lidí ve veřejném prostoru**

Zcela evidentní pohyb lidí a vysoká návštěvnost.

### **Motorová doprava**

Z části vyloučená s výhledem výrazného omezení po realizaci revitalizačního záměru Prahy 1.

### **Atraktivní parter**

Dle subjektivního názoru je parter atraktivní.

### **Pohoda**

Václavské náměstí je adekvátně rušné.

### **Budovy co nejbližší prostoru s jednotnou orientací vstupu**

Budovy na Václavském náměstí jsou v těsné blízkosti a lemují cesty pro pěší. Všechny jsou přístupné přímo nebo skrze pasáže s vyústěním na ulici.

### **Věková a sociální rozmanitost**

Rozmanitost je v Praze evidentní díky turismu a studentům. Platí to i pro Václavské náměstí.

## Lidský způsob uvažování hierarchie míry veřejnosti prostoru

Hierarchie je zprostředkována pouze alejemi stromů. Budoucí zlepšení slibuje revitalizační plán.

Hodnocený faktor kvality	Stanovisko
Sezení	nevyhovuje
Existence předzahrádek	nevyhovuje
Lidé a proud lidí	vyhovuje
Pohyb a sezení se vzájemně doplňují	nevyhovuje
Přítomnost lidí ve veřejném prostoru	vyhovuje
Motorová doprava	nevyhovuje
Atraktivní parter	vyhovuje
Pohoda	nevyhovuje
Budovy co nejbližší prostoru s jednotnou orientací vstupu	vyhovuje
Věková a sociální rozmanitost	vyhovuje
Lidský způsob uvažování	nevyhovuje

**Tabulka 2:** Hodnocení faktorů kvality veřejného prostoru v případě Václavského náměstí

Z 11 kritérií lze Václavské náměstí hodnotit kladně, jako vyhovující, pouze v 5 případech. Není proto překvapivé, že se opakují názory na jeho nekvalitu a chorost.<sup>49</sup> Pro veřejný prostor podobného významu, prostor je extrémně exponovaný turistům i obyvatelům, není možné spokojit se s 45% kvalitou. Za kvalitu Václavského náměstí se chce zasloužit například **Sdružení Nového Města pražského**<sup>50</sup>.

### 2.3 Vývoj Václavského náměstí a života na něm

Václavské náměstí prošlo od svého založení v roce 1348 četnými změnami na povrchu i v podzemí. Mezi lety 1974 a 1985 se na Václavském náměstí setkávají všechny tři linky pražského metra. V roce 1980 byla dva roky po výstavbě Severojižní magistrály ukončena tramvajová doprava. Poslední změnou ovlivňující pohyb a život na

<sup>49</sup> BEČKOVÁ, Kateřina. 2015. Medicína pro chorý Václavák se jmenuje Tramvajicin forte. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, a.s., 2015-01-21 [cit. 2015-12-30]. Dostupné z: <http://blog.aktualne.cz/blogy/katerina-beckova-.php?itemid=24573>

<sup>50</sup> SDRUŽENÍ NOVÉHO MĚSTA PRAŽSKÉHO z.s., Klimentská 1746/52, Nové Město, Praha 1, 110 00 Praha

Václavském náměstí je úprava provozu ve spodní části náměstí, kdy v roce 2012 vznikla pěší zóna.

### **Chronologický přehled rozvoje a změn na Václavském náměstí<sup>51</sup>:**

- 1348 - vzniklo náměstí zvané Koňský trh, založení Nového Města Karlem IV.
- 1848 - změna názvu na Svatováclavské náměstí
- 1865 - první instalace plynového osvětlení
- 1875 - zbourání hradeb a Koňské brány
- 1876 - vysazeno stromořadí v horní i dolní části
- 1884 - trať první tramvaje tažené koňmi
- 1891 - dokončení Národního muzea
- 1895 - aleje stromů přemístěny k chodníku
- 1900 - trať první elektrické tramvaje
- 1912 - dokončen pomník sv. Václava
- 1927 - přemístění tramvajové trati doprostřed náměstí
- 1968 - pod náměstím vznikl první podchod
- 1974 - otevření linky C pražského metra
- 1978 - otevření úseku Severojižní magistrály protínající Václavské náměstí  
- otevření linky A pražského metra
- 1980 - přes náměstí přestaly jezdit tramvaje  
- otevření linky B pražského metra
- 2012 - vytvoření pěší zóny ve spodní části Václavského náměstí

Dalšími plánovanými změnami jsou<sup>52</sup>: vybudování výtahu stanice Můstek linky A pražského metra (2016), dvě etapy rekonstrukce náměstí (začátek 2018), znovuzavedení tramvajové trati v horním úseku náměstí do ulice Washingtonova (výhledově součástí druhé etapy) a převedení Severojižní magistrály za budovu Národního muzea (podmíněno dokončením pražského okruhu).

---

<sup>51</sup> ŘÍMANOVÁ, Radka. 2014. Václavák před sto lety: zdejší alej chodili okusovat zajíci z Vinohrad Zdroj: <http://idnes.cz/rANEd.IDNES.cz> [online]. Praha: Mafra, a.s., 2014-14-04 [cit. 2015-12-30]. Dostupné z: <http://idnes.cz/rANEd>

<sup>52</sup> Kapitola 4. Revitalizace Václavského náměstí

### 2.3.1 Václavské náměstí 47

Součástí původního záměru práce mělo být i téma demolice na adrese Václavské náměstí 47<sup>53</sup> a stavby **Květinového domu** studia **Chapman Taylor**<sup>54</sup>. Jako důležitou změnu Václavského náměstí jsem ji vybral kvůli diskuzi, kterou oznámení vyvolalo. Z mého pohledu se jedná o zajímavé téma kontrastu dvou staveb a viditelnou kauzu a domníval jsem se, že půjde vysledovat diskuze o kvalitách původní stavby z roku 1880, rekonstruované v roce 1920, a kvalitách nové stavby.

Při sběru mediálních výstupů za původně vybraný rok 2013 jsem zjistil, že by získané informace nevytvořily žádný logický celek, protože kauza byla projednávána stejně intenzivně i v roce 2011 a ve skutečnosti lze nacházet důležité mediální obsahy týkající se tématu už v roce 2009. Z počtu nalezených výsledků jsem usoudil, že by byly jako součást této práce už moc obsáhlé a témata by byla nevyvážená. Doporučuji proto, aby toto téma sloužilo jako předmět zkoumání samostatné diplomové práce. Dle mých poznatků se navíc jedná spíše o téma vhodné ke zkoumání veřejného mínění, protože debata o architektuře návrhu Chapman Taylor nebyla téměř nikdy diskutována.

## 3 ARCHITEKTURA A URBANISMUS Z POHLEDU VEŘEJNOSTI

Jakou má o architektuře veřejnost skutečnou představu je ověřitelné. Je možné realizovat výzkum a dotazovat se respondentů na to, co se jim líbí, zda mají pocit, že je architektura v místě jejich bydliště kvalitní nebo zda by uvítali progresivní moderní stavby. Vzhledem ke složitosti problematiky lze vycházet z předpokladu, že podobný výzkum bude ovlivněn hlavně vizuálním vnímáním architektonických realizací a názory, které respondent převezme.

Vizuální vnímání staveb je však druhořadé a daleko hodnotnější je vnímání kvalit funkčních. Aby mohli obyvatelé tyto kvality vnímat a hodnotit, je potřeba, aby měli možnost se o nich informovat. A pokud je pro ně přijatelnější přebírat názor komentátorů architektury nebo historiků, měli by mít k těmto názorům přístup. Je v zájmu občanů, aby

---

<sup>53</sup> Obrazové přílohy: Obrázky 1 a 2

<sup>54</sup> Pro demolici domu na Václavském náměstí se hledají i ekologické důvody Zdroj: [http://bydleni.idnes.cz/kvetinovy-dum-na-vaclavskem-namesti-c-47-d98-/stavba.aspx?c=A150227\\_125254\\_stavba\\_rez](http://bydleni.idnes.cz/kvetinovy-dum-na-vaclavskem-namesti-c-47-d98-/stavba.aspx?c=A150227_125254_stavba_rez). 2015. *IDNES.cz* [online]. Praha: Mafra, a.s., 2015-02-28 [cit. 2016-01-03]. Dostupné z: <http://idnes.cz/uaBxP>

stavba splňovala normy a úroveň kvality. Veřejnost pak může sloužit jako regulátor kvality architektury, o jejíž nejvyšší stupeň investor ne vždy usiluje a ne vždy jej dokáže zajistit veřejné instituce.

### 3.1 Word of Mouth

Marketingový termín **Word of Mouth** označující předávání informací mezi známými a přejímání informací od názorových vůdců má v tématu mediálního obrazu architektury velký význam. Jedince v utváření vlastního názoru značně ovlivňuje názor druhých. V reklamní a marketingové branži vzniká kolem sdělení buzz.<sup>55</sup> V překladu se jedná o šum, hukot nebo jen šepot, který přenáší různé názory a ty pak modifikuje podobně jako známá dětská hra na tichou poštu. Stejně funguje i šíření mediálního obsahu.

Sdělení týkající se architektury nebo urbanismu je specifické odborností, která je potřebná pro jeho objektivní uchopení. Pokud vnímáme architektonický problém z pohledu odborníka, můžeme provádět detailní a úplný rozbor stavby od technického po estetické měřítko stavby. Zároveň se můžeme snadno vžít do role obyvatel, jichž se zásah do města týká. Z pohledu laika můžeme posoudit vizuální stránku, podrobit ji kritice svého vkusu a uvážit, jaký máme ze stavby pocit. Můžeme také zvážit praktické stránky stavby jako je parkování v okolí, pohyb kolem parteru a vně stavby. Nebudeme však soudit konstrukční vlastnosti a záměry, které tyto věci mohli ovlivnit. Stejně tak soulad s vyhláškami nebo adekvátnost hmoty stavby. To zůstává na odbornících, teoreticích architektury, historících, novinářích - zkrátka **názorových vůdcích**.

I když současné publikum dokáže být interaktivní a s informacemi pracovat a sdílet je na sociálních sítích<sup>56</sup>, tak vzhledem ke složitosti architektonických témat lze předpokládat, že čtenáři a diváci názorového vůdce, jako zprostředkovatele názoru a informací, spíše uvítají. V tom dle mého názoru tkví úspěch komentátorů Adama Gebriana, Arch Vadera a Eugena Kukly<sup>57</sup>.

---

<sup>55</sup> KOTLER, Philip. *Moderní marketing: 4. evropské vydání*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, s. 829-830. ISBN 978-80-247-1545-2.

<sup>56</sup> 2009. KÖPPLOVÁ, Barbara a Jan JIRÁK. *Masová média*. Vyd. 1. Praha: Portál, s. 213. ISBN 978-80-7367-466-3.

<sup>57</sup> 4.2. Komentátoři architektury

## 3.2 Komentátoři architektury

Síla slova je dána respektem a postavením jeho autora. Silná osobnost prezentující nějaký názor, který přejímá jeho okolí ovlivňuje veřejné mínění. Jako příklady názorových vůdců v České republice můžeme označit níže uvedené osobnosti, které svým vlivem utvářejí názory diváků architektury, profesionálů i laiků. Tato část práce představuje některé osobnosti publikujících své názory v tisku a na sociálních sítích. Jsou bezesporu populárními a aktivními uživateli sítě Facebook. Označuji je za komentátory architektury. Každý z nich představuje určitou skupinu autorů.

**Adam Gebrian** je vystudovaný architekt se zahraničními zkušenostmi, pohybující se v odborné sféře. Publikuje články, video reportáže, rozhlasové pořady a vede diskuze pro veřejnost. **Arch Vader** je anonymní a velmi kritická osobnost pracující pouze na sociálních sítích s efektními prostředky video postprodukce. **Eugen Kukla** je uznávaný reportér a fotograf s lidským přístupem a všeobecným přehledem komentující dění v Praze z pohledu starousedlíka.

### 3.2.1 Adam Gebrian

Adam Gebrian je český architekt a teoretik architektury pocházející ze Zlína, zabývající se převážně kritikou a popularizací architektury a podporou zájmu veřejnosti o ni. Absolvoval Fakultu Architektury technické univerzity v Liberci. Během studia pracoval v ateliéru Dominika Perraulta v Paříži, Maxwanu v Rotterdamu a díky Fulbrightově stipendiu i v Los Angeles na Southern California Institute of Architecture. Zde strávil 3 semestry a vypracoval projekty pro Bombaj, Dubaj a São Paulo.

Od roku 2009 je Ing. Arch. Adam Gebrian moderátorem vlastního pořadu o architektuře Bourání na Radiu Wave, kam zve osobnosti architektury a umění. Je členem občanského sdružení Městské zásahy. Jako externista psal týdenní seriál o architektuře pro Lidové noviny. Od roku 2014 působí v časopisu Respekt. Píše články o architektuře, kterou dle jeho slov doceňuje. Stavby, které v Respektu prezentuje označuje za kvalitní.

Adam Gebrian začal v roce 2012 natáčet pořad Gebrian versus pro internetovou televizi Stream.cz<sup>58</sup>. Úvodní epizodou byl Gebrian vs. květináče<sup>59</sup>, který se věnoval kauze

---

<sup>58</sup> Gebrian versus. 2012. *Stream.cz* [online]. Praha: Seznam.cz a.s., 2016-01-02 [cit. 2016-01-02].

Dostupné z: <https://www.stream.cz/porady/gebrianvs>

<sup>59</sup> V listopadu 2015 měl pořad 330 267 zhlédnutí.

květináčů na Praze 5<sup>60</sup> a aktivně se přičiňoval o její prezentaci jako problému. V pořadu zmiňuje, od té doby často používaný pojem, reklamní smog<sup>61</sup>.

V roce 2015 se stal Adam Gebrian Architektem roku. Ocenění získal, dle slov poroty, „*Za neúnavnou publikační a diskuzní aktivitu o veřejném prostoru směřující ke zvyšování povědomí o architektonické kultuře*“<sup>62</sup>. To potvrzuje Gebrianův vliv a pozici na mediální scéně.

### 3.2.2 Arch Vader

V roce 2015 stále anonymní osobnost označující se jako Arch Vader vystupuje aktivista a fantom české moderní architektury, jak ho označil redaktor David Macháček<sup>63</sup>. Facebooková stránka ArchWars, využívající postavu Arch Vadera, byla založena v roce 2011 a zveřejňovala od počátku hlavně z autorova pohledu nekvalitní nebo komickou architekturu. Postupně se v obsahu stránky začala více objevovat kritika a také postava Arch Vadera. Pomocí snadno pochopitelného obsahu bulvárního charakteru tak stránka získala základnu fanoušků, kteří následně šířili autorský, tentokrát už seriózní, obsah.

Od roku 2014 zveřejňuje Arch Vader také videa. Vyznačují se velmi složitou postprodukcí zahrnující 3D postavu Arch Vadera a obsáhlými informacemi. S notnou mírou sarkasmu komentují kvalitu a prohřešky zobrazovaných staveb a projektů. Velký ohlas sklidila videa **Divadlo Plzeň - Drama roku 2014** a **Kauza PSP**. První je velmi detailní a kritický rozbor realizace plzeňského Nového divadla, s počtem zhlédnutí přesahujícím 26 000. Druhé video se věnuje v době vzniku práce velmi aktuálnímu tématu pražských stavebních předpisů. Velmi názorné vysvětlení

---

<sup>60</sup> Květináče se změnilly na bazény. Praha 5 prošetří, zda nejsou zničeny. 2012. *Lidovky.cz* [online]. Praha: Mafra, a.s., 2012-08-20 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: [http://www.lidovky.cz/kritizovane-kvetinace-se-zmenily-na-bazeny-podivejte-se-pkk-/zpravy-domov.aspx?c=A120820\\_115728\\_In\\_domov\\_ogo](http://www.lidovky.cz/kritizovane-kvetinace-se-zmenily-na-bazeny-podivejte-se-pkk-/zpravy-domov.aspx?c=A120820_115728_In_domov_ogo)

<sup>61</sup> Dostupné z: <https://www.stream.cz/gebrianvs/771001-gebrian-vs-reklama>

<sup>62</sup> Adam Gebrian si (ne)vystavěl titul Architekt roku. 2015. *ČT24.cz* [online]. Praha: Česká televize, 2015-09-12 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1585920-adam-gebrian-si-nevystavel-titul-architekt-roku>

<sup>63</sup> Fantom glosuje českou architekturu. Zachrání bruselské nádraží v Havířově? 2014. *ČT24.cz* [online]. Praha: Česká televize, 2014-11-04 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/1010797-fantom-glosuje-ceskou-architekturu-zachrani-bruselske-nadrazi-v-havirove>



smyslu předpisů a vysvětlení situace kolem jejich schválení bylo zhlédnuto více než 54 000krát<sup>64</sup>.

Prvním médiem zmiňujícím z oborového hlediska Arch Vadera byl v květnu 2014 server iDnes.cz.<sup>65</sup> Zde se však stále jednalo o nadsázku a kritiku tzv. podnikatelského baroka<sup>66</sup>.

O měsíc později se 13. června Arch Vader objevil poprvé jako živá osoba v rozhovoru pro Radio Wave, rozhlasovou stanici Českého Rozhlasu. V rozhovoru popisuje špatnou situaci pražského veřejného prostoru na příkladech Letenského náměstí a náměstí I.P. Pavlova. Upozorňuje také na kladení překážek do veřejného prostoru v podobě nevhodného mobiliáře, „*Jsou to různé obrubníky, ploty, kontejnery, sloupky, řetězy, vodící zábradlí, značky, betonová černožlutá svodidla, tyhle věci si postupně kradou veřejný prostor a chodce šikanují.*“

V listopadu 2014 se Arch Vader objevil ve dvou rozsáhlejších reportážích. Jako aktivista a „fantom“ byl Arch Vader popsán Davidem Macháčkem, jak již bylo řečeno, v pořadu Reportéři ČT. Reportáž se vztahovala ke kauze plánované demolice vlakového nádraží v Havířově, proti níž Arch Vader vystupoval. V tištěném vydání týdeníku Echo a na webu Echo24 vyšel 15. listopadu 2014 rozsáhlý rozhovor<sup>67</sup>, kde se Arch Vader vyjadřuje k důvodům své činnosti. Stejný autor tak volně navazuje na zmíněnou reportáž pro Českou televizi.

„*Jak jste se narodil?*“, začíná rozhovor David Macháček. „*Arch Vader tu je už strašně dlouho. Existuje od té doby, od kdy je u nás veřejný prostor plný nekvality, architektonických blbostí a negativní estetické energie.*“ Své důvody vysvětluje v odpovědi na otázku „*Tak o co vám jde?*“. „*Chci dělat kritiku jinak než nějakým vlídným poukazováním na nedostatky. Nechci ji maskovat rádobou pozitivními způsoby. Chci ji dělat negativním způsobem, chci iniciovat naštvání,*“ a v další otázce dodává, „*Arch*

---

<sup>64</sup> Pražské PSP. In: Archwars [online]. 2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z:

<https://www.facebook.com/Archwars/videos>

<sup>65</sup> KAZDOVÁ, Marcela. 2014. Záhada z Glasgow. Sebevraždy, infarkty, špatný život kvůli panelákům? IDNES.cz [online]. Praha: Mafra, a.s., 2016-09-18 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://idnes.cz/OtBhz>

<sup>66</sup> Stavební styl, který se prosadil v postkomunistických zemích ve výstavbě rodinných domů

<sup>67</sup> MACHÁČEK, David. 2014. Arch Vader: Architektura potřebuje fantoma, který otevírá dveře pravdě. Echo24.cz [online]. Praha: Echo Media a.s., 2014-11-15 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://echo24.cz/a/wrYhB/arch-vader-architektura-potrebuje-fantoma-ktery-otevira-dvere-pravde>

*Vader není žádná legrace. Jsou to mé skutečné názory na českou architekturu a společnost. Jen je neříkám pod svou skutečnou identitou.* <sup>68</sup>

### 3.2.3 Eugen Kukla

Eugen Kukla je pražský fotograf a v této práci je uveden jako příklad komentátora nejen architektury, ale i života po jejím boku. Je laureátem Czech Press Photo 2015 v kategorii Lidé, o kterých se mluví. Ocenění získal za snímek Sira Nicolase Wintona při jeho poslední návštěvě Prahy. Eugen Kukla původně vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze a poté mezinárodní vztahy na Kolumbijské univerzitě v NY.

Svou první výstavu měl v roce 2001 v pražském klubu NOD. Vystavil zde svou pražskou reflexi newyorského 9. září 2001. Jeho hlavním prostředkem komunikace a publikace fotografií je jeho facebookový profil. Zde také zveřejnil svoji fotoreportáž z ukrajinského Euromajdanu<sup>69</sup>.

Protože Eugen Kukla aktivně komentuje dění v pražských ulicích, denně je fotografuje, aktivně se účastní pořádaných diskuzí a je obyvatelem Prahy 1, zeptal jsem se ho pro podložení mých názorů na tyto otázky. Jeho vyjádření slouží jako příklad jeho působení na sociálních sítích a prezentuje názornost jeho výkladu a zakončuje tuto kapitolu:

**Vrátím se k festivalu 4+4 dny v pohybu a diskuzi na téma budoucnosti Václavského náměstí. Jak může Václavskému náměstí pomoci návrat tramvajové dopravy? Patří na něj? Co říkáte na pěší zónu v jeho spodní části?**

*„Samozřejmě, že tramvaje na Václavské náměstí patří. Po celé jeho délce, stejně jako na Můstku, Příkopěch, 28. října i Národní třídě. Proč samozřejmě? Zlatý kříž<sup>70</sup> byl po mnoho staletí klíčovým dopravně-komunikačním místem. Přerušit linii Národní divadlo - Náměstí republiky, stejně jako Můstek - Vinohrady znamenalo bezprecedentní narušení „městotvorných“ toků. Celá idea "zklidnění" metropolitního centra je pomýlená.“*

---

<sup>68</sup> Arch Vader: Architektura potřebuje fantoma, který otevírá dveře pravdě. In: MACHÁČEK, David. *Echo24.cz* [online]. 2014 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://echo24.cz/a/wrYhB/arch-vader-architektura-potrebuje-fantoma-ktery-otevira-dvere-pravde>

<sup>69</sup> Několikaměsíční protivládní protesty v ukrajinském Kyjevě na přelomu let 2013 a 2014

<sup>70</sup> Lokalita hlavního města Prahy vytyčená Václavským náměstím, ulicí Na příkopě a ulicí 28. října.

*„Jistě, Zlatý kříž by neunesl nároky soudobé automobilové dopravy, její regulace je proto zásadní, "pěší zóna" však není řešení. Pěší zóna bez tramvajové dopravy neznamena "zklidnění", ale umrtvení, v lepším případě „skanzenizaci“. Metro hluboce založené pod zemí nemůže vyhovět nárokům na místní dopravu. Je skvělé pro dopravu do centra, zpět a průjezdy. Ale podchody, eskalátory, přestupy - to je až příliš náročná a zatěžující záležitost ve srovnání s nástupem do tramvaje a jízdou na vzdálenost sice krátkou, ale pro pěšího již docela dlouhou.“*

*„Tramvaj - oproti autobusům - je schopná symbiózy s chodci viz Brno<sup>71</sup>, Amsterdam. Je předvídatelná, uživatelsky přátelská a svou přítomností rytmizuje život kolem. Už ani nemusí být hlučná. Tramvaj je přirozenou občanskou hlídkou, pozorovatelnou, čeříci stojaté, zasmrádající kouty města, obzvláště v noci. „*

*„Každé velké město má mnoho čtvrtí, oblastí, ale centrum má jen jediné. Svou jedinečností je specifické. Musí, a to zdůrazňuji, v sobě koncentrovat spoustu civilizačních faktorů, často protichůdných. Má žít 24/7, nesmí být klidné, nesmí být umlčené. Ne každému se musí intenzivnost života v centru líbit. Může žít / pracovat jinde. Centrum města má kvasit, inspirovat, nabíjet a někdy i vyčerpávat. Patří do něj cinkání tramvajů, patří do něj noční život, překvapení, výzvy. Nehorují pro chaos, kriminalitu, drogy, ale za intenzivní život. Pěší zóna s turisty a bez místní dopravy do něj nepatří.“*

**Považujete za důležité, aby Václavské náměstí žilo a vyvíjelo se po architektonické stránce? Nebo je vhodnější nechat mu jeho ráz a konzervovat ho? Narážím na stavbu na rohu Opletalovi ulice:**

*„Ať žije, vyvíjí se, inspiruje. Má cenu zachovat to podstatné. Ale, dle mého soudu, dům tvořící nároží v Opletalově ulici mezi to podstatné nepatří<sup>72</sup>. Nová architektura na Václavské náměstí patří. Je však třeba, aby byla, pokud možno, co nejkvalitnější.“*

---

<sup>71</sup> V Brně vede tramvajová trať pěší Masarykovou třídou od hlavního vlakového nádraží na náměstí Svobody a odtud ulicí Rašínova až na ulici Česká.

<sup>72</sup> Dům na nároží Opletalovy ulice na adrese Václavské náměstí 47.

### 3.3 On-line média věnující se architektuře

I když se práce zabývá výstupy ve všeobecně zaměřeném tisku a elektronických portálech, pro ucelený pohled na situaci v České republice je třeba představit weby, které se výhradně zabývají architekturou a urbanismem. To v jaké podobě existují a publikují je jedním z kamenů na vahách, na kterých je na jedné misce zájem o téma a na druhé straně jeho publicita. Pro výběr níže zmíněných on-line magazínů a blogů nebylo stanoveno jiné kritérium, než že musí být zaměřeny čistě na architekturu, bez většího přesahu do moderního designu nebo marketingu jako třeba populární DesignMagazin.cz<sup>73</sup>. Protože v práci hledám odpověď na přístupnost informací, je u jednotlivých on-line zdrojů uvedena i poznámka o aktivitě na sociálních sítích.

#### 3.3.1 Archiweb.cz

Webová stránka Archiweb.cz<sup>74</sup> je nejdůležitějším a nejrozsáhlejším zdrojem informací o architektuře, stavitelství a urbanismu v České republice. Zahrnuje velice obsáhlou databázi realizací, projektů a jejich autorů. Jeho databáze obsahuje přes 1600 profilů autorů (architekti, umělci, architektonické kanceláře a ateliéry). Publikuje rozsáhlé texty na odborné úrovni. Texty jsou v čase upravovány a doplňovány. Je dobrým zdrojem pro studenty a vědecké pracovníky, ale neobornému čtenáři umožní vytvořit si obraz v případě zájmu o určité téma a pochopí, co zahrnuje problematika architektonické tvorby. Web představuje řadu periodik i knih a kalendář výstav, seminářů a festivalů. Webová stránka byla založena v roce 1997. Web informuje o problematice architektonických soutěží, rozvoje urbanismu, aktuálních kauzách, stavitelství i technologiích. Zahrnuje fóra i komerční sdělení.

**Dostupné na adrese:** <http://www.archiweb.cz>

**Vydává:** Archiweb, s.r.o.

**Roky působení:** 1997 - současnost

**Aktivní na sociálních sítích:** Facebook

---

<sup>73</sup> DesignMagazin.cz [online]. Praha: DesignMagazin.cz, 2007, 28-11-2015 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.designmagazin.cz/>

<sup>74</sup> Archiweb.cz [online]. Brno: Archiweb, s.r.o., 1997, 2015-11-28 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.archiweb.cz/>

### 3.3.2 Earch.

Webová stránka Earch.<sup>75</sup> byla založena v roce 2012. Publikuje řadu článků z oblasti architektury, které dělí na rubriky dle funkcí, které daná stavba plní. Proto se zde čtenář setká s termíny občanská stavba, sakrální architektura, inženýrská stavba, nebo industriální stavba. Earch. nepublikuje pouze odborné články a pro neodbornou veřejnost je psán a navržen přístupnější formou. Internetový magazín slibuje poskytovat nezaujaté informace bez těsné vazby na komerční zájmy.

**Dostupné na adrese:** <http://www.earch.cz>

**Vydává:** Earch.

**Roky působení:** 2012 - současnost

**Aktivní na sociálních sítích:** Facebook

### 3.3.3 ArchituaL

Magazín ArchituaL<sup>76</sup> vyšel poprvé v roce 2013<sup>77</sup> jako časopis pro tablety a dotykové telefony. K nalezení jsou zde populární i odborné texty o architektuře, interiérech a urbanismu. Spektrum témat je široké a zabývá se novými stavbami, historickým vývojem měst a budov a projekty významných studií. Web umožňuje publikaci komerčních sdělení. Ta na webu nejsou označena. U textů není uváděn jejich autor. Bez ohledu na návštěvnost, která není na webu uvedena, poskytuje web prostor pro popularizaci architektury.

**Dostupné na adrese:** <http://www.archituaL.cz>

**Vydává:** Magazino Media, SE

**Roky působení:** 2014 - současnost

**Aktivní na sociálních sítích:** Facebook, Pinterest

---

<sup>75</sup> Earch. [online]. Praha: Earch, 2012, 2015-11-27 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.earch.cz/>

<sup>76</sup> ArchituaL [online]. 2014. Praha: Magazino Media, 2015-12-19 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: <http://www.archituaL.cz>

<sup>77</sup> Na českém trhu vznikají další tabletové magazíny. Mediaguru [online]. Praha: PHD, a.s., 2013, 22-5-2013 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2013/05/na-ceskem-trhu-vznikaji-dalsi-tabletove-magaziny/#.VlmkdN-rTUo>

### 3.3.4 ArchiMAG

Architektonický magazín ArchiMAG<sup>78</sup> byl poprvé zpřístupněn v roce 2013. Uvádí převážně krátké články o vizuálně zajímavé a estetické architektuře spadající do kategorií občanských, obytných budov, zdravotnictví, školství, sportovních budov a komerčních průmyslových a administrativních staveb. U textů není uváděn jejich autor. Web umožňuje vkládání článků čtenáři, což nezaručuje nepředpojatost některých sdělení. Web se nezabývá kauzami ani není technicky zaměřen.

**Dostupné na adrese:** <http://www.archimag.cz>

**Vydává:** ArchiMAG

**Roky působení:** 2013 - současnost

**Aktivní na sociálních sítích:** Facebook s malou četností

### 3.3.5 ASB-portal.cz

Webový portál ASB-portal.cz<sup>79</sup> je od roku 2013 vydáván společně s dvouměsíčníkem ASB. Zahrnuje články publikované v časopisu i kratší texty určené přímo pro web. Na webu jsou publikována také komerční sdělení. Jsou označena. Web zahrnuje články i z dalších časopisů vydavatelství Jaga Media, s.r.o., například Inženýrské stavby a TZB. Web zahrnuje i názorovou rubriku.

**Dostupné na adrese:** <http://www.asb-portal.cz/>

**Vydává:** Jaga Media, s. r. o.

**Založeno:** 2013

**Aktivní na sociálních sítích:** Facebook, Pinterest

---

<sup>78</sup> ArchiMAG [online]. 2013. online: ArchiMAG, 2015-12-19 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: <http://archimag.cz/>

<sup>79</sup> ASB-portal.cz [online]. 2013. Jaga Media, s. r. o., 2015-12-30 [cit. 2015-12-30]. Dostupné z: <http://www.asb-portal.cz/>

### 3.4 Tištěná periodika věnující se architektuře

Protože se práce věnuje mediálním výstupům i z období, kdy tištěná periodika neměla oporu nebo své protějšky na webových stránkách<sup>80</sup>, uvádím v dalších podkapitolách také přehled vybraných odborných periodik věnujících se architektuře.

#### 3.4.1 Stavba

Architektonický časopis *Stavba*<sup>81</sup> se zabývá architekturou a stavitelstvím. Časopis je určen architektům, studentům architektury, projektantům a stavebním technikům. Jeho web zahrnuje on-line vydání článků podobnou analyzovaným webům. Web však primárně slouží jako protějšek tištěné formě.

**Vydává:** Business Media CZ, s.r.o.

**Periodicita:** čtvrtletník

**Vychází od:** 1994

**Aktivní na sociálních sítích:** Facebook

#### 3.4.2 Era 21

Časopis *Era 21*<sup>82</sup> patří mezi nejvýraznější periodika oboru. Přináší informace z oblastí architektury a stavitelství. Zabývá se prezentací architektury ve společenských a kulturních souvislostech. Časopis se vyznačuje neredakčními aktivitami jako jsou architektonické procházky, konference nebo přednášky. Časopis mediálně podporuje akce spojené s architekturou, stavitelstvím a urbanismem a je aktivní na sociálních sítích.

**Vydává:** ERA group, spol. s.r.o.

**Periodicita:** dvouměsíčník

**Vychází od:** 2001

**Aktivní na sociálních sítích:** Facebook

---

<sup>80</sup> Výstupy týkající se stavby paláce Euro sbírá práce už v letech 1998 – 2002. V tehdejší době mnoho zpravodajských a jiných portálů vůbec neexistovalo.

<sup>81</sup> *Stavba*. 1994. Business Media CZ, s.r.o. ISSN 1210-956X.

<sup>82</sup> *Era 21*. 2001. ERA group, spol. s. r.o. ISSN 1213-6212.

### 3.4.3 ASB

Časopis ABS<sup>83</sup> obsahuje tematické články zabývající se architekturou, stavitelstvím i byznysem. Tato tři témata jsou v každém čísle vyváženě zastoupena. V časopise jsou vedeny rubriky Investice, Reality, Projekty, Stavby a budovy, Ohrožené památky, Interiér a design a Nadčasová architektura.

**Vydává:** Jaga Media, s. r. o.

**Periodicita:** dvouměsíčník

**Vychází od:** 2004

**Aktivní na sociálních sítích:** Facebook, Pinterest

### 3.4.4 Zlatý řez

Zlatý řez<sup>84</sup> se zabývá moderní a současnou architekturou a jejími souvislostmi. Vychází od roku 1992 v Praze, původně jako čtvrtletník, od roku 2000 jednou ročně v souhrnném vydání. Jednotlivá čísla časopisu jsou tematicky zaměřená. Redakční výběr příspěvků klade důraz na vyváženou prezentaci současného architektonického diskursu. Přibližně polovina obsahu časopisu je pravidelně věnována původním vědeckým nebo přehledovým statím.

Texty jsou publikovány v plném rozsahu v českém i anglickém jazyce. Nakladatelství Zlatý řez, s.r.o. pracuje pod záštitou Fakulty architektury ČVUT.

**Vydává:** Zlatý řez, s.r.o.

**Periodicita:** do roku 2000 čtvrtletník, nyní ročně

**Vychází od:** 1992

**Aktivní na sociálních sítích:** Facebook

## 3.5 Současná česká architektura

Významná česká architektka Eva Jiříčná<sup>85</sup> dostala v televizním pořadu České televize otázku: „*Gotika, baroko, renesance, mají jasné znaky a charakteristiky. Jakými znaky a charakteristikami budou naši potomci označovat dobu, ve které tvoříte a jak ji asi nazvou?*“ Eva Jiříčná odpověděla:

---

<sup>83</sup> ABS: *architektura, stavebnictví, byznys*. 2004. Jaga Media, s. r. o. ISSN 1214-7486.

<sup>84</sup> *Zlatý řez*. 1992. Praha: Zlatý řez, s.r.o. ISSN 1210-4760.

<sup>85</sup> prof. Ing. arch. Eva Jiříčná, CBE, 1939



*„Jak ji nazvou, to bych ráda věděla. Víte, architektura je zrcadlo doby. Móda nemá žádné zásady, na které byly zvyklé naše babičky a prababičky. Dokonce i moje maminka. Já si vzpomínám když jsem byla malá holčička, že přišla paní švadlena a měřila od podlahy výšku sukně která byla diktovaná Paříží. To bylo v roce 1947. My jsme schopní respektovat to jak se lidi tváří v různých formách. V architektuře je to samé. Samozřejmě ta Architektura má teď možnosti technologické, takové, jako jsme nikdy předtím neměli. Ale taky je daleko komplikovanější. Ta tematika je velice komplikovaná. Takže doba otevřená.“<sup>86</sup>*

Vyjádření Evy Jiříčné chápu jako vysvětlení posunu. Dříve jasně stanovené slohy, nyní svobodná tvorba ovlivněná technologiemi a materiály. Současnou architekturu neoznačuje žádný pojem a nelze ji popsat jako tomu bylo u zmíněných slohů. Lze definovat typy architektur a styly architektů. Lze definovat jednotlivé stavební prvky a materiály. Neexistuje však aktuální paradigma architektury 21. století. **Proto doba otevřená.**

Při rešerši výsledků soutěže Stavba roku dojde čtenář nutně k názoru, že aktuální je právě rozmanitost, pokrokovost a energetická efektivita. Komerční i veřejné stavby jsou hodnoceny za ekologický přístup a soběstačnost<sup>87</sup>. Tento trend potvrzuje Adam Gebrian v rozhovoru pro DVTV.cz<sup>88</sup>. Toto je část zmíněného rozhovoru<sup>89</sup>:

**Vládne dnes vlastně v architektuře nějaký jednotný styl, jako bylo třeba dříve baroko? Nebo je to dnes kompletně roztržštěné?**

*„Myslím si že styly zmizely někdy se začátkem 20 století, nejsem ale historik abych to dokázal přesně definovat.“*

---

<sup>86</sup> Hyde Park Civilizace: Eva Jiříčná, architektka. 2014. [www.ceskatelevize.cz](http://www.ceskatelevize.cz) [online]. Praha: Česká televize, 22-11-2014 [cit. 2015-11-29]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10441294653-hyde-park-civilizace/214411058091122>

<sup>87</sup> *Stavba roku* [online]. 2007. Praha: Stavba roku, 2015-14-09 [cit. 2015-12-01]. Dostupné z: <http://www.stavbaroku.cz/>

<sup>88</sup> Gebrian: Dívat se na Prahu jak z létajícího koberce? To by se poslancům vizionářsky dařilo. 2015. *DVTV* [online]. Praha: Economia, a.s., 2015-12-28 [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: <http://video.aktualne.cz/dvtv/gebrian-divat-se-na-prahu-jak-z-letajiciho-koberce-tam-by-se/r~ec1f94c07e2a11e5974b0025900fea04/>

<sup>89</sup> Úryvek je součástí delšího rozhovoru vedeného Danielou Drtinovou k příležitosti toho, že se Adam Gebrian stal architektem roku 2015.

### **Není to problém?**

*„Určitě to má nějaká negativa, ale mně osobně to nijak zvlášť nevadí. Pro někoho to trochu znesnadňuje orientaci. Je těžké hledat nějaké hodnoty v něčem, co je vlastně velmi roztržité, ale myslím, že to pasuje na všechny aspekty lidské“ činnosti.*

### **Mají dnešní architektonické počiny nějaké jednotící prvky?**

*„Určitě se začínají objevovat věci, které mají globální dopad a logicky je to vztah k planetě a zacházení s energiemi. Možná, že před první ropnou krizí v 70. letech to vlastně nikoho nezajímalo, ale dneska se to čím dál tím častěji objevuje. A objevuje se to i z pozice budoucích nájemců a majitelů. Ti se zajímají, chtějí vědět, zda půjdou do prostředí, které je šetrné, které je pro ně i ekonomické. Tzn, netopíte přímo do nebe. A vlastně se tak chováte šetrně ke svému prostředí. Tak tahle tendence se v architektuře začíná zvýrazňovat v posledních dvaceti letech. Ale není to úplně snadné hledat odpovědi na tato témata, protože třeba uděláte skvělou ekologickou věc, uděláte ji z hliníku. Ale když se zajímáte o to, jak ten hliník vzniknul, tak zjistíte, že to možná moc ekologické není. Takže to je v architektuře docela komplexní téma.“*

## **4 REVITALIZACE VÁCLAVSKÉHO NÁMĚSTÍ**

V roce 2005 se Městská část Praha 1 rozhodla vyhlásit architektonickou soutěž o novou podobu Václavského náměstí. Cílem soutěže bylo vybrat nejvhodnější návrh jeho revitalizace. Jak již bylo vysvětleno<sup>90</sup>, Václavské náměstí je ústřední veřejný prostor hlavního města Prahy a je to jeho druhé největší náměstí. Původně dynamický bulvár se zformoval z tehdejšího Koňského trhu přibližně v období od poslední třetiny 19. století do třicátých let 20. století<sup>91</sup>. Během úprav spadajících do posledních desítek let se však ztratila celková koncepce a Václavské náměstí se dostalo do kritického stavu. Soutěž

---

<sup>90</sup> Kapitola 2. Václavské náměstí

<sup>91</sup> Nekonečný příběh Václavského náměstí. 2014. *Časopis stavebnictví* [online]. Praha: EXPO DATA spol. s r.o., 2014-9-4 [cit. 2015-12-13]. Dostupné z: [http://www.casopisstavebnictvi.cz/nekonecny-pribeh-vaclavskeho-namesti\\_N5295](http://www.casopisstavebnictvi.cz/nekonecny-pribeh-vaclavskeho-namesti_N5295)

v roce 2005 byla tedy odpovědí na otázku budoucnosti Václavského náměstí a řešením jeho problémů.

#### 4.1 Vítězný návrh

V listopadu roku 2005 oznámila radnice Prahy 1 vítězný návrh<sup>92</sup>, který vybrala ze čtyř finalistů. Autorem vítězného návrhu se stal ateliér Cigler Marani Architects, s.r.o. (dále jen CMA)<sup>93</sup>. Její řešení představuje „zelený bulvár“ připravený na návrat tramvajové dopravy. Vítěznou variantu popsal Zdeněk Lukeš: *„Vítězný projekt atelieru Cigler Marani našťestí umožňuje rozdělit práce na etapy, podle mne tedy téměř nic nebrání tomu začít třeba odspoda a postupovat směrem k Muzeu. Vítězný návrh neobsahuje žádné efekty, lanovky, svítící katedrály, je reálný, vlastně celkem jednoduchý. To je potřeba, protože jde přece o prostor náměstí, kde by se měli lidé svobodně pohybovat a necítit se ohroženi dopravou nebo být regulováni nesmyslnými bariérami typu dnešních záhonků.“*<sup>94</sup>

Vítězný návrh na rozdíl od ostatních nepracoval s žádnými efekty. Je jednoduchý, reálný a umožňuje lidem využívat prostor a svobodně se pohybovat. To je jeden s negativních prvků aktuální podoby náměstí. V projektu je zdvojená alej, která lemují náměstí.

- **Autorský popis návrhu CMA:**

*„Dopravně - urbanistické řešení vychází z požadavku na rehabilitaci Václavského náměstí, spojeného s postupným návratem tramvajové dopravy. Požadavek na sjednocení použitých materiálů, jasné vymezení jednotlivých prostorů náměstí pro různé druhy dopravy, současné rozšíření chodníků pro chodce a umístění dalších stromořadí, vede k návrhu nových stromořadí do zvýšených obrub, umístěných přímo do komunikace.“*<sup>95</sup>

---

<sup>92</sup> Obrazové přílohy: Obrázky 3 a 4

<sup>93</sup> Studio Cigler Marani Architects bylo založeno v roce 2001 Čechem Doc. Ing. arch. Jakubem Ciglerem a Američanem Dipl. arch. Vincentem Maranim.

<sup>94</sup> LUKÉŠ, Zdeněk. 2005. ARCHITEKTURA: Soutěž na Václavské náměstí. *Neviditelný pes* [online]. 2005: Mafra, a.s., 2005-11-29 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: [http://neviditelnypes.lidovky.cz/architektura-soutez-na-vaclavske-namesti-fgk-/p\\_architekt.aspx?c=A051128\\_183143\\_p\\_architekt\\_wag](http://neviditelnypes.lidovky.cz/architektura-soutez-na-vaclavske-namesti-fgk-/p_architekt.aspx?c=A051128_183143_p_architekt_wag)

<sup>95</sup> REVITALIZACE VÁCLAVSKÉHO NÁMĚSTÍ. 2013. *Jakubcigler.cz* [online]. Praha [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://www.jakubcigler.archi/revitalizace-vaclavskeho-namesti>

CMA ponechává ve střední části i široký koridor, který ve spojení s úhlopříčným řazením stromů vytváří místa vhodná pro setkávání lidí a instalaci mobiliáře. Dle zadání návrh nepočítá s osobní automobilovou dopravou. Ta je zcela vyloučena a zůstávají jen dva jednosměrné pruhy pro zásobování a taxi naznačené podélným značením.

#### 4.2 Pěší zóna ve spodní části náměstí

V roce 2012 došlo ke změně dopravních pravidel ve spodní části Václavského náměstí od ulice Jindřišská směrem k ulici Na Příkopě. Od 2. dubna 2012 se ze spodní části stala pěší zóna. Vjezd zůstal povolen pouze zásobování a taxi, které pro vjezd potřebují povolení dopravního odboru Prahy 1. Informoval o tom například Český rozhlas<sup>96</sup>.

Radomíra Sedláková z katedry architektury Stavební fakulty ČVUT pro článek rozhlasu dodala, „*Samotný zákaz vjezdu vozidel na Václavské náměstí není řešením. Proto to, aby byla z této části skutečně pěší zóna, muselo by dojít k architektonickým změnám. Například změnit jasně rozdělené pěší plochy a silnici.*“<sup>97</sup>

#### 4.3 Návrat tramvajové dopravy na Václavské náměstí

Zadání architektonické ideové soutěže o projekt revitalizace Václavského náměstí zahrnovalo i tramvajovou dopravu. Zadavatel, městská část Praha 1, vyžadoval po architektech řešení pro oba možné scénáře. Za první, že se na Václavské náměstí tramvaje vrátí, počítalo se s vedením tramvají ulicí Na Příkopě, a za druhé, že tramvaje na Václavské náměstí jezdit nebudou. Vítězný návrh CMA vyhověl oběma variantám tím, že umožňuje provoz tramvajové linky středem náměstí a tak nechává možnost znovuzavedení kolejí otevřenou. Rok 2015 skončil se stanoviskem<sup>98</sup>, že vedení Prahy 1 si nepřeje návrat tramvajové trati v plném rozsahu a upřednostňuje jen zavedení kolejí do ulice Washingtonova a dále Vrchlického sadů na koleje vedoucí ve směrech I.P. Pavlova a Jiřího z Poděbrad.

---

<sup>96</sup> Dolní část Václavského náměstí je nově pěší zónou. 2012. *Český rozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas, 2012-04-02 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: [http://www.rozhlas.cz/zpravy/regiony/\\_zprava/dolni-cast-vaclavskeho-namesti-je-nove-pesi-zonou--1040047](http://www.rozhlas.cz/zpravy/regiony/_zprava/dolni-cast-vaclavskeho-namesti-je-nove-pesi-zonou--1040047)

<sup>97</sup> viz. poznámka <sup>92</sup>

<sup>98</sup> Václavské náměstí se zazelená za tři roky. Zatím jen dolní část. 2015. *Pražský deník*. 9(8.7.2015): 1.

Tramvajová trať není na Václavském náměstí provozována od roku 1980. Poslední tramvaj projela po tamním kolejišti 19. prosince<sup>99</sup>. Samotné kolejiště bylo odstraněno v roce 1982 a místo nahrazeno záhony. Ty jsou častým terčem výtek ze strany komentátorů a i autorů vítězného návrhu, protože brání pohybu lidí.

#### 4.4 Situace Severojižní magistrály

Součástí obnovy Václavského náměstí je řešení situace Severojižní magistrály. Důležitá silniční komunikace vznikla etapově v letech 1973, 1978 a 1980<sup>100</sup>. V roce 1978 byl dokončen úsek vedoucí prostorem mezi Národním muzeem a Václavským náměstím a v roce 1980 došlo k definitivnímu ukončení tramvajové dopravy. Tramvajovou trať spojující Vinohrady a Václavské náměstí totiž magistrála zkřížila<sup>101</sup>. Už v 90. letech začala být Severojižní magistrála zpochybňována a zesílily hlasy pro její zrušení či omezení. Dopravní vytíženost a nárůst počtu automobilů to však neumožnily. V roce 2005, kdy byl v soutěži vybrán vítězný návrh CMA, byl zvažován tunel, který by zahloubil Severojižní magistrálu pod budovu Národního muzea. V dubnu 2013 byl však návrh zamítnut a byla zvolena varianta obousměrného pruhu magistrály vedeného za muzeem a zrušení vlastní magistrály ve směru Nuselský most vedoucí před budovou muzea.<sup>102</sup>

Téma Severojižní magistrály se v níže uvedených výstupech často opakuje, protože vyřešení situace je nutným předpokladem pro dokončení druhé části revitalizace Václavského náměstí.

---

<sup>99</sup> 2010. FOJTÍK, Pavel. *Tramvaje a tramvajové tratě: historické centrum a Holešovice*. Vyd. 1. Praha: Paseka, s. 72-73. Zmizelá Praha. ISBN 978-80-7432-039-2.

<sup>100</sup> Zklidnění Severojižní magistrály. 2009. *Auto\*Mat* [online]. Praha: Auto\*Mat, 2015-12-31 [cit. 2015-12-31]. Dostupné z: [http://www.auto-mat.cz/files/A-M\\_SJM\\_studie\\_textova-cast\\_2009-05-14.pdf](http://www.auto-mat.cz/files/A-M_SJM_studie_textova-cast_2009-05-14.pdf)

<sup>101</sup> 2010. FOJTÍK, Pavel. *Tramvaje a tramvajové tratě: historické centrum a Holešovice*. Vyd. 1. Praha: Paseka, s. 72-73. Zmizelá Praha. ISBN 978-80-7432-039-2.

<sup>102</sup> KRUPKA, Jakub. 2013. Z magistrály pařížský bulvár? Prý za pouhé jednotky miliard. *Deník.cz* [online]. Praha: VLTAVA-LABE-PRESS, a.s., 2013-07-01 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: [http://prazsky.denik.cz/zpravy\\_region/z-magistraly-parizsky-bulvar-pry-za-pouhe-jednotky-miliard-20130701.html](http://prazsky.denik.cz/zpravy_region/z-magistraly-parizsky-bulvar-pry-za-pouhe-jednotky-miliard-20130701.html)

#### 4.5 Medializace projektu: Architektonická soutěž v roce 2005

Od představení vítězného návrhu uplynulo 23. listopadu 2015 už 10 let. Tato kapitola se zabývá pouze mediálními výstupy v letech 2005 a 2015. Jedná se o dobu kdy byla soutěž vyhlášena a ukončena společně s oznámením vítězného návrhu a o rok, kdy se opět začíná o rekonstrukci veřejně mluvit a na Václavském náměstí probíhá výstavba výtahu pro vestibul stanice Můstek na lince A pražského metra.

Revitalizace Václavského náměstí je velké téma a byly jí věnovány i samostatné přednášky a diskuze. Jedna z nich byla součástí festivalu **4+4 dny v pohybu** a měl jsem možnost jí přihlížet. Debaty v Paláci u Stýblů se zúčastnil tehdejší primátor Tomáš Hudeček, starosta Prahy 1 Oldřich Lomecký, náměstek primátora a radního pro infrastrukturu a životní prostředí Jiří Nouza a Jakub Cigler z atelieru Cigler Marani Architects. Diskuzi moderoval **Adam Gebrian** a mezi tazajícími byl **Eugen Kukla**<sup>103</sup>. Celý večer byl věnován budoucím proměnám Václavského náměstí. Zde bych rád parafrázoval Adama Gebriana, který při debatě uvedl důležitou a trochu ironickou poznámku, vystihující i tento projekt. Řekl, že jediným člověkem, který podobný projekt provází od začátku do konce, je architekt. Všichni kolem se pořád obměňují. Myslel tím zastupitele, primátory a například vedoucí památkového úřadu.

##### 4.5.1 Vyhlášení architektonické soutěže na řešení podoby

*Městská část Praha 1 vyhlásila 1. srpna 2005 ideovou architektonickou soutěž. O tomto záměru informuje už v březnu **Mladá fronta DNES** a před oficiálním zahájením přijímání přihlášek se tématu věnují i další. Články přinášejí hlavně informace o zadání a odměně pro autora vítězného návrhu a stavebních zásadách, které budou doprovázet rekonstrukci - převedení magistrály za budovu Národního muzea a výstavbu podzemních garáží. Výstupy na toto téma se objevily v denících **Blesk**, **Právo** a **Euro**:*

Jako první, 24. března 2005, přináší informaci o architektonické soutěži **Mladá fronta DNES** v článku **Václavské náměstí by se mělo zklidnit**<sup>104</sup>. V úvodu jsou představeny záměry Prahy 1. Druhá část je věnovaná vysvětlením záměrů s prostorem

<sup>103</sup> Kapitola 3.2 Komentátoři architektury

<sup>104</sup> KNĚNICKÝ, Stanislav. 2005. Václavské náměstí by se mělo zklidnit. *Mladá fronta DNES*. 15(24. března): 3.

pro pěší. Zde je vyjádření vedoucí odboru územního rozvoje **Jaromíry Eismannové**. Popisuje jaká je představa radnice o nakládání s osobní dopravou a prodejními stánky. Zmiňuje, na jakou úroveň chce radnice náměstí díky rekonstrukci posunout. Ve třetí části na vyjádření Jaromíry Eismannové navazuje předseda komise územního rozvoje Prahy 1 **Filip Dvořák**. Potvrzuje záměr s počtem stánků a rozvržením předzahrádek. V článku dostal prostor i architekt **Zděnek Lukeš**, který změny vítá a dodává vlastní nápady na budoucí podobu. V závěru je vyjádření obchodní ředitelky hotelu Jalta **Mariky Ehrenbergerové**.

Na chystanou soutěž upozorňuje **Blesk** až 8. června. V úvodu článku **Magistrálu přeloží za muzeum!**<sup>105</sup> je představen plán Prahy 1 vypsát architektonickou soutěž. Kromě už uveřejněných informací je přidáno vyjádření místostarosty Prahy 1 **Petra Burgera**, který zde říká „*Myslím si, že vyhraje ten, kdo na něj umístí co nejvíc stromů. Po desítkách let by vlastně mohlo vypadat jako v roce 1890.*“ Článek zmiňuje i to, že se počítá ze zúžením tří jízdních pruhů na jeden pro dopravní obslužnost. O tramvajové trati a jejích možnostech mluví starosta Prahy 1 **Vladimír Vihan** – možnost bez tramvají, trať z Vinohrad do Opletalovy ulice, varianta z napojením do Jindřišské ulice, Vodičkovy ulice a až na Příkopy. V závěru je zmíněno, že dokončení rekonstrukce je závislé na ukončení stavby části vnitřního pražského okruhu mezi částmi Praha 6 a Praha 8<sup>106</sup>. Titulek tedy odkazuje na neaktuální problém.

Ve stejný den vyšel i článek **Večerníku Praha Václavák čeká proměna**<sup>107</sup>. V krátkém úvodu popisujícím záměry radnice se vyjadřuje historik architektury **Zděněk Lukeš** a k odstranění osobní dopravy z náměstí dodává „*Václavák se musí opět stát náměstím.*“ Dodává i nutnost odstranění překážek a uvolnění prostoru pro chodce. K tramvajové dopravě se vyjadřuje odmítavě a udává, že by bylo nákladné a obtěžující. Ředitel pražského památkového ústavu **Michael Zachař** dodává, že dříve fungovala a z jeho pohledu nevádí. **Kateřina Bečková** z Klubu za starou Prahu uvádí, že hlavním problémem jsou z jejího pohledu reklamy a stánky. Zdeněk Lukeš k tomu dodává, že jemu stánky nevádí, ale musí být architektonicky vyvedené.

<sup>105</sup> ŠPRUNKOVÁ, Jana. 2005. Magistrálu přeloží za Muzeum!. *Blesk*. 13(8. června): 4.

<sup>106</sup> Jeho částí je i tunelový komplex Blanka (2015) a nový Trojský most (2014).

<sup>107</sup> ŠVEC, Petr. 2005. Václavák čeká proměna. *Večerník Praha*. 50(8. června): 4.

V červenci roku 2005 oznámil starosta Prahy 1 **Vladimír Vihan** novinářům vyhlášení soutěže a termíny odevzdání přihlášek. Vyhlášení soutěže oznámil na listopad 2005. Výstup k tématu vydala ČTK a zpracovala ho **Mladá fronta DNES**. Články na toto téma vyšly i v deníku **Právo** a týdeníku **Euro**:

V **Mladé frontě DNES** vyšel 27. července článek **Radnice chce vyhnat z Václavského náměstí auta**<sup>108</sup>. Zahrnoval oficiální vyjádření a upřesňoval už známé informace jen s doplněním odměny pro autora nejlepšího návrhu a autory na druhém a třetím místě<sup>109</sup>. Článek obsahuje zmínku o potřebě dokončit vnitřní část okruhu mezi Prahou 6 a Prahou 8 a uvádí předpoklad, že dokončena bude v roce 2010.

Ve stejný den vyšel článek i v deníku **Právo Soutěž o nové Václavské náměstí**<sup>110</sup>, který představil faktory ovlivňující hodnocení projektů: „Rozhodující pro porotu soutěže bude především urbanistická a architektonická kvalita návrhu, schopnost zhodnocení řešeného území a formulování názoru na jeho možný budoucí vývoj a v neposlední řadě i funkční a realizační možnosti.“ Krátký článek končí vyjádřením starosty Prahy 1 **Vladimíra Vihana**, zdůrazňujícím důležitost eliminace automobilové dopravy a maximum komfortu a prostoru pro pěší.

V týdeníku **Euro** vyšel 1. srpna jen krátký článek **Šance pro talenty**<sup>111</sup>, popisující důvody vypsání soutěže a faktory, které ovlivní realizaci rekonstrukce - podzemní garáže, financování a převedení magistrály za budovu Národního muzea.

#### 4.5.2 Průběh soutěže

*Od 1. do 30. srpna bylo možno vyzvedávat v Pražském informačním centru podklady a podmínky soutěže. Vzhledem k zájmu architektonických studií byl termín prodloužen do 30. září. Termín odevzdání přihlášek zůstal nezměněn. Média se o průběhu soutěže zmínila ve dvou případech. Byly to deníky **Mladá fronta DNES** a **Metro**. Články vyšly 8. září a shodně uvádějí 50 přihlášených týmů. V době probíhající soutěže se media*

---

<sup>108</sup> Radnice chce vyhnat z Václavského náměstí. 2005. *Mladá fronta DNES*. **15**(27. července): 1.

<sup>109</sup> Odměna za 1. místo 1 milion Kč, 2. místo 500 tisíc Kč, 3. místo 250 tisíc Kč.

<sup>110</sup> Soutěž o nové Václavské náměstí. 2005. *Právo*. **14**(27. července): 13.

<sup>111</sup> Šance pro talenty. 2005. *Euro*. **8**(31): 3.



*zabývala rozbořem budoucí podoby Václavského náměstí. Ty jsou níže podrobněji analyzované:*

V **Mladé frontě DNES** vyšel 1. srpna článek **O tramvaje se povede boj**<sup>112</sup>. Nabízí dilema, kdy tehdejší zastupitelstvo Prahy 1 podporuje omezení dopravy na Václavském náměstí a také návrat tramvajové dopravy. Zastupitel Prahy 1 **Filip Dvořák** zde říká, že auta budou parkovat v budoucnu jen v podzemních garážích.

Druhý odstavec pojmenovaný **Auta za Národní muzeum** zmiňuje vyjádřen **Tomáše Mikesky** ze Sdružení přátel Václavského náměstí, že oddělení náměstí od muzea není normální stav. Navazuje tak na informace o plánovaném převedení magistrály za bodovou Národního muzea.

Třetí část článku se věnuje tramvajím. Vyjadřuje se zde **Michael Hvížd'ala**. Opoziční zastupitel je toho názoru, že by tramvajové trati měly zůstat zachovány tak, jak jsou. Starosta Prahy 1 **Vladimír Vihan** oponuje, že by se znovuobnovením tramvajové trati zlepšila obslužnost a pohyb obyvatel městem. Článek je doplněn ilustrací názorně představující možné budoucí řešení vedení magistrály pod tramvajovou tratí z ulice Vinohradská na Václavské náměstí. Zdůrazněna je opět potřeba dokončení pražského vnitřního okruhu.

O měsíc později, 9. září, vychází v **Mladé frontě DNES** navazující článek **Architekti chtějí změnit centrum**<sup>113</sup> rozšířený o novinky z průběhu soutěže a širším souhrnem dosavadních informací. Hlavní zprávou článku je, že se zastupitelstvo Prahy 1 rozhodlo prodloužit termín, kdy budou k dispozici podmínky soutěže. **Filip Dvořák** uvádí, že z důvodu velkého zájmu budou podmínky dostupné v informačním centru do 30. září beze změny termínu odevzdání.

Článek znovu uvádí, s jakým zadáním architektonické týmy pracují a jaká je budoucnost Václavského náměstí dle zadání. Uveden je starosta Prahy 1 **Vladimír Vihan**. Shodné z předchozím článkem je i vyjádření **Tomáše Mikesky**. I zde je zdůrazněna potřeba dokončení pražského vnitřního okruhu.

---

<sup>112</sup> ZIEGLER, Jan. 2005. O tramvaje se povede boj. *Mladá fronta DNES*. **15**(1. srpna): 3.

<sup>113</sup> ZIEGLER, Jan a Jan DAVID. 2005. Architekti chtějí změnit centrum. *Mladá fronta DNES*. **15**(9. září): 2.

Obsáhlý článek **Václavské náměstí čekají změny**<sup>114</sup> vyšel 19. října v **Hospodářských novinách**. Vychází hlavně z rozhovoru s náměstkem pražského primátora **Janem Bürgermeisterem**. Článek se věnuje hlavně úseku Severojižní magistrály vedoucímu z obou stran Národního muzea a jeho budoucí rekonstrukci. Jan Bürgermeister vysvětluje problémy, se kterými se projekt bude setkávat, čeho se pomocí přeložení magistrály dosáhne a odůvodňuje dříve zmiňované čekání na dokončení vnitřního pražského okruhu. Článek popisuje budoucí stav ulic přilehlých k Václavskému náměstí a muzeu včetně změn v dopravní infrastruktuře a jejich dopadu na další městské části. Následuje vyjádření zastupitele **Filipa Dvořáka**, který rekapituluje situaci ohledně podzemních garáží. **Jan Bürgermeister** se dále kladně vyjadřuje k plánu zavedení tramvají na Václavské náměstí. Souhlasí tako s propojením Náměstí republiky. Článek uzavírá úvahou nad možným financováním celého projektu zahrnující Evropské fondy i soukromé investory. Existenci pěšího bulváru spojujícího Václavské náměstí a Vinohrady odhaduje na 5 až 7 let v případě, že by byla prioritou.

V **Respektu** vyšel 31. října (den ukončení soutěže) článek **Kudy povede Václavák**<sup>115</sup>. V prvním odstavci se článek po krátkém popisu aktuální situace Václavského náměstí vrací k zadání soutěže s vyjádřením starosty Prahy 1 **Vladimíra Vihana**. Ukončují jej vyjádření historika **Milana Hlavačka** z Ústavu českých dějin na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Ten v reakci na aktuální stav Václavského náměstí říká, „*Za minulého režimu nikdo nikdy nezohlednil historii a celkovou kompozici tak významného místa, všechno se podřizovalo mobilizačním plánům. A po revoluci se o to nikdo nestaral.*“ Milan Hlavačka navazuje v druhém odstavci i na další téma, které se týká podzemních garáží. Uvádí, že o podzemí Václavského náměstí panují legendy a zmiňuje i možnost existence železobetonových bunkerů.

Druhý odstavec ukončuje problematika tramvajové dopravy a vyjádření **Zdeňka Lukeše**, který uznává, že tramvaje by měly pozitivní přínos pro prostor náměstí, ale upřednostnil by elektrobusy. Celý článek zakončuje popis následujících kroků, které učiní zastupitelstvo Prahy 1 a odhad, že realizace bude možná do 5 let.

---

<sup>114</sup> ŽÍTEK, Karel. 2005. Václavské náměstí čekají změny. *Hospodářské noviny*. 15(19. října): 18.

<sup>115</sup> MAHDALOVÁ, Kateřina. 2005. Kudy povede Václavák. *Respekt*. 16(31. říjen): 5.

### 4.5.3 Vyhlášení výsledků

Po ukončení soutěže vyšlo několik článků informujících o počtu přihlášených prací - **Právo**, **Mladá fronta DNES**, **Metro** a **Šíp**. Tyto články shodně uvádějí vyjádření zastupitele Prahy 1 předsedy poroty **Filipa Dvořáka**. Dále bylo 9. listopadu upřesněno, že do finále postupují celkem čtyři návrhy. O tom se šířeji zmínil jen článek **ČTK**, ze kterého vycházela **Mladá fronta DNES** a **Právo**. Další články už se věnovaly oznámení vítězného návrhu **CMA**:

Článek **ČTK** **Ve finále soutěže na podobu Václavského náměstí jsou čtyři návrhy**<sup>116</sup> vyšel 9. listopadu 2005. Zastupitel Prahy 1 **Filip Dvořák** v něm uvádí, že výsledky celé soutěže budou známy za dalších čtrnáct dnů. Uvádí, z kolika prací bylo vybíráno a kolik studií dodalo platnou přihlášku v termínů. Zmiňuje, že Praha 1 sama oslovila tři vybrané architektky a jednu přihlášku zamítla z důvodu nedodržení termínu. Článek taky oznamuje termín výstavy zúčastněných prací. V článku se opět rekapituluje zadání soutěže a požadovaný budoucí stav.

V článku **Radnice vybírá ze čtyř návrhů, jak změnit Václavské náměstí**<sup>117</sup> **Mladé fronty DNES**, který vyšel následující den se navíc objevuje jen vyjádření **Vladimira Vihana**, který říká: „*Objevovaly se zde zajímavé nápady, ale koncepčně se jednalo občas spíše o abstrakci než o reálnou možnost přebudování náměstí.*“

Článek se stejným sdělením s názvem **Čtyři podoby náměstí**<sup>118</sup> vyšel i v **Právu**. Doplněno je zde datum vyhlášení vítěze soutěže 22. listopadu.

*Vítězný návrh byl uveřejněn 23. listopadu 2005 a stal se jím návrh studia Cigler Marani Architects. Tématu se do konce listopadu 2005 věnovalo 15 článků. Hned první den reagovali na událost webové portály **Lidovky.cz**, **Aktuálně.cz** a **iDnes.cz**. Tyto tři články čerpaly informace převážně ze zprávy ČTK:*

---

<sup>116</sup> Ve finále soutěže na podobu Václavského náměstí jsou čtyři návrhy. 2005. *Prazskenoviny.cz* [online]. ČTK, 2005-11-09 [cit. 2016-01-02].

Článek dostupný v systému MediaSearch.

<sup>117</sup> ČTK. 2005. Radnice vybírá ze čtyř návrhů, jak změnit Václavské náměstí. *Mladá fronta DNES*. **15**(10. listopad): 1.

<sup>118</sup> Čtyři podoby náměstí. 2005. *Právo*. **14**(11. listopad): 11.

ČTK uveřejnilo článek **Václavské náměstí bude mít novou tvář**<sup>119</sup> na webu **České noviny.cz**. Popisuje podobu vítězného návrhu studia a jeho hlavní motivy. Zahrnuje vyjádření historika architektury a člena poroty **Zdeňka Lukeše**, který oceňuje připravenost studia a jejich práci s celkovým prostorem náměstí. Dále se článek vyjadřuje k finančním odměnám finalistů. Uvádí odhadované náklady na přestavbu náměstí (100 - 200 milionů korun), rekonstrukci magistrály (450 milionů korun) a odhaduje dobu rekonstrukce na jeden rok. Začátek stavby je dle vyjádření náměstka primátora **Jana Bürgermeistera** možný do pěti let. Závěr článku zmiňuje kuriozity nalezené mezi přihlášenými pracemi.

Článek **Z Václavského náměstí bude bulvár**<sup>120</sup> **Aktuálně.cz** přidává k popisu vítězného návrhu i jeho historický podtext a uvádí jeho název **Zemský provazec**. V článku je citován zastupitel Prahy 1 a předseda poroty **Filip Dvořák**.

Článek **Václavák bude v novém**<sup>121</sup> serveru **Lidovky.cz** nepřidává ke zprávě ČTK žádné další informace. Stejný článek vychází i následující den 24. listopadu v tištěném vydání Lidových novin.<sup>122</sup>

Server **iDNES.cz** cituje v článku **Studie navrhly lanovku a obří parkoviště na Václaváku**<sup>123</sup> starostu Prahy 1 **Vladimíra Vihana**, který zdůraznil důležitost zachování charakteru bulváru z důvodu návaznosti na historický kontext.

---

<sup>119</sup> Václavské náměstí bude mít novou tvář. 2005. *Pražské noviny.cz* [online]. ČTK, 2005-11-23 [cit. 2016-01-02].

<sup>120</sup> MAŠEK, Josef a Vladimír KŘIVKA. 2005. Z Václavského náměstí bude bulvár. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, a.s., 2005-11-23 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/vaclavskeho-namesti-bude-bulvar/r~i:article:3063/>

<sup>121</sup> ČTK. 2005. Václavák bude v novém. *Lidovky.cz* [online]. Praha: Mafra, a.s., 2005-11-23 [cit. 2016-01-02].

Článek dostupný v systému MediaSearch.

<sup>122</sup> ČTK. 2005. Václavák bude v novém. *Lidové noviny*. **18**(23. listopad): 6.

Ukončit editaci

<sup>123</sup> Studie navrhly lanovku a obří parkoviště na Václaváku. 2005. *iDNES.cz* [online]. Praha: Mafra, a.s., 2005-11-23 [cit. 2016-01-02]. Dostupné z:

[http://praha.idnes.cz/Clanek.aspx?r=praha&c=A051123\\_135652\\_praha\\_mr](http://praha.idnes.cz/Clanek.aspx?r=praha&c=A051123_135652_praha_mr)

V deníku **Metro** vyšel 24. listopadu článek **Václavské náměstí může mít nový kabát**<sup>124</sup> zmiňující vyjádření starosty Prahy 1 **Vladimíra Vihana** popisujícího důvody výběru vítězného návrhu a náměstka primátora **Jana Bürgermeistera**, který ocenil návrhy vestibulu metra napojeného na Národní muzeum.

Ve stejný den publikoval článek i deník **Blesk - Takový bude „Václavák“: Bez aut a s promenádou**<sup>125</sup>. Obsahuje vyjádření předsedy poroty **Filipa Dvořáka** o kvalitách vítězného návrhu. **Jan Bürgermeister** v článku říká, „Pokorně vychází ze vzniku Nového Města a citlivě posouvá Václavák do nového tisíciletí.“ Článek uvádí plánované změny propojení Václavského náměstí a Vinohrad a závislost realizace na dokončení městského dálničního okruhu. Závěr článku je rozšířen o výčet dalších navržených změn, převážně těch kontroverznějších.

V **Hospodářských novinách** byl na titulní straně publikován článek **Zelený „Václavák“ nejdříve za šest let.**<sup>126</sup> V úvodu zmiňuje vyjádření **Jan Bürgermeistera** ohledně financování celé rekonstrukce včetně uvedení odhadovaných nákladů na realizaci ve výši 550 - 650 milionů korun.

Druhý odstavec **Václavák není prioritou** uvádí minimální časovou prodlevu mezi vyhlášením vítěze a skutečnou realizací. Upozorňuje také na to, že se zastupitelé nemusí řídit vítězným návrhem. Na to navazuje vyjádření porotce **Zdeňka Lukeše**, který zdůrazňuje propracovanost návrhu a dodání návrhů nad rámec zadání, kdy autoři zohledňují i přílehlé okolí jako třeba alej a cestu k Wilsonovu nádraží.

Závěr článku se věnuje tramvajové dopravě. Zdeněk Lukeš zde podotýká, že její zavedení není jednoznačné. Je zde však připomenuto, že návrh CMA počítá i s nezavedením trati.

Článek **Václavské náměstí srovná zemský provazec**<sup>127</sup> deníku **Právo** je posledním článkem z přehledu 24. listopadu. Článek začíná informací, že výjimečnost vítězného návrhu byla podtržena neudělením druhého místa v soutěži. Úvod za pomoci

---

<sup>124</sup> KUPČÍK, Ivan. 2005. Václavské náměstí může mít nový kabát. *Metro*. 9(24. listopad): 2.

<sup>125</sup> ŠPRUNKOVÁ, Jana. 2005. Takový bude „Václavák“: Bez aut a s promenádou. *Blesk*. 13(24. listopad): 5.

<sup>126</sup> ČECHOLOVSKÁ, Magdalena. 2005. Zelený „Václavák“ nejdříve za šest let. *Hospodářské noviny*. 15(24. listopad): 12.

<sup>127</sup> FIALOVÁ, Lucie. 2005. Václavské náměstí srovná zemský provazec. *Právo*. 14(24. listopad): 10.

vyjádření **Jana Burgermeistera** rekapituluje kvality návrhu a jeho podobu. V druhé části dostává slovo **Zděnek Lukeš**, který opět potvrzuje kvality návrhu: „*Je zpracován s velkým citem k historii prostoru, velkoryse doplňuje zeleň, ale dělá to tak, že nechává volný střed s průhledem na muzeum. Dopravní řešení je velice kultivované. Projekt umožňuje zavedení tramvají. Stejně tak ale může velmi dobře fungovat bez tramvajového provozu.*“ Závěr odstavce zmiňuje také architekta Jakuba Cíglera a jeho dosavadní úspěchy.

Závěr článku je věnován dalším procesům rekonstrukce, nákladům a výčtu některých zajímavých nápadů ostatních autorů.

V týdeníku **Euro**<sup>128</sup> vyšel 28. listopadu článek **S tramvajemi i bez** upozorňující na vítězný návrh. Zahrnoval pochvalné vyjádření předsedy poroty **Filipa Dvořáka** na adresu architekta Jakuba Cíglera a studia Cigler Marani Architects za jeho postup a splnění všech požadavků včetně těch nepovinných.

Následující den 29. listopadu v **Lidových novinách** vyšel článek **Václavské náměstí se změní ve velký městský bulvár**<sup>129</sup> shrnující celou situaci a zmiňující vyjádření předsedy poroty **Filipa Dvořáka**, náměstka primátora **Jana Bürgermeistera** i starosty Prahy 1 **Vladimíra Vihana**. V úvodu je vysvětlen postup výběru návrhů a odůvodnění, proč je vítězný návrh nejlepší. Také zmiňuje, že soutěž byla ideová s cílem nasměrovat budoucí snahu radnice a poskytnout jí přesnou vizi.

Druhá část článku popisuje budoucnost parkování i zavedení části magistrály pod povrch, aby došlo k napojení Václavského náměstí na muzeum a Vinohrady.

Závěr článku je věnován popisu výhody rozšířeného prostoru pro chodce, například obyvatelnost parteru, a možnosti zavedení tramvajové trati.

*V prosinci roku 2015 se ve sledovaných médiích objevily tři výstupy zabývající se vítězným návrhem a budoucností Václavského náměstí. Články **Mladé fronty DNES** a **Hospodářských novin** už zacházejí do souvislostí a zabývají se reálnou budoucností návrhu:*

---

<sup>128</sup> S tramvajemi i bez. 2005. *Euro*. 7(28. listopad): 27.

<sup>129</sup> Václavské náměstí se změní ve velký městský bulvár. 2005. *Lidové noviny*. 18(28. listopad): 3.

Článek s názvem **Jedna věc je náměstí kreslit, druhá ho skutečně předělat**<sup>130</sup> vyšel v Mladé frontě DNES 13. prosince. Článek v závěru obsahuje vyjádření náměstka primátora **Jana Bürgermeistera**. Ten se opět vyjadřuje k nutnosti dostavby pražského okruhu. Článek v první části popisuje různé návrhy autorů, které zároveň jmenuje. Nijak je však nehodnotí.

Druhá část článku popisuje hlavně obavy o realizaci stavby a popisuje některé nesplněné a nepotvrzené odhady radnice. Popisuje slibované vybudování pěší zóny a návrhy na vybudování podzemních garáží. Článek končí zmínkou o tramvajové dopravě.

Ve stejný den vyšel v Hospodářských novinách článek **Náměstí má změnit podobu i svůj život**<sup>131</sup>. Volnou formou popisuje stav Václavského náměstí. Navazuje na skutečné problémy. Náměstek Hydrometeorologického ústavu **Jaroslav Šantroch** zde zmiňuje vyčištění ovzduší po změně vedení magistrály. **Zdeněk Lukeš** na to navazuje podporou návrhu, aby se tramvajová doprava nevracela a doporučuje mikrobusey. **Antonín Hrbek** zde tvrdí, že návrat tramvají na Václavské náměstí by byl devastací prostoru. Článek zmiňuje i parkování a slovy Jakuba Cíglera upozorňuje, že automobilová doprava nikdy zcela nezmizí a ani nesmí.

Mladá fronta DNES 16. prosince vydala stejný článek<sup>132</sup> jako 13. prosince. Neuvádí žádné nové informace.

#### **4.6 Medializace projektu: Deset let vítězného návrhu**

V roce 2015 oslavil vítězný projekt revitalizace náměstí od studia Cigler Marani Architects 10 let své existence. Na Václavském náměstí probíhala rekonstrukce výtahů stanice Můstek linky A, které se věnovalo mnoho mediálních výstupů. V člancích byla uváděna jako poslední překážka před počátkem rekonstrukce Václavského náměstí.

---

<sup>130</sup> SEHNOUTKA, Petr. 2005. Jedna věc je náměstí kreslit, druhá ho skutečně předělat. *Mladá front DNES*. **15**(13. prosinec): 4-5.

<sup>131</sup> BAROCH, Pavel. 2005. Náměstí má změnit podobu i svůj život. *Hospodářské noviny*. **15**(13. prosinec): 5.

<sup>132</sup> SEHNOUTKA, Petr. 2005. Jedna věc je náměstí kreslit, druhá ho skutečně předělat. *Mladá front DNES*. **15**(16. prosinec): 4-5.

*V dubnu vyšlo tiskové prohlášení zprostředkované ČTK, ve kterém se vyjádřil radní Jan Wolf. Výstupy na toto téma se objevily na Aktuálně.cz, Týden.cz a v Metru, Mladé Frontě DNES a Pražském Deníku:*

Aktuálně.cz vydalo 16. dubna článek **Obnova Václavského náměstí začne od Můstku, neví se ale kdy**<sup>133</sup> shrnující situaci kolem stavby. Připomíná cenu projektu mezi 150 - 250 miliony korun. V článku je použito vyjádření radního **Jana Wolfa**, který upozorňuje, že stavba výtahu na Můstku je v dané době překážkou pro další plánování rekonstrukce Václavského náměstí a další rozhodnutí padne až potom, co bude výtah hotový. Jan Wolf dále zmiňuje, že lavičky buď navrhne umělec nebo studenti a udává termín, ve kterém by si přál projekt dokončit - rok 2018. Oznamuje také, že oprava začne od spodní části Václavského náměstí. Odůvodňuje to absencí kolektoru v horní části náměstí. Článek zmiňuje vítězný návrh CMA.

Deník Metro o zprávě informuje 17. dubna - **Václavské náměstí. Oprava po dokončení výtahů**<sup>134</sup>. Zpráva je jen stručnější verzí výše zmíněného.

Článek s názvem **Václavské náměstí změní svůj vzhled** vyšel 18. dubna v **Pražském deníku**<sup>135</sup>. V první části je prostor pro vyjádření radního **Jana Wolfa** včetně informací o rozpočtu, předpokládaném termínu dokončení a popisu podoby návrhu revitalizace a jeho autorech. V druhé části je uvedeno vyjádření architekta **Petra Kučery**, který reaguje na informace o potřebě návrhu podoby 80 laviček Václavského náměstí. Uvádí, že je potřeba razantního řešení a ne faceliftů. Na konci článku je uvedeno vyjádření **Oldřicha Lomeckého**, starosty Prahy 1.

---

<sup>133</sup> ČTK. 2015. Obnova Václavského náměstí začne od Můstku, neví se ale kdy. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, a.s., 2015-04-16 [cit. 2016-01-03]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/regiony/praha/obnova-vaclavskeho-namesti-zacne-od-mustku-smerem-nahoru/r~6906052ee43311e4994f002590604f2e/>

<sup>134</sup> Václavské náměstí. Oprava po dokončení výtahů. 2015. *Metro*. **18**(17. duben): 4.

<sup>135</sup> LEDERER, Benedikt. 2015. Václavské náměstí změní svůj vzhled. *Pražský deník*. **9**(18. duben): 1.



Deník.cz zveřejnil 19. dubna článek **Obnova Václavského náměstí začne od Můstku směrem nahoru**. Článek je jen souhrnem toho, co už bylo vydáno: zmiňuje ateliér CMA, uvádí rozpočet projektu, očekávaný termín, podobu navrhovaného řešení a využívá vyjádření radního **Jana Wolfa**.

Téměř totožný článek jako Deník.cz s názvem **Obnova Václaváku se blíží. Začneme od Můstku směrem nahoru, říká radní**<sup>136</sup> vydala 22. dubna i **Mladá fronta DNES**. Stejně tak následující 23. duben **Týden.cz** vydal článek **Obnova Václavského náměstí začne od Můstku směrem nahoru**<sup>137</sup>. Články uvádějí vše zmíněné v případě Deníku.cz.

*Tématu nebyl po 14 dnech věnován žádný delší text kromě článku v Mladé frontě DNES. Všechny články vycházejí jen z původního vyjádření radního Jana Wolfa:*

V **Mladé frontě DNES** vyšel 9. května článek **Politici se už dohodli, co s Václavským náměstím. Až na ta auta a tramvaje**<sup>138</sup>. Článek v úvodu připomíná přibližný počet obyvatel Václavského náměstí, který od 90. let klesl ze dvanácti set na pouhých čtyřicet. Také připomíná vysokou kriminalitu a výskyt prostituce. Dále radní **Jan Wolf** a starosta Prahy 1 **Oldřich Lomecký** potvrzují, že se na rekonstrukci spodní části náměstí shodnou. Článek zmiňuje, že primátorka Adriana Krnáčová sestavila komisi, která se rozvojem centra zabývá.

Druhá část článku zahrnuje popis architekta **Petra Kučery**. Vysvětlil situaci kolem různých zájmů na rekonstrukci. V této části článku bylo i vysvětlení změny stavu zeleně předsedy Sdružení Nového Města pražského **Jana Adámka**.

---

<sup>136</sup> WEBEROVÁ, Lenka a ČTK. 2015. Obnova Václaváku se blíží. Začneme od Můstku směrem nahoru, říká radní. *IDNES.cz* [online]. Praha: Mafra, a.s., 2015-04-22 [cit. 2016-01-03]. Dostupné z: <http://idnes.cz/5PxOK>

<sup>137</sup> ČTK. 2015. Obnova Václavského náměstí začne od Můstku směrem nahoru. *Týden.cz* [online]. Praha: Empressa media, a.s., 2015-04-23 [cit. 2016-01-03]. Dostupné z: [http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/obnova-vaclavskeho-namesti-zacne-od-mustku-smerem-nahoru\\_340503.html](http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/obnova-vaclavskeho-namesti-zacne-od-mustku-smerem-nahoru_340503.html)

<sup>138</sup> ROUZOVÁ, Kateřina. 2015. Politici se už dohodli, co s Václavským náměstím. Až na ta auta a tramvaje. *Mladá front DNES*. (9. květen): 1.

Závěrečná část se věnuje podzemním garážím a ujištění, že stavba započne i přes určité neshody o provedení návrhu CMA. Poznámka na závěr se týká nákladnosti vybudování kolektoru v horní části náměstí.

Na webu **Novinky.cz** vyšel 13. května článek **Architektonická modernizace pražského Václavského náměstí začne ve spodní části**<sup>139</sup>. Krátce uvádí, že Václavské náměstí má doznat architektonických změn a představuje plán vytvoření umělecky ztvárněných laviček. Představuje také studio CMA a jejich tvorbu. V závěru článek popisuje budoucí podobu Václavského náměstí a zdůrazňuje prostor pro chodce. Článek obsahuje vyjádření radního **Jana Wolfa** týkající se termínu ukončení stavby, rozpočtu a výtahů na stanici Můstek.

Web **Deník.cz** publikoval 13. června článek **Přestavba části Václavského náměstí by mohla začít v roce 2017**<sup>140</sup>. V perexu je uvedeno vyjádření radního **Jana Wolfa** o shromáždění dokumentů nutných pro územní rozhodnutí potřebné pro realizaci projektu. Ten uvádí, že rozhodnutí odhaduje na březen roku 2016 a že ho bude následovat soutěž pro stavební firmy.

Článek zmiňuje, že tramvajová trať by se podle aktuálních stanovisek vrátit neměla a že není jasné, v jakém počtu a designu se na náměstí objeví stánky. Jan Wolf zmiňuje i nejasnosti v tématu podzemních garáží. Na závěr článku je stručný popis charakteristiky a historie náměstí.

V pražském vydání **Deníku** vyšel 8. července obsáhlejší článek **Václavské náměstí se zazelená za tři roky. Zatím jen dolní část**<sup>141</sup>, který přehledně popisuje celou situaci a přináší nové informace a zdůrazňuje desetileté výročí projektu.. V úvodním odstavci je uveden odhad radního hlavního města pro kulturu a památkovou péči **Jana Wolfa** - náklad na první fázi 200 milionů korun, do jednoho roku stavební povolení a

---

<sup>139</sup> Architektonická modernizace pražského Václavského náměstí začne ve spodní části. 2015. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis, a.s., 2015-05-13 [cit. 2016-01-03]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/bydleni/tipy-a-trendy/367430-architektonicka-modernizace-prazskeho-vaclavskeho-namesti-zacne-ve-spodni-casti.html>

<sup>140</sup> Přestavba části Václavského náměstí by mohla začít v roce 2017. 2015. *Deník.cz* [online]. Praha: Vltava Labe Press, a.s., 2015-06-13 [cit. 2016-01-03]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/praha/prestavba-casti-vaclavskeho-namesti-by-mohla-zacit-v-roce-2017-20150605-ypaj.html>

<sup>141</sup> Václavské náměstí se zazelená za tři roky. Zatím jen dolní část. 2015. *Pražský deník*. 9(8.červenec): 1.

následující rok bude vybrána stavební firma. Dle vyjádření starosty Prahy 1 **Oldřicha Lomeckého** bude z důvodu vedení tramvajové tratě potřeba přepracovat návrh horní poloviny Václavského náměstí.

Druhá část článku navazující na titulní stranu rozvádí realizaci umělecky ztvárněných laviček, novou koncepci prostoru, tu doplňuje architekt atelieru CMA **Petr Kučera**. Ten upřesňuje účel jednotlivých budoucích ploch pro pěší. Důležitou novou informací je, že dle vyjádření radního Jana Wolfa bylo upuštěno od realizace podzemních garáží z důvodu komplikované výstavby, neefektivnosti a generování dopravy směřující do centra.

V závěrečné části je otevřeno nové téma - navázání plánů na revitalizaci Vinohradské třídy na projekt revitalizace Václavského náměstí. Zde je zdůrazněno, že rekonstrukce horní části není na pořadu dne a jejím problémem bude otázka tramvajové trati. V článku je upřesněna plánovaná poloha tratit v ulici Washingtonova a Vrchlického sadech. Jan Wolf dodává, že Severojižní magistrála je nešťastným řešením a narušuje přirozené spojení Vinohrad a Prahy 1.

Článek Pražského Deníku byl následně publikován 11. července i na webu **Deník.cz**<sup>142</sup>.

**Příliš dlouhé čekání pod koněm**<sup>143</sup> je poslední publikovaný článek věnující se nerealizovanému projektu studia CMA. Vyšel v **Mladé frontě** 4. listopadu. V úvodu je připomenuto, že od vzniku první vizualizace uběhlo deset let. Dále je zde informace o zastavení stavebního povolení. Starosta Prahy 1 **Oldřich Lomecký** podotýká, že je to z důvodu nedodání dokumentace od dopravního podniku a Technické správy komunikací.

V další části je připomenuto, že soutěž byla vypsána už v roce 2005 a jak má rekonstrukce spodní části, první v pořadí, vypadat. V další části je popsána problematika tramvajové trati. Uvedeny jsou argumenty **Kateřiny Bečkové** z Klubu za starou Prahu, která trať hájí, a argumenty **Oldřicha Lomeckého**, který je pro vedení tratě v ulici Washingtonova.

---

<sup>142</sup> Václavské náměstí se zazelená za tři roky. Zatím jen dolní část. 2015. *Deník.cz* [online]. Praha: Vltava Labe Press, a.s., 2015-07-11 [cit. 2016-01-03]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/praha/vaclavske-namesti-se-zazelena-za-tri-roky-zatim-jen-dolni-cast-20150708-p8qv.html>

<sup>143</sup> BOHATA, Jan. 2015. Příliš dlouhé čekání pod koněm. *Mladá fronta DNES*. **25**(4. listopad): 17.

Závěr článku shrnuje vývoj Václavského náměstí od dob první republiky a uvádí pro porovnání tehdejší počty kaváren a biografů. Uvádí, že největší šrámy utrpělo náměstí v 70. a 80. letech výstavbou magistrály.

#### 4.7 Zhodnocení mediálního obrazu projektu

Po rešerši článků a jejich přečtení lze říci, že stejně jako je Václavské náměstí významným prostorem, tak se jeho případným změnám dostává pozornosti. Vyhlášení soutěže vzbudilo u tištěných médií zájem a téma se pravidelně objevovalo v denících a týdenících od března 2005, kdy bylo poprvé oznámeno, že se bude konat architektonická soutěž. V době příprav a konání soutěže byla četnost výstupů zabývajících se budoucností Václavského náměstí uspokojivá a čtenář měl možnost seznámit se se zadáním soutěže, jejím procesem a dokonce i financováním projektu.

Po vyhlášení vítězného projektu byla pozornost upřena nejen na návrh studia **Jakuba Ciglera CMA**, ale také na ostatní finálové projekty. První období medializace, rok 2005, hodnotím tak, že čtenář měl dobrou možnost sledovat dění kolem soutěže a mohl přečíst mnoho nezaujatých textů. Výstupy byly opravdu bohaté na zprostředkovaná vyjádření odborníků ze strany poroty, města i nezávislých organizací.

Ve druhém sledovaném období, rok 2015, se tématu věnovalo méně tištěných médií, ale s rozvojem internetu přibýlo několik výstupů v on-line denících. Média upozornila na desetileté výročí stavby a správně se nad ním nijak nepozastavovala, protože už původní články upozorňovali na to, že se jedná o ideovou soutěž s výhledovou realizací návrhu. Nelze se ubránit dojmu, že bez prohlášení starosty Prahy 1 **Oldřicha Lomeckého** a radního **Jana Wolfa** by se k tématu objevil jen zlomek výstupů. To však nic nemění na tom, že výstupy které jsem zaznamenal dostatečně informovaly o problematice a vracely se i k historii projektu a původnímu zadání. V tomto období postrádám vyjádření jiných stran než města a ateliéru CMA. Vhodné to bylo u tématu tramvajových tratí, které bylo často skloňováno, ale zazníval převážně jen opoziční názor starosty Prahy 1 **Oldřicha Lomeckého**.

Celkově hodnotím obraz projektu revitalizace Václavského náměstí kladně. První zkoumané období je informačně bohaté a vyvážené. Druhé období je na tom podstatně hůř, ale vzhledem k desetiletému odstupu je zřejmé, že téma vychladlo a není tak atraktivní.

## 5 PALÁC EURO

Druhým zkoumaným případem medializace změny Václavského náměstí je projekt a stavba paláce Euro<sup>144</sup>. Moderní dům ateliéru DaM ukončuje západní stranu náměstí a vytváří na jejím konci nároží s ulicí 28. října. Dům vzbudil mezi odbornou veřejností různé emoce, což je vidět z níže dohledaných článků, a sklídl kladnou i negativní kritiku. Od odborné veřejnosti se mu dostalo obsáhlého hodnocení. Dělo se tak z několika důvodů.

Prvním je, že palác měl vyplnit proluku, vzniklou při stavbě metra v roce 1973, na exponovaném místě, ale jeho původní návrh byl pro něj nevhodný. Ukázaly to názory odborníků i změna vedoucích projektantů. V roce 2001 nakonec došlo k přepracování projektu.

Druhým zásadním důvodem je, že porevoluční architektonická tvorba v centru hlavního města Prahy podle některých autorů nepřinesla mnoho kvalitních staveb. Rostislav Švácha, historik moderní architektury a pracovník Ústavu dějin umění Akademie věd České republiky, píše, „*Polistopadové novostavby na území pražské památkové rezervace přinesly milovníkům architektury jen málo radosti. Kromě Tančícího domu a několika zajímavých budov skrytých na dvorech bychom si tu jen stěží vybavili nějaké jiné silné a kvalitní nové dílo.*“<sup>145</sup> Rostislav Švácha patří k osobnostem, které se vůči projektu ohrazovali, poukazovali na jeho nedostatky a po jeho realizaci uznali, že výsledek všech změn a diskuzí je uspokojivý.

Palác Euro je tedy zdařilou stavbou, které předcházela dlouhá debata a odpor ze strany odborné veřejnosti. Níže doložená analýza mediálních výstupů to ukazuje.

### 5.1 Situace kolem návrhu a realizace stavby

Po výstavbě linky A pražského metra, vznikla ve spodní části Václavského náměstí proluka mezi ním a Jungmannovým náměstím. Jednalo se o pozemek ukončující Václavské náměstí naproti secesnímu paláci **Koruna** z roku 1913 architektů Antonína

---

<sup>144</sup> Obrazové přílohy: Obrázky 5 až 8.

<sup>145</sup> ŠVÁCHA, Rostislav. DOBŘE ZABALENÉ ZBOŽÍ. *Architekt*. Praha: Obec architektů, 2002, 48(7-9): 8. ISSN 0862-7010.

Pfeiffera a Matěje Blecha<sup>146</sup>. Mezi lety 1997-1999 na projektu budovy, která by měla na trojúhelníkovém půdorysu ukončit řadu domů a zároveň zachovat přístup na Jungmannovo náměstí, začal pracovat architekt **Martin Kotík** z ateliéru **Omicron-K**. Jeho návrh vyvolal protesty a obavy z průniku výškových staveb do samotného historického jádra hlavního města<sup>147</sup>. Navrhovaný objekt byl o něco vyšší než ve výsledku realizovaná podoba stavby. Architekt Kotík výšku a podobu stavby, která svou věžovou část zdůrazňovala paprskovitým zakončením, obhajoval podobností právě s protilehlým palácem Koruna.

Došlo k přepracování, kterého se ujal ateliér **DaM Petra Malinského a Richarda Doležala**. Důvodem bylo, že stavba narazila na odpor **Klubu Za starou Prahu, Státního ústavu památkové péče, památkářů z Platýzu** a některých tvůrčích architektů. I přesto však původní verze dostala stavební povolení. V roce 2002 byla stavba dokončena. Došlo ke znatelnému přepracování projektu, které však respektovalo původní Kotíkův návrh<sup>148</sup>.

Studio budovu zahalilo do skleněného průhledného pláště, který jí zjemnil a zcelil. Podle komentářů došlo k nezvyklému jevu. Při hledání nuceného kompromisu, který většinou vede k odstranění výraznějších tvůrčích záměrů se podařilo najít novou architektonickou kvalitu<sup>149</sup>.

## 5.2 Charakteristika stavby

Palác Euro uzavírá řadu budov na západní straně Václavského náměstí s adresou Václavské náměstí 2. Ve své publikaci ho popsal Petr Kratochvíl: „*Jeho objem vymezuje transparentní skleněný plášť, půdorysně tvarovaný do křivky volně sledující stísněnou trojúhelníkovou parcelu. Do měkce modelového pláště je vložena pravoúhlá hmota domu s převýšeným hranolem nárožní věže. Ve zdvojené skleněné fasádě s odvětrávanou vzduchovou mezerou jsou osazeny zlatavé textilní clony, prostor věže je stíněn zlatými lamelami. Dům má tři podzemní a deset nadzemních podlaží, v úrovni přízemí je*

---

<sup>146</sup> LUKEŠ, Zdeněk. *Praha moderní: velký průvodce po architektuře 1900-1950 : historické centrum*. Vyd. 1. V Praze: Paseka, 2012, 233 s. ISBN 978-80-7432-204-4.

<sup>147</sup> KRATOCHVÍL, Petr. *Současná česká architektura a její témata*. Vyd. 1. V Praze: Paseka, 2011, s. 62. ISBN 978-80-7432-110-8.

<sup>148</sup> ŠVÁCHA, Rostislav. *DOBŘE ZABALENÉ ZBOŽÍ. Architekt*. Praha: Obec architektů, 2002, 48(7-9): 8. ISSN 0862-7010.

<sup>149</sup> KRATOCHVÍL, Petr. *Současná česká architektura a její témata*. Vyd. 1. V Praze: Paseka, 2011, s. 62. ISBN 978-80-7432-110-8.

*integrován s vestibulem stanice metra. První tři podlaží jsou navržena jako obchodní prostory, další jako variabilní kanceláře.*<sup>150</sup>

### 5.3 Medializace projektu

Situaci kolem stavby paláce Euro se věnovaly odborné časopisy i denní tisk. Názor odborného publika byl využit k nastínění situace kolem paláce Euro v předchozí části. Setkáme se s ním však i v některých analyzovaných člancích vybraných periodik.

V současné době patří palác do portfolia moderních a kvalitních staveb pražské zástavby. Je uveden v několika výčtech knih odpovídajících této charakteristice, jako například Praha Moderní<sup>151</sup>. Jeho kvality opakovaně zmiňují i články, které se zabývají novějšími projekty. Kontroverze projektu se skrývala v původních neshodách o jeho prvotní podobě. K analýze jsou vybrány články tištěných všeobecně zaměřených periodik, které se tématem zabývaly od roku 1997 do roku 2002. První články věnující se stavbě se začaly objevovat právě koncem roku 1997 při představení vybrané varianty projektu. Poslední dohledané články jsou potom ty, které se věnovaly otevření budovy po její kolaudaci v roce 2002.

#### 5.3.1 Představení projektu

*V listopadu 1997 se téma paláce Euro, tehdy ještě pracovně přezdívaného Astra II, objevilo poprvé. Hlavním tématem v této fázi projektu byla jeho výška. Pro rozbor jsou uvedeny výtahy z článků deníků Slovo, Právo, Mladé Fronty DNES a Lidových novin:*

Prvním článkem zmiňujícím obavu z realizace paláce je **Mrakodrap vzbuzuje odpor památkářů a architektů**<sup>152</sup> v deníku **Slovo** 14. Listopadu 1997. Článek se věnuje prvním postřehům ohledně představeného projektu a vyjádření autora, architekta **Martina Kotíka**, ke změnám, které projekt čekají a k datu, ve kterém se bude finální podoba schvalovat. Článek zmiňuje hlavně to, že je budova vyšší než okolní zástavba, což vzbuzuje odpor odborné veřejnosti. *"Bude to znamenat zásah do stylu celého*

---

<sup>150</sup> FIALOVÁ, Irena. *PRG 20/21 - současná architektura*. Praha: Zlatý řez, c2007, s. 73. ISBN 80-87068-00-9.

<sup>151</sup> LUKEŠ, Zdeněk. 2012. *Praha moderní: velký průvodce po architektuře 1900-1950*. Vyd. 1. V Praze: Paseka, 233 s. ISBN 978-80-7432-204-4.

<sup>152</sup> Mrakodrap vzbuzuje odpor památkářů a architektů. 1997. *Slovo*. 1(14. listopad): 4.

*Václavského náměstí,*" cituje autor článku architekta **Petra Vološčuka**. Ten srovnává projekt se zástavbou proluky Myslbek v ulici Na Příkopech.

Ve vyjádření **Dagmar Sedlákové** z Pražského ústavu památkové péče je uvedena podmínka vydaná Útvarem rozvoje hlavního města. Porovnává se tak povolená výška zástavby 29 m a plánovaná výšky novostavby činící 47 m. „*V této části města je to vlastně mrakodrap,*“ dodává. Je třeba poukázat na to, že právě tento výraz je vybrán v titulku. Dagmar Sedláková upozorňuje i na to, že výška projektu a splnění tohoto kritéria nebylo ze strany památkářů prosazováno. Autor Martin Kotík pak v závěru článku dodává, že proti argumentům je předčasné vystupovat, protože definitivní podoba bude k dispozici až v polovině prosince téhož roku a jeho podoba se tak po názoru kompetentních institucí bude měnit.

Posledním zmíněným faktem je, že podoba stavby, byla nejvyšší ze tří variant, byla vybrána komisí územního rozvoje první městské části na začátku roku. Článek je ukončen zmínkou o ambicích stavby, stát se svítícím středem Prahy 1 díky věži s pohyblivou reklamou. Článek jmenuje i investora, společnost LBB reality, stojící za projektem.

Kratší článek pojmenovaný **O podobě domu na Václavském náměstí se zatím nerozhodlo**<sup>153</sup> vyšel v **Mladé frontě DNES** 21. listopadu 1997. Zabývá se hlavně vzhledem budovy a jeho výškou. V několika větách jsou zde také popsány další varianty projektu představené komisi územního rozvoje prvního obvodu. Zmíněna je poznámka architektky **Jaromíry Eismannové**, vedoucí odboru pozemního rozvoje prvního obvodu, že je třeba je dopracovat. Dle článku komise doporučila třetí variantu, která je nejvyšší a zahrnuje věž začleněnou do oblé fasády. Jako její přednost je paradoxně uvedeno to, že aniž by byla narušena její architektura, je možné ji výškově upravovat. Tudiž je zde naznačeno, že byla vybrána pro jednoduchost její změny. Vzniká tak předpoklad, že byla záměrně, ale s dobrým záměrem, vybrána nevyhovující stavba. Projektovaná výška věže je zde na rozdíl od předchozího článku stanovena na 38 m. Zde je zmíněn dovětek Jaromíry Eismannové, „Je třeba rozlišit věž a věžák“. V článku je zmíněn ateliér Omicron-K i investor LBB reality.

---

<sup>153</sup> O podobě domu na Václavském náměstí se zatím nerozhodlo vychází. 1997. *Mladá fronta DNES*. 7(21. listopad): 2.



Dalším významnějším deníkem zabývajícím se výstavbou v proluce bylo **Právo**. Dne 26. listopadu 1997 vyšel článek **Nový dům ve třech variantách**<sup>154</sup>. Zde je opět zmíněno vyjádření **Jaromíry Eismanové**, upozorňující na nutnost diskuze, kde říká, *“O podobě nové budovy na dolním konci Václavského náměstí v Praze u paláce Astra se bude diskutovat tak dlouho, dokud nebude přijatelná současně pro investora, první městský obvod i památkáře.”* Použit je zde výstižný popis tří variant budovy, který byl použit i v předchozím článku. Doslova říká „První varianta, takzvaná nenásilná, výškově navazuje na okolní zástavbu. Navrhovaná fasáda budovy je elegantní a má oblé zakončení. Druhá s názvem kýl novostavbu od Astry odděluje přechodovým článkem, v němž jsou komunikace a sociální vybavení. Charakteristickým prvkem je otevřený parter s mini terasou. Poslední a také nejvyšší variantou je věž, která by měla dominantním způsobem zakončit Václavské náměstí.“ V článku je sice zmíněná budoucí možná dominance budovy, ale čtenář zde nenajde zmínku o možném snížení nebo povoleném výškovém limitu pro zástavbu.

Prvním názorovým článkem a zároveň prvním v roce 1998 byl ten v **Lidových novinách** s názvem **Obavy o panoráma Prahy**<sup>155</sup>. Autor upozorňuje na dle jeho názoru důležitý pořad, který možná unikl širší veřejnosti - v epizodě seriálu Zjizvená tvář země se objevila stavba paláce Euro. Autor vyjadřuje obavy o budoucnost pražského panorama a popisuje budovu jako 47 m vysoký polomrakodrap<sup>156</sup>. Upozorňuje na ohrožení zápisu v seznamu kulturního dědictví UNESCO a přidává příklad z londýnské části City<sup>157</sup>. Autor volá po spolupráci s hnutími jako Klubu za starou Prahu.

### 5.3.2 Ujasnění podoby paláce

*V průběhu února 1998 došlo k ujasnění sporů o výšku budovy. V médiích se tak opakovalo prohlášení autora stavby **Martina Kotíka**, který potvrdil, že samotná budova nepřekročí výšku protilehlého paláce Koruna:*

---

<sup>154</sup> Nový dům ve třech variantách. 1997. *Právo*. 6(26. listopad): 14.

<sup>155</sup> STOKLASA, Jaroslav. 1998. Obavy o panoráma Prahy. *Lidové noviny*. 11(8. leden): 8.

<sup>156</sup> Označení mrakodrap se všeobecně používá u budov vysokých nejméně 100 m.

<sup>157</sup> Obchodní čtvrť Londýna známá moderní architekturou.

Informacím o výšce budovy, která nebude narušovat tehdejší panorama Prahy, předcházela článek **Máme právo předělat památkové centrum?**<sup>158</sup> v deníku **Právo**. Prostor zde dostal už dříve zmíněný **Rostislav Švácha**. Autor označuje krok LBB reality, s.r.o jako nejradiálněji v rámci pražského porevolučního developmentu a prozatím stále projekt označuje za věž či mrakodrap. Jako příklad povedené stavby dává čtenářům Tančící dům autorů Franka Gehryho a Vlada Miluniče z roku 1996. Zmiňuje také dříve popsaný fenomén snahy dosáhnout u novostaveb maximálního výnosu a zvětšení jejich objemu. Doplnuje to o postřeh **Emila Příkryla**: „*Příkryl přednedávnem postihl poměry v pražské památkové rezervaci tak, že nové stavby většinou jen parazitují na energii staré Prahy*“.

Rostislav Švácha uvádí do souvislosti záměry investora a místo, kde má být projekt realizován. Zdůrazňuje vyhlášku podle níž musí nové stavby dbát architektonických vztahů ke kulturním památkám a navazovat na jejich objemovou a prostorovou skladbu. To podle autora v případě věže nelze. Autor poukazuje na to, že všechna dostupná fakta o projektu lze nalézt v čísle časopisu *Architekt* z ledna 1998, včetně vyjádření architekta Martina Kotíka ohledně dalších dvou variant projektu. I když Rostislav Švácha uznává různorodost Václavského náměstí a jeho architektury, znovu zdůrazňuje projekt „dvanáctipatrové věže“ za nepřijatelný a varuje před stavbou mrakodrapů v pražském historickém jádru.

Deník **Slovo** uvádí 2. února vyjádření **Martina Kotíka**, "*V tuto chvíli se jasně řeklo a potvrdilo, že budova nebude převyšovat věž paláce Koruna*." Článek s názvem **Nový dům na Václavském náměstí nemá převýšit palác Koruna**<sup>159</sup> uvádí hlavně informace o rozhodnutí o výšce stavby. Je zde uvedeno upozornění na možnost porušení památkové zóny a nevhodnost umístění výškové budovy do centra hlavního města Prahy. Jmenován je opět **Klub Za starou Prahu**.

Shrnující článek **Stavba věže na Václavském náměstí vyvolá zřejmě velké spory odborníků**<sup>160</sup> vyšel v **Mladé frontě DNES** 13. února 1998. Článek vychází ze stejné zprávy ČTK jako předešlý článek. Uvádí shodné informace získané z vyjádření

---

<sup>158</sup> ŠVÁCHA, Rostislav. 1998. Máme právo předělat památkové centrum? *Právo*. 7(2. únor): 8.

<sup>159</sup> Nový dům na Václavském náměstí nemá převýšit palác Koruna. 1998. *Slovo*. 1(2. únor): 4.

<sup>160</sup> ŠPRUNKOVÁ, Jana. 1998. Stavba věže na Václavském náměstí vyvolá zřejmě velké spory odborníků. *Mladá fronta DNES*. 8(13. únor): 1.

**Jaromíry Eismannové** i **Martina Kotíka**. Čtenáře uvádí do celé problematiky a představuje původní důvody obav z realizace projektu. Je zde uvedeno vyjádření Společnosti Nového Města pražského: „Členové Společnosti nabádají k citlivému řešení a připomněli, že z historického hlediska bylo záměrem Karla IV., jako zakladatele náměstí, zachování jednotné výškové a půdorysné linie, aby nebyl zakryt pohled na chrám Panny Marie Sněžné, který byl malebnou dominantou náměstí.“

Ve **Večerníku Praha** vyšel 6. března shrnující článek **Adresa číslo jedna**<sup>161</sup>. Autorka v jeho úvodu popisuje všechny původní verze projektu. Hlavní část článku začíná popisem poslední vybrané verze a uvádí její výšku jako 36,5 m. Toto je však výška paláce, která byla schválena po předložení projektu a jedná se o přepracovanou verzi neodporující místním vyhláškám. Článek dále obsahuje vyjádření autora. **Martin Kotík** v něm říká, „*Náš projekt nevybočuje z nárožních objektů tohoto místa. Nárožní domy mívají i přes 37 metrů a my si myslíme, že si tento prostor zaslouží nějakou výraznou stavbu.*“ Závěr článku se věnuje hlavně popisu budoucí podoby nároží, využití domu a investorem předpokládaných nákladů - 200 milionů korun.

V **Právu** vychází 20. března krátká zpráva s názvem **Nová dominanta Václavského náměstí prý nepřevyší Korunu**<sup>162</sup>, která shrnuje aktuální status projektu. Uvádí všechna zmíněná fakta včetně parafráze **Martina Kotíka**, že budova nepřevyší protilehlý palác Koruna. Zmiňuje kritiku mnoha organizací včetně **Klubu Za starou Prahu** a památkářů. Na konci článku je zmíněno, že na stavbu není prozatím vydáno územní rozhodnutí.

*V úterý 24. března se na pražském Žofíně uskutečnila tisková konference na téma projektu zástavby proluky na Václavském náměstí. V reakci na ni vyšly články v deníku Mladá fronta DNES, Slovo, Blesk, Právo, Zemské noviny a Večerník Praha. Od uveřejnění plánů na zastavění proluky je to největší četnost článků na toto téma v jednom měsíci. Konference přinesla vyjádření všech doposud zmiňovaných osobností - autora **Martina Kotíka**, vedoucí odboru pozemního rozvoje prvního obvodu **Jaromíry***

---

<sup>161</sup> HENCLOVÁ, Monika. 1998. Adresa číslo jedna. *Večerník Praha*. 43(6. březen): 1.

<sup>162</sup> Nová dominanta Václavského náměstí prý nepřevyší Korunu. 1998. *Právo*. 7(20. březen): 12.

*Eismannové, ředitele Státního ústavu památkové péče Josefa Štulce a starosty Prahy I Jana Bürgermeistera:*

Nejobsáhlejší z článků byl ten v Mladé frontě DNES s názvem **Stavba věže na Václavském náměstí vyvolá zřejmě velké spory odborníků**<sup>163</sup> z 25. března 1998. Článek zmiňuje v první řadě očekávané zahájení stavby ještě v roce 1998 a její dokončení v roce 1999. Dále objasňuje postoj autora **Martina Kotíka**, který řekl, *"Přes rok se snažím najít nejlepší řešení. Aby nebylo kompromisem a nedělalo ostudu tomuto místu."* Očekávaná investice je dle článku 20 milionů marek. To je dle tehdejšího kurzu německé marky<sup>164</sup> přibližně 367 milionů korun. To je asi 180% částky zmiňované v únorových výstupech<sup>165</sup>.

Z článku vyplývá, že na tiskové konferenci se otevřelo doposud nemedializované téma případné bytové kapacity domu. Zástupci investora v článku vysvětlují, že při diskusích s první městskou částí se neobjevil požadavek vybudovat v objektu byty. Starosta **Jan Bürgermeister** doplnil, *„Začlenění bytového fondu do polyfunkčních domů se neosvědčilo."*

V článku je také zmíněna plánovaná kavárna, která je na návrzích umístěna v prvním patře a má oživovat nároží proluky - tzv. Myší díry. Autorka na ni poněkud skepticky reaguje větou *„Ve skutečnosti však projekt počítá s tím, že její rozměr bude činit pouhých sedmdesát metrů čtverečních, což zhruba odpovídá rozloze třípokojevého bytu v panelovém domě."* V závěru článku je zmíněno vyjádření **Josefa Štulce** a jeho negativní postoj k vybrané variantě projektu. Článek také podkřívá proces schvalování projektu, kdy je možné ho revidovat po odvolání proti poškození hodnoty památkové rezervace.

Deník **Slovo** vydal článek **Architekti se přou o věž v centru Prahy**<sup>166</sup> zabývající se hlavně názorovým sporem **Josefa Štulce** a **Martina Kotíka**. Vysvětluje, že zatímco Josef Štulc chce za každou cenu proti projektu bojovat, Martin Kotík za ním stále stojí a přidává další argumenty pro jeho realizaci.

---

<sup>163</sup> ŠPRUNKOVÁ, Jana. 1998. Stavba věže na Václavském náměstí vyvolá zřejmě velké spory odborníků. *Mladá fronta DNES*. 8(25. březen): 1.

<sup>164</sup> 18,353

<sup>165</sup> 200 000 000 korun

<sup>166</sup> Architekti se přou o věž v centru Prahy. 1998. *Slovo*. 1(25. březen): 4.

Josef Štulc upozorňuje na špatnou zkušenost z realizace zástavby proluky Myslbek v ulici Na Příkopě, „*Toto je nezdařená architektura. Máme už špatnou zkušenost s prolukou Myslbek a něco podobného nechceme opakovat.*“ Na architektonické kvality diskutovaného projektu říká, „*Tato stavba se vrací k principu funkcionalismu dvacátých let a poškozuje charakter území.*“ Článek se však vrací i k historii sporů o podobu projektu a přidává názor, že ostatní navrhované varianty budovy byly přijatelné. K postupu schvalování projektu je dodáno, že pražský magistrát musí rozhodnout ve lhůtě 30 dní a teprve poté je investor povinen dodat finální podobu projektu.

Článek **Na pražském Václavském náměstí možná vyroste akvárium**<sup>167</sup> v **Zemských novinách** se věnuje stejné tiskové konferenci. Hned v úvodu autorka konstatuje, že budova má kladnou i zápornou odezvu odborné veřejnosti. Tak jako v předchozím článku je zmíněno, že **Jaromíra Eismannová** ho nazvala akváriem, ve kterém by nikdo bydlet nechtěl. To je narážka na nevhodnost využití stavby k rozšíření bytového fondu městské části Prahy 1. Částka, kterou chce investor vložit do projektu je v tomto článku stanovena na 380 milionů korun. Velký přínos tohoto výstupu je hlavně v citaci **Martina Kotíka**, kdy popisuje ostatní výrazně moderní domy Václavského náměstí, jak se zde v průběhu století objevovaly - „*Osmipodlažní věžový dům prý na náměstí dobře zapadne, protože je tu už nyní moderní stavba na Můstku, 70. léta, hotel Jalta, 50. Léta, či Lucerna, 30. léta.*“

Stavbě se po tiskové konferenci věnoval i deník **Blesk**, který vydal krátký a objektivní článek **Kýč nebo symbol 20. století?**<sup>168</sup> o situaci kolem projektu a aktuální podobě architektonického návrhu.

Poslední z výčtu tiskových výstupů konference je ten v deníku **Právo** s názvem **Model nové budovy na Můstku vypadá jako prosklená lednička**<sup>169</sup>. Okrajově přibližuje a připomíná projekt stavby na Můstku a její výměru. Zdůrazňuje odmítavou reakci památkářů a na konci uvádí dvě zcela nové prohlášení investora: „*Na dotaz Práva, proč firma nevyzvala některého z desítky nejrenomovanějších světových architektů, bylo*

---

<sup>167</sup> ČERMÁKOVÁ, Dana. 1998. Na pražském Václavském náměstí možná vyroste akvárium. *Zemské noviny*. 4(25. březen): 4.

<sup>168</sup> Kýč nebo symbol 20. století? 1998. *Blesk*. 6(25. březen): 3.

<sup>169</sup> Model nové budovy na Můstku vypadá jako prosklená lednička. 1998. *Právo*. 6(25. březen): 12.

*jejími zástupci řečeno, že to nebyl problém nedostatku financí, ale snaha vybrat domácího tvůrce, který je daleko více sžitý s pražským prostředím.“*

Článek obsahuje subjektivní vyjádření, které není uvedeno jako vyjádření autora ani jako vyjádření někoho z přítomných (na tiskové konferenci): „*Nový architektonický objekt, představený na studijních návrzích, vypadá jako prosklená lednička s malým mrazákem, neorganicky přidaná ke kuchyňské lince, kterou jsou ostatní budovy v řadě na této straně Václavského náměstí.*“

Článek **Projekt paláce Astra vzbudil řadu emocí**<sup>170</sup> v deníku **Metro** z 31. března navazuje na informace z tiskové konference a oproti ostatním zmíněným výstupům obsahuje pouze vyjádření **Marceley Stříbrné**, pracovnice sdružení za revitalizaci Václavského náměstí, která řekla „*Domníváme se, že architekti předložili celou řadu lepších návrhů, než je uvažovaná věž.*“

*Pod odmlce trvající od března roku 1998 vyšly už jen dva články, které projekt zástavby proluky zmiňovaly. První vyšel v **Mladá fronta DNES** a popisuje celou situaci. Druhým je článek **Večerníku Praha**, který se věnuje pozměněnému termínu dokončení stavby:*

V Mladé frontě DNES vyšel 15. července 1998 článek s názvem **Podoba novostavby na Můstku zůstává nejasná**<sup>171</sup>. Autorky téma začínají zprávou, že investor stavby i zástupci jeho technického dodavatele odmítají informovat o dalších krocích stavby. Zpráva však obsahuje i vyjádření architektky **Zuzany Číhalové** z magistrátního odboru územního rozhodování. Ta potvrdila, že daný týden v pondělí začalo územní řízení. V článku se objevuje opakované vyjádření **Josefa Štulce** o adekvátnosti architektonického ztvárnění stavby. Článek uzavírá i konstatování dodavatele, že Myší díra, průchod na Jungmannovo náměstí, bude nyní širší než byla v době, kdy byla proluka nezastavěná.

---

<sup>170</sup> Projekt paláce Astra vzbudil řadu emocí. 1998. *Metro*. 6(31. březen): 4.

<sup>171</sup> ŠPRUNKOVÁ, Jana a Martina KLAPALOVÁ. 1998. Podoba novostavby na Můstku zůstává nejasná. *Mladá fronta DNES*. 8(15. červenec): 3.

Posledním výstupem roku 1998 byl článek **Věž proluce na Můstku nemá převýšit okolní domy**<sup>172</sup> z 15. prosince ve Večerníku Praha. Redaktor Petr Slonek shrnul status stavby a doplnil všechny známé a už několikrát publikované informace o vyjádření **Borka Severy**, jednatele investora, společnosti LBB Reality. Ten potvrdil, že spor o výšku stavby se podařilo vyřešit a aktuálním problémem je řešení základů, které nesmí narušit statiku metra, jehož prostory se nachází přímo pod stavbou.

*V lednu 1999 byla otevřena výstava v Galerii Jaroslava Fragnera, která nabídla ukázkou modelu plánované stavby. K její příležitosti vyšly tři články. Tématu se věnovaly **Mladá fronta DNES**, **Právo** a týdeník **Týden**. Opět došlo k posunu ve vyjadřování zúčastněných, převážně autora stavby **Martina Kotíka** a k objasnění některých dalších hodnotících parametrů kvality stavby:*

První zaznamenaný článek vyšel v deníku **Mladá fronta DNES** s názvem **Galerie vystavuje model domu, který má vzniknout na Můstku**<sup>173</sup>. Článek krátce uvádí kontext a obsah výstavy a nechává velký prostor vyjádření architekta **Martina Kotíka**. Ten na obhajobu svého návrhu říká, *"Občané mají právo se vyjadřovat, ale autor má zrovna tak právo být přesvědčen o správnosti svého řešení a prosazovat je. Nemám zrovna nejlepší zkušenosti s tím, když nějaké občanské sdružení něco prosazuje. Většinou jsou za tím sobecké cíle schované za vznešenými cíli."* A k popisu vzhledu budovy dodává, *"Nerad bych paláci Astra na Můstku říkal věž, má to být svítící prosklený hranol."* Autor článku tentokrát volí pro přiblížení tvorby studia větu *"Kotíkův ateliér je známý zejména projekty kontroverzních staveb v Pražské památkové rezervaci."* Dopředu zmiňme, že ta je v kontrastu s vyjádřeními dalších autorů výše zmíněných článků.

V týdeníku **Týden** ze dne 1. února 1999 vyšel obsáhlý článek s názvem **Máme se bránit novodobým věžím?**<sup>174</sup> Autorka v úvodu představuje kontext výstavy, který se týká osmi let tvorby studia Omicron-K. Článek rozdělují tři podnadpisy. První odstavec popisuje stavbu jako novou věž pro **město věží**. Autorka zde uvádí osobní pocity a

---

<sup>172</sup> SLONEK, Petr. 1998. Věž proluce na Můstku nemá převýšit okolní domy. *Večerník Praha*. 43(2. prosinec): 8

<sup>173</sup> Galerie vystavuje model domu, který má vzniknout na Můstku. 1999. *Mladá fronta DNES*. 9(22. leden): 1.

<sup>174</sup> TICHÁ, Jana. 1999. Máme se bránit novodobým věžím? *Týden*. 5(1. únor): 58. Autorka je šéfredaktorkou nakladatelství Zlatý řez.

představy o ideálním ztvárnění případné věžovité stavby. Využívá odbornější termíny jako transparentnost, odhmotnění.

V druhém odstavci se autorka pozitivně vyjadřuje k dosavadní tvorbě studia a dává za příklad výčet jejich staveb v centru historického jádra Prahy nebo v jeho blízkosti. Toto je poprvé od počátku medializace tématu, kdy je ostatní tvorba v neoborném tisku zmíněna.

Třetí odstavec se věnuje porovnání a odbornému popisu jednotlivých architektonických prvků staveb studia. Autorka článek zakončuje pozitivně: „*Architektura Omicronu-K není ani postmoderně "veselá", ani striktně moralistická, není ani konzervativní: je současná a civilní. Vyznačuje se jakýmsi přirozeným sebevědomím, které se nevtírá, ale také netrpí přehnanou skromností. Právě taková architektura vytváří substanci města.*“

Poslední článek, v roce 1999, s názvem **Výstava jako příspěvek do diskuse o podobě Prahy**<sup>175</sup> zmiňující výstavu v Galerii Jaroslava Fragnera vyšel v Právu 5. února. **Radomíra Sedláková**, kurátorka sbírky architektury Národní galerie v Praze, se v něm zabývá podrobným rozbořem díla ateliéru Omicron-K, hodnotí tvorbu Martina Kotíka a popisuje dojmy z jeho architektury. Popisuje rovněž výstavu a její rozmístění a zároveň čtenářům přibližuje okolnosti projektu zástavby proluky.

### 5.3.3 Změna vedoucích projektantů, stavba a otevření paláce

*Až do března roku 2000 se téma ve sledovaném tisku neobjevilo. Jak z článků vychází najevo, došlo v rámci projektu k zásadním změnám. Během roku 2000 vyšly ve sledovaných tištěných médiích k tématu tři články - v **Lidových novinách**, **Mladé frontě DNES** a **Blesku**:*

Dne 22. března 2000 vyšel v **Lidových novinách** kratší článek architekta Zdeňka Lukeše s názvem **Nová naděje pro Václavské náměstí**<sup>176</sup>. Hned v úvodu vysvětluje, že stavba má nového projektanta. Tím je renomovaný česko-švýcarský ateliér DaM Richarda Doležala a Petra Malinského. Autor dodává, že studio ateliéru ukazuje na správnou cestu řešení ukončení náměstí. Zdeněk Lukeš chválí přístup autorů i celou

<sup>175</sup> SEDLÁKOVÁ, Radomíra. 1999. Výstava jako příspěvek do diskuse o podobě Prahy. *Právo*. 8(5. únor): 9.

<sup>176</sup> LUKEŠ, Zdeněk. Nová naděje pro Václavské náměstí. *Lidové noviny*. 2000, 10(22. březen): 21. ISSN 0862-5921.



koncepti návrhu. Připomíná, že původní řešení stavby s věžovitou nástavbou budilo velké rozpaky a způsobilo spory.

V Mladé frontě DNES vyšel 21. dubna článek **Novostavba na Václavském náměstí se asi začne stavět v letošním roce**<sup>177</sup> čerpající z vyjádření obav Klubu za starou Prahu. V úvodní části autor připomíná kontroverzi původních plánů a poté uvádí názor jednatele klubu **Richarda Biegela**. Ten upozorňuje, že nová realizace je dle jeho slov stokrát lepší, ale nadále vidí problém v objemové stránce stavby a její nadstavby. Následuje zmínka o předání projektu ateliéru DaM. V závěru článku je na pravou míru uvedena výška stavby a je připomenuto, že je milně označována jako mrakodrap.

Článek **Myší díra v novém hávu**<sup>178</sup> byl poslední v roce 2000, který se vyjádřil k tématu. Vyšel v **Blesku** 13. listopadu a krátce shrnuje celý projekt. Vysvětluje, že proluku zvanou Myší díra zastaví investorská firma LBB Reality. Připomíná, že kolem projektu panovali už od jeho představení v roce 1997 spory památkářů. Zástupce investora **Borek Severa** obecně a stručně popisuje jak bude budova vypadat. O změně projektantů a ateliéru se nezmiňuje ani on, ani autorka článku. Borek Severa oznamuje počátek stavebních prací na prosinec 2000.

Odhadované náklady jsou stanoveny na 185 milionů korun. To je polovina ceny zmiňované na tiskové konferenci v roce 1998.

*V roce 2001 probíhala stavba paláce. Jeho jméno bylo vybráno v soutěži v deníku **Blesk**, která probíhala od března do května téhož roku. Média shrnula podobu stavby začátkem roku, kdy byla k příležitosti zahájení stavby vydána 31. ledna tisková zpráva ČTK<sup>179</sup>. Do konce roku 2001 byla dokončena hrubá stavba paláce Euro:*

---

<sup>177</sup> Novostavba na Václavském náměstí se asi začne stavět v letošním roce. 2000. *Mladá fronta DNES*. **10**(21. dubna): 2.

<sup>178</sup> HENCLOVÁ, Monika. 2000. Myší díra v novém hávu. *Blesk*. **8**(13. listopad): 4.

<sup>179</sup> ČTK. 2001. Na Václavském náměstí začal investor stavět nový dům. *Pražské noviny.cz* [online]. Praha, 2001-02-01 [cit. 2016-01-03]. Článek dostupný v systému MediaSearch.

Ve dnech 2. až 6. února vyšly články věnující se tématu v denících **Metro**<sup>180</sup>, **Slovo**<sup>181</sup>, **Blesk**<sup>182</sup>, **Právo**<sup>183</sup>, **Zemské noviny**<sup>184</sup> a **Mladá fronta DNES**<sup>185</sup>. Všechny články čerpaly informace z tiskové zprávy ČTK, která obsahovala jen vyjádření zástupce investora **Borka Severy**. Články uvádějí rozdílné náklady stavby, 185 nebo 230 milionů, a také rozdílně interpretují počet pater. Lze předpokládat, že je to jen výsledek čerpání z předešlých článků v daném deníku.

**Zemské noviny, Mladá fronta a Právo** využili i kladné vyjádření starosty Prahy 1 **Jana Bürgermeistera** k nalezení řešení projektu. **Mladá fronta DNES** přidává i dřívější souhlasné vyjádření **Josefa Štulce**.

V **Blesku** 23. března vychází článek oznamující čtenářskou soutěž<sup>186</sup>. Úkolem pro čtenáře je vybrat jméno paláce. Krátce uvádí historii projektu od roku 1997.

V květnu téhož roku jsou v deníku **Blesk** vyhlášeny výsledky<sup>187</sup>. Vybrala ho porota složená ze zástupců města, památkářů i architektů. **Daniela Červenclová** Blesku vysvětlila proč investor vybral jméno Euro - *"Investor vybral toto jméno jednak proto, že směřujeme do Evropy, ale i jako nápaditý opak názvu protilehlého Paláce Koruna."*

**Právo** 2. října vydává článek s názvem **Kontroverzní stavba v centru Prahy už má čtyři patra**<sup>188</sup>. Připomíná v něm, že projekt na zástavbu vznikl v roce 1997 pod vedením ateliéru Omicron-K **Martina Kotíka**. Druhá část článku je věnována původním problémům projektu a odporu k němu. Obsahuje vyjádření **bratra Dominika** z chrámu Panny Marie Sněžné, jež měl původně vyšší dům zastínit. Celá tehdejší situace je shrnuta teoretikem architektury **Vladimírem Czumalem**. Závěrečný odstavec vysvětluje jakých

---

<sup>180</sup> ČTK. 2001. Na Václavském náměstí se staví. *Metro*. 4(1. únor): 4.

<sup>181</sup> Nový dům ukončí dolní část náměstí. 2001. *Slovo*. 4(1. únor): 9.

<sup>182</sup> Na Václaváku se začalo stavět. 2001. *Blesk*. 9(1. únor): 4.

<sup>183</sup> ČTK. 2001. Vedle paláce Astra roste devítipatrová budova. *Právo*. 10(6. únor): 13.

<sup>184</sup> ČTK. 2001. Nový dům ukončí dolní část náměstí. *Zemské noviny*. 7(1. únor): 9.

<sup>185</sup> Mrakodrap nebude. 2001. *Mladá fronta DNES*. 11(3. únor): 1.

<sup>186</sup> Novostavba na Můstku hledá název. 2001. *Blesk*. 9(23. březen): 1.

Ukončit editaci

<sup>187</sup> Novostavba už má jméno!. 2001. *Blesk*. 9(11. květen): 4.

<sup>188</sup> JANDA, Martin. 2001. Kontroverzní stavba v centru Prahy už má čtyři patra. *Právo*. Praha, 11(2.říjen): 15. ISSN 1211-2119.

změn projekt doznal (podoba i ateliér) a přidává vyjádření **Marie Švihovcové** z odboru stavby MÚ Prahy 1, že projekt je bez výhrad.

*K otevření a zpřístupnění budovy paláce Euro došlo 27. června 2002. Tento den mu věnoval článek deník **Blesk**, ve kterém byl zmíněn původ jména paláce (byl vybrán z návrhů čtenářů Blesku) a výslednou stavbu nijak nehodnotí ani nepřináší nové informace. Den předtím vyšel článek v deníku **Právo**:*

V **Právu** vyšel 26. června 2002 shrnující článek nazvaný **Nová adresa: Václavské náměstí číslo 2**<sup>189</sup>. Zmiňuje, že kolaudační rozhodnutí nabude právní moci 27. června. Článek zahrnuje vyjádření **Marie Švihovcové** z odboru výstavby Prahy 1, která pro **Právo** potvrdila, že kolaudační řízení nezdržují žádné stížnosti. **Karel Blecher**, zástupce mediální agentury investora, se vyjadřuje k měsíčnímu zdržení stavby kvůli nečekanému nálezu betonových fragmentů v podzemí.

Článek zmiňuje vzhled budovy a popisuje přepracování projektu. Začíná popisem pláště a využitím osmého a devátého patra budovy. Zmiňuje, že dům byl navržen jako dominanta a že oproti současnému návrhu a realizaci se od originálního a diskutovaného řešení odlišuje právě věžovitou částí. Dodává, „*Právě o věž se přeli v počátcích stavby památkáři s investory. Původní návrh byl totiž mnohem vyšší a okatější, nakonec se dospělo ke kompromisu, stavělo se podle konsenzuálního projektu architektonického ateliéru DaM. Přepracovaný projekt zohlednil i blízký chrám Panny Marie Sněžné.*“

Autoři původního návrhu zmínění nejsou. V závěru autor podotýká, že původní proluka vzniklá v roce 1973 zvaná Myší díra se změnila jen v úzkou uličku. Zmíněn je také vestibul metra, který bude mít z budovy Palác Euro nový obnovený vstup.

#### **5.4 Zhodnocení mediálního obrazu stavby**

I když trvala realizace projektu téměř třikrát delší dobu než bylo původně plánováno, byl představen v roce 1997 a ukončen v roce 2002, čtenáři denního tisku měli dobrou možnost zaznamenat jeho vývoj.

---

<sup>189</sup> JANIŠ, Petr a Eva HLOUŽKOVÁ. 2002. Nová adresa: Václavské náměstí číslo 2. *Právo*. 9(26. červen): 16.

Například v **Mladé frontě DNES** se objevil na titulních stranách, přestože do té doby na Václavském náměstí nedocházelo k žádným viditelným změnám. Od roku 1997 až do roku 2000 se tedy jednalo o projekt, který byl pro kolemjdoucího člověka prakticky neviditelný.

Je třeba upozornit, že v době, kdy byl projekt pod vedením **Martina Kotíka**, označovali autoři stavbu jako mrakodrap. Termín se objevuje od prvních článků v roce 1997 a rezonuje i v rozhovoru s **Rostislavem Šváchou**. Slovo mrakodrap je využíváno hlavně v titulcích, ale články potom termín nijak neupřesňují nebo nevyvracejí.

Deníky **Slovo, Právo** i **Mladá fronta DNES** doplňovaly články o vyjádření odborníků. Dle dat vydání lze pochopit, že po vydání tiskových prohlášení investora redaktor na tématu pracoval a doplňoval ho o názory zástupců investora, architekta a vedení města. Kontrast stavby s historickým jádrem Prahy byl zmiňován a dostatečně vysvětlen.

Souhrnně hodnotím mediální výstupy pozitivně. S přihlédnutím na délku projektu a to, že se stavba dlouho nijak nedotýkala obyvatel Prahy, byla četnost výstupů uspokojivá a obsah článků také. Proti čtenářům pak pracoval fakt, že ke stavbě nebylo od začátku připnuto její jméno. To by fungovalo jako klíčové slovo a umožňovalo lépe identifikovat a vyhledávat informace. Jako nedostatek hodnotím rozhodně využívání termínu mrakodrap pro stavbu, která nenaplňovala význam tohoto slova. Také lze podotknout, že náklady na stavbu se napříč výstupy lišily velmi výrazně.

V případě paláce Euro měla veřejnost dobrou příležitost získat přehled o kontextu projektu a zároveň sledovat postup městských úřadů, památkářů i investora.

## 6 ANALÝZA NALEZENÝCH MEDIÁLNÍCH OBSAHŮ

Po detailní analýze a slovním hodnocení výstupů týkajících se témat revitalizace Václavského náměstí a stavby paláce Euro je pro splnění cíle práce třeba ještě kvantifikovat mediované jednotky<sup>190</sup>. V případě této práce jsou to vyjádření všech zainteresovaných stran. V každém nalezeném a zmíněném výstupu budu sledovat a kvantifikovat neanonymní vyjádření osob. U každé osoby uvedu její **jméno, roli** a doplním, jak je vůči projektu zaujatá - zda je to zástupce veřejnosti – **komentátor**,

---

<sup>190</sup> 2011. REIFOVÁ, Irena a Winfried SCHULZ. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, s. 35. ISBN 978-80-246-1980-4.

**odborník, politik**, či je na straně **autora stavby**. Protože se práce nezabývá porovnáváním jednotlivých periodik a on-line médií, výsledkem bude pouze celkový obraz za vybrané období.

▪ **Období, za která byly získány obsahy vybraných médií pro uvedená témata:**

Revitalizace Václavského náměstí                      1. ledna – 31. prosince 2005

1. ledna – 31. prosince 2015

Paláce Euro

1. ledna 1997 – 27. června 2002

Využívám k analýze **kvantitativní metodu**, i když to může být při takto malém výběrovém souboru označeno za nevhodné <sup>191</sup>. Vzhledem ke zjištění rozsahu původně zařazeného tématu stavby Květinového domu a demolice v Opletalově ulici, bude dobré demonstrovat, jak by měl výzkum probíhat a poté ho aplikovat na rozsáhlejší soubory. Ambicí práce je k takovému výzkumu motivovat.

## **6.1 Revitalizace Václavského náměstí**

Téma revitalizace Václavského náměstí je sledováno ve dvou periodách. První je rok 2005, kdy byla vyhlášena architektonická soutěž a druhým je rok 2015, kdy od vyhlášení výsledků soutěže uplynulo 10 let.

### **6.1.1 Analýza: Architektonická soutěž v roce 2005**

V médiích vybraných dle určených kritérií se mi podařilo najít **27 výstupů** s datem vydání spadajícím do roku 2005. V těchto článcích figurovalo celkem **14 osob**, jejichž názor byl čtenářům nabídnut. Z těchto osob bylo **9 politicky neangažovaných**. Zbylých pět byli zastupitelé a radní. Jen **3 osoby** měli ze své role, která byla mediem představena, odbornou způsobilost hodnotit urbanistické hledisko návrhu. Byli to architekt **Zdeněk Lukeš**, vedoucí odboru územního rozvoje **Jaromíra Eismannová**, **Milan Hlavačka** z Ústavu českých dějin FF UK a **Michael Zachař**, ředitel pražského památkového ústavu.

---

<sup>191</sup> 2014. HENDL, Jan. *Statistika v aplikacích*. Vyd. 1. Praha: Portál, s. 259. ISBN 978-80-262-0700-9.

Přehled citací: Architektonická soutěž v roce 2005			
Osoba	Role	Počet citací	Zaujatost
Jaromíra Eismannová	vedoucí odboru územního rozvoje	1	odborník
Filip Dvořák	předseda komise územního rozvoje Prahy 1	10	politik
Zděnek Lukeš	architekt, člen komise	9	odborník
Marika Ehrenbergerová	obchodní ředitelka hotelu Jalta	1	veřejnost
Petr Burger	místostarosta Prahy 1	1	politik
Vladimír Vihan	starosta Prahy 1	10	politik
Michael Zachař	ředitel pražského památkového ústavu	1	odborník
Kateřina Bečková	Klub za starou Prahu	1	veřejnost
Tomáš Mikeška	Sdružení přátel Václavského náměstí	2	veřejnost
Michael Hvižďala	opoziční zastupitel Prahy 1	1	politik
Jan Bürgermeister	náměstek primátora	7	politik
Milan Hlavačka	Ústav českých dějin na Filozofické fakultě UK	1	odborník
Jaroslav Šantroch	náměstek Hydrometeorologického ústavu	1	odborník
Antonín Hrbek	redaktor na webu Neviditelný pes	1	veřejnost

**Tabulka 3:** Přehled citací pro analyzované výstupy kapitoly 5.5

Citací politicky angažovaných osob bylo v článcích celkem **29**. V případě citací osob z odbornou způsobilostí hodnotit urbanistické řešení náměstí bylo nalezeno **12** jednotek a citací osob politicky neangažovaných **18**.

Ani v jednom případě se k projektu nevyjádřil autor nebo kdokoliv s autorem spojený. To znamená, že zde nevznikl prostor pro ujasnění záměrů autora, upřesnění jeho vize nebo názoru na průběh výběrového řízení. Vznikl tak sice příznivý poměr nezaujatých názorů, nebylo však dosaženo potřebné **vyváženosti** pro splnění kritérií **objektivit**y.

### 6.1.2 Analýza: 10 let vítězného návrhu

Pro období desetiletého výročí projektu v roce 2015 se mi podařilo najít celkem **13 výstupů**. V těchto článcích bylo citováno **5 osob**, na které připadá **22 citací**. Politicky angažované osoby zde byly pouze **2, Jan Wolf a Oldřich Lomecký**, kteří byli citováni celkem v **16 případech**. V tomto souboru jsou i **4 citace Petra Kučery**, který je na straně autora návrhu. Ve veřejné roli jsou v souboru citovány jen dvě osoby, z nichž Kateřina Bečková je jedinou osobou figurující i v předešlém souboru.

Přehled citací: Deset let vítězného návrhu v roce 2015			
Osoba	Role	Počet citací	Zaujatost
Jan Wolf	radní Prahy 1	11	politik
Petr Kučera	architekt CMA	4	autor
Oldřich Lomecký	starosta Praha 1	5	politik
Jan Adámek	Sdružení Nového Města pražského	1	veřejnost
Kateřina Bečková	Klub za starou Prahu	1	veřejnost

**Tabulka 4:** Přehled citací pro analyzované výstupy kapitoly 5.6

Četnost výstupů je v tomto souboru menší, ale na rozdíl od předešlého souboru zde dostala prostor i druhá strana – tedy strana autora projektu. V tomto souboru bylo **dosaženo** vyváženosti potřebné pro splnění kritérií **objektivity**.

## 6.2 Palác Euro

V období, ve kterém byla sledována medializace stavby paláce Euro jsem dohledal **33 mediálních sdělení**. V nich bylo citováno celkem **18 osob**. To představuje s ohledem na četnost citací jednotlivých osob **44 citací**. Pouze **4 osoby** zastupovali roli zaujatou. Byli to jednatelé investora a autor **Martin Kotík**. V souboru byly tyto osoby citovány ve **20 případech**.

Zbýlých **14 osob** se dělí na odborníky, politiky a veřejnost. V celkem **24 citacích patřili pouze 4 politikovy a 3 zástupci veřejnosti**. Celých **17 citací** patřilo architektům, historikům a dalším odborníkům. Určitě není bez povšimnutí, že **10 citací** patří Martinu Kotíkovy, autoru prvního návrhu stavby.

Přehled citací: Palác Euro 1997-2002			
Osoba	Role	Počet citací	Zaujatost
Petr Vološčuk	architekt	1	odborník
Martin Kotík	architekt Omicron-K	10	autor
Dagmar Sedláková	Pražský ústav památkové péče	1	odborník
Jaromíra Eismannová	architektka	4	odborník
Emily Přikryl	architekt a profesor AVU	1	odborník
Rostislav Švácha	historik architektury	1	odborník
Jan Bürgermeister	starosta Prahy 1	4	politik
Josef Štulc	historik architektury	4	odborník
Marcela Stříbrná	Sdružení za revitalizaci Václavského náměstí	1	veřejnost
Zuzana Číhalová	architektka	1	odborník
Borek Severa	jednatel investora	8	investor
Radomíra Sedláková	kurátorka sbírky architektury Národní galerie	1	odborník
Richard Biegel	Klub za starou Prahu	1	veřejnost
Daniela Čerenclová	jednatel investora	1	investor
bratr Dominik	chrám Panny Marie Sněžné	1	veřejnost
Vladimír Czupal	teoretik architektury	1	odborník
Marie Švihovcová	stavební odbor MÚ Prahy 1	2	odborník
Karel Blecher	zástupce mediální agentury investora	1	investor

**Tabulka 5:** Přehled citací pro analyzované výstupy kapitoly 6.3

Dle dohledaných výstupů tvrdím, že všech kritérií **objektivitu** bylo **dosaženo**. Vyrovnaný poměr vyjádření investora a autora stavby s vyjádřeními odborníků a veřejnosti je příznivý a věřím, že díky němu byl vyvinut tlak na co nejvyšší kvalitu stavby.

## 7 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ ANALÝZY

Obsahy, které jsem ve 4. a 5. kapitole pečlivě prošel jsou nyní analyzovány. U obou témat bylo minimálně z části dosaženo výsledku, který ukazuje na objektivitu informací. V případě Paláce Euro je výsledek jednoznačný a potvrzuje subjektivní slovní hodnocení, které vzešlo z pečlivého studia celého tématu. K tématu Revitalizace Václavského náměstí však může být vytknuto, že v případě období roku 2005, kdy byla vyhlášena soutěž, nebyla objektivita potvrzena. Z čistě exaktního pohledu skutečně nešlo o objektivní informace, pokud **nedostala prostor** i strana autora návrhu. Nicméně



k návrhu nepadla téměř žádná kritika, čímž by bylo možné vysvětlovat záměry novinářů, kteří neměli motivaci autora kontaktovat a dožadovat se jeho názoru.

### 7.1 Ověření hypotéz

Z výsledků analýzy a subjektivního hodnocení tvrdím, že **primární hypotéza** (str.8) je vyvrácena. Tedy, že:

*Pomocí výstupů tištěných a on-line medií, které nejsou primárně zaměřeny na odbornou veřejnost nebo se nezabývají stavebnictvím a architekturou, lze získat dostatek informací pro vytvoření podloženého názoru na architektonický nebo urbanistický projekt.*

V případě sekundární hypotézy (str.8) výsledky analýzy nijak nenapomáhají vyvrácení nebo potvrzení. Po přečtení obsahů uznávám, a čtenáři jistě dojdou ke stejnému názoru, že hypotéza je **vyvrácena**. Tedy, že:

*Čtenář těchto výstupů získá přehled o ekonomickém a sociálním přesahu těchto projektů a vlivu na veřejný prostor a život ve městech.*

Vyvrácením **primární i sekundární hypotézy** a **splněním cíle práce** je tento výzkum dokončen.

## ZÁVĚR

Cílem práce bylo odpovědět na otázku, zda je možné vybudovat si nezájatý a ucelený názor tématu architektury a veřejného prostoru při čtení všeobecně zaměřených periodik a on-line deníků. Měla odpovědět, zda má veřejnost dostatek objektivních informací pro to, aby se v této problematice mohla vzdělávat. Aby byla schopná chování interaktivního publika, které s mediálním sdělením nakládá a reaguje na něj. Jako východisko těchto cílů byl zájem komentátorů architektury působit na veřejnost s cílem zlepšit kvalitu prostředí, ve kterém architektura vzniká. Vytvářet u veřejnosti zájem o architekturu tak, aby se o ní zasazoval každý.

Práce uvedla příklady některých komentátorů a názorových vůdců. Z jejich vyjádření, například z odpovědi **Eugena Kukly**, je vidět, jak srozumitelná sdělení mohou komentátoři nabídnout.

Součástí práce je detailní rozbor mediálních výstupů, které byly analyzovány **kvantitativní metodou**. Kromě splnění cíle práce tak vznikl i přínosný přehled **73 článků** usnadňující orientaci v průběhu stavby paláce Euro a v průběhu architektonické soutěže o návrh revitalizace Václavského náměstí. Bylo velmi překvapivé zjistit, jakým způsobem musel **Martin Kotík** hájit svůj návrh a jak často odpovídal novinářům na jejich otázka. Zcela obrácený případ, ale stejně překvapivý, nastal u naprosté absence vyjádření autorů návrhu revitalizace Václavského náměstí z ateliéru **Cigler Marani Architects**.

Z **výsledků analýzy** vyšlo najevo, že výstupy médiím týkajících se zvolených témat jsou objektivní a až na výhrady splnily kritéria definice objektivity.

S potěšením také mohu potvrdit, že primární i sekundární hypotézy byly chybné. Znamená to, že pomocí všeobecně zaměřených médií **lze** získat dostatek informací pro vytvoření podloženého názoru na architektonický nebo urbanistický projekt a konzument těchto médií **získá** přehled o ekonomickém a sociálním přesahu těchto projektů a vlivu na veřejný prostor a život ve městech. To znamená, že mediální prostředí v České republice je architektonickým tématům nakloněno a pokud ne zcela, snaha komentátorů a aktivistů má šanci na úspěch.

## SUMMARY

This master's thesis focuses on media coverage of topics related to Wenceslas Square and its urbanism. Its primary objective is to analyse the media coverage of important architectural and urban changes of Wenceslas Square between 1997 and 2015.

The two main topics chosen for the analysis are the Revitalisation of Wenceslas Square and the development of Euro Palace. The first one is split into two periods, of which the first period includes the whole year 2005 when Prague 1 announced an architectural competition and revealed its winner, and the second period is the whole year 2015 - 10 years after the competition. The analysis of the development of Euro Palace covers years from 1997 to 2002. This period is set from the announcement of the first design study to its opening.

The purpose of the analysis was to answer the following question: "Did readers of generally oriented periodicals with weekly or daily periodicity have an access to objective outputs informing about architectural and urban projects? "

I applied a quantitative content analysis to answer this question and prove that media contents are unbiased. The result is based on a number of quotations and ratio of quoted professionals, politicians or unbiased public individuals, authors and investors.

The result shows that in case of the first period of the Wenceslas Square topic there was an unbalanced ratio of authors' opinions. The authors of the winning project were not quoted in any analysed outputs. However, the final result of the analysis is that both topics were covered in an unbiased way and readers had an access to objective outputs.

In conclusion, we can say that in case of Prague the architectural topics are covered enough and readers have a chance to form their own opinions. This is great news for many commentators of architecture and associations who fight for high quality architecture and urban landscape because society can understand their messages.

## SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY

### Tištěné zdroje:

FOJTÍK, Pavel. 2012. *Tramvaje a tramvajové tratě*. Vyd. 1. V Praze: Paseka, 215 s. Zmizelá Praha. ISBN 978-80-7432-211-2.

HENDL, Jan. 2014. *Statistika v aplikacích*. Vyd. 1. Praha: Portál, 455 s. ISBN 978-80-262-0700-9.

GEHL, Jan. 2000. *Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství*. Vyd. v češtině 1. Boskovice: Albert, 202 s. ISBN 80-858-3479-0.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. 2009. *Masová média*. Vyd. 1. Praha: Portál, 413 s. ISBN 978-80-7367-466-3.

KOTLER, Philip. 2007. *Moderní marketing: 4. evropské vydání*. 1. vyd. Praha: Grada, 1041 s. ISBN 978-80-247-1545-2.

KRATOCHVÍL, Petr. 2013. *Architektura a veřejný prostor: Architecture and public space*. V Praze: České vysoké učení technické, 30 s. ISBN 978-80-01-05401-7.

LANGE, Alexandra. 2012. *Writing about architecture: mastering the language of buildings and cities*. 1st ed. New York: Princeton Architectural Press, 192 s. Architecture brief series. ISBN 978-1-61689-053-7.

LUKEŠ, Zdeněk. 2012. *Praha moderní: velký průvodce po architektuře 1900-1950*. Vyd. 1. V Praze: Paseka, 233 s. ISBN 978-80-7432-204-4.

SCHMEIDLER, Karel. 2001. *Sociologie v architektonické a urbanistické tvorbě*. Vyd. 2. Brno: Z. Novotný, 292 s. ISBN 80-238-6582-X.

SCHULZ, Winfried a Irena REIFOVÁ. 2011. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Překlad Barbara Köpplová. Praha: Karolinum, 149 s. ISBN 978-80-246-1980-4.

TRAMPOTA, Tomáš. 2006. *Zpravodajství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 191 s. ISBN 80-736-7096-8.

SOHR, Miloslav. 2005. *Rekonstrukce náměstí v centrech krajských měst v ČR po roce 1989: Rehabilitation of public spaces in the urban centres of regional capitals after 1989*. 1. [Brno: VUTIUM], 32 s. ISBN 8021429062.

ZEVI, Bruno. 1966. *Jak se dívat na architekturu*. 1. vyd. Překlad Libuše Macková. Praha: Československý spisovatel, 163, [3] s. Otázky a názory (Československý spisovatel).

#### **Odborná periodika:**

*ASB: architektura, stavebnictví, byznys*. 2004. Jaga Media, s. r. o. ISSN 1214-7486.

*Era 21*. 2001. ERA group, spol. s. r.o. ISSN 1213-6212

*Stavba*. 1994. Business Media CZ, s.r.o. ISSN 1210-956X.

*Zlatý řez*. 1992. Praha: Zlatý řez, s.r.o. ISSN 1210-4760.

#### **Odborné weby:**

ArchiMAG [online]. 2013. online: ArchiMAG, 2015-12-19 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: <http://archimag.cz/>

*Architural* [online]. 2014. Praha: Magazino Media, 2015-12-19 [cit. 2015-12-19]. Dostupné z: <http://www.architural.cz>

*Archiweb.cz* [online]. Brno: Archiweb, s.r.o., 1997, 2015-11-28 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.archiweb.cz/>

ASB-portal.cz [online]. 2013. Jaga Media, s. r. o., 2015-12-30 [cit. 2015-12-30]. Dostupné z: <http://www.asb-portal.cz/>

*Earch*. [online]. Praha: Earch, 2012, 2015-11-27 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.earch.cz/>

**Periodika a on-line media zahrnutá v analýze:**

**Deníky:**

Metro

Mladá fronta DNES

Deník

Lidové noviny

Večerník Praha

Slovo

Právo

Blesk

Zemské noviny

**Týdeníky:**

Euro

Respekt

Týden

**On-line deníky:**

Aktuálně.cz

České noviny.cz

Deník.cz

iDNES.cz

iHNed.cz

Lidovky.cz

Novinky.cz

Metro.cz

## OBRAZOVÉ PŘÍLOHY

**Obrázek 1:** Návrh Květinového domu studia Chapman Taylor na rohu Opletalovy ulice<sup>192</sup>



**Obrázek 2:** Současná podoba domu na adrese Václavské náměstí 47<sup>193</sup>



<sup>192</sup> 2012. Na Václaváku vyrosté Květinový dům. Původní budovu čeká demolice. *IDNES.cz* [online]. Praha: Mafra, a.s., 2012-10-31 [cit. 2016-01-03]. Dostupné z: <http://idnes.cz/neUf9>

<sup>193</sup> ČTK. 2011. Profesori vyzvali Bessera: zrušte verdikt o demolici domu na Václavském náměstí. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis, a.s., 2011-07-19 [cit. 2016-01-03]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/239468-profesori-vyzvali-bessera-zruste-verdikt-o-demolici-domu-na-vaclavskem-namesti.html>

**Obrázek 3:** Vítězný návrh revitalizace Václavského náměstí od studia Cigler Marani Architects<sup>194</sup>



<sup>194</sup> REVITALIZACE VÁCLAVSKÉHO NÁMĚSTÍ. 2013. *Jakubcigler.cz* [online]. Praha [cit. 2016-01-02]. Dostupné z: <http://www.jakubcigler.archi/revitalizace-vaclavskeho-namesti> Platí pro obrázky 3 a 4.



**Obrázek 4:** Vizualizace návrhu studia Cigler Marani Architects – pohled od nároží Vodičkovy ulice



**Obrázek 5:** Palác Euro v pohledu z ulice Na Příkopě – palác tvoří protějšek Paláci Koruna v levé části fotografie<sup>195</sup>



<sup>195</sup> 1997. Palác Euro. *Archiweb.cz* [online]. Brno: Archiweb, s.r.o., 2009-01-05 [cit. 2016-01-03]. Dostupné z: <http://www.archiweb.cz/buildings.php?action=show&id=374> Platí pro obrázky 5 až 8

**Obrázek 6:** Pohled na Palác Euro z ulice Na Můstku



**Obrázek 7:** Pohled na Palác Euro z Jungmannova náměstí – průchod na levé straně je tzv. Myší díra



**Obrázek 8:** Půdorys paláce Euro a jeho okolí

